

แสงสุรย์ส่องหล้า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกิดพระเกียรติ
พระเชษฐภคินี ๘๔ พรรษา

แสงสุรย์ส่องหล้า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเทิดพระเกียรติ
พระเชษฐภคินี ๘๔ พรรษา

คณะกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๕๐

แสงสุริยส่องเกล้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเทิดพระเกียรติพระเชษฐภคินี ๘๔ พรรษา

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

คณะกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.

แสงสุริยส่องเกล้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเทิดพระเกียรติพระเชษฐภคินี ๘๔ พรรษา.--

กรุงเทพฯ : คณะกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์, ๒๕๕๑.

๒๑๒ หน้า.

๑. นราธิวาสราชนครินทร์, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้าฯ กรมหลวง, ๒๔๖๖- ๒๕๕๑.

I. ชื่อเรื่อง.

๙๒๙.๗/๐๙๕๙๓

ISBN 978-974-03-2067-8

พิมพ์ครั้งแรก มกราคม ๒๕๕๑ จำนวนพิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดย คณะกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

การคัดลอกส่วนใดๆ ในหนังสือนี้ไปเผยแพร่ในทุกรูปแบบ ต้องได้รับอนุญาตจาก

เจ้าของลิขสิทธิ์ ยกเว้นการอ้างอิงเพื่อการศึกษาและการวิจารณ์

พิมพ์ที่โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [๕๑๐๒-๑๒๖/๓,๐๐๐(๔/๒)]

โทร. ๐-๒๒๑๘-๓๕๕๗, ๐-๒๒๑๘-๓๕๖๓, ๐-๒๒๑๕-๓๖๑๒

<http://www.cuprint.chula.ac.th>

สำนักงานเลขานุการในพระองค์ฯ
195 วังสระปทุม ถนนพญาไท
กรุงเทพฯ 10330

ที่ 333/301.2/2550

9 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอพระราชทานพระอนุญาตจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

เรียน ศาสตราจารย์ คุณหญิงสุชาดา กีระนันท์
อธิการบดี

อ้างถึง หนังสือที่ ศธ 0512/5098 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2550

ตามหนังสือที่อ้างถึง เนื่องในโอกาสที่ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเจริญพระชนมายุ 84 พรรษา ในปีพุทธศักราช 2550 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เห็นสมควรจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อรำลึกในพระกรุณาธิคุณและแสดงความจงรักภักดีอันมิเสื่อมคลาย ในการนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไคร่ขอพระราชทานพระอนุญาตจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติดังกล่าว ดังความละเอียดปรากฏแล้วนั้น

ความทราบฝ่าพระบาทแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระอนุญาตให้
ดำเนินการได้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงครุณี หุลทรัพย์)

เลขานุการในพระองค์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

โทรศัพท์ 0-2252-4723-5

โทรสาร 0-2255-0830

สัพเพทฺถปิเยนพระเชษฐภคินีอาศิรวาท

ร้อยดวงใจไทยทุกห้องดวงฤดี
ด้วยสำนึกพระคุณบุญคุณอนันต์
ทั้งพระราชชนกราชชนนี
พระเมตตาการุญอุทิศชัย
ทุกพระองค์ทรงพระคุณอันเหนือเกศ
มูลนิธิธนาพาพระบริบาล
แทนพระเนตรพระกรรณสรวลประคำสน
ยิ่งสายทิพถั่งนภาสุธาตล
ยิ่งแสงสุริย์อันไฉ่ทั้งไตรภพ
เกิดอันโลกกว้างหลากระทำให้ล้ำเย็น
เชิตรอบภาตมวงศตลตลวิสต์
พระกตผลพิศาลทานมัย

น้อมกตัญญูชลิภักดีมั่น
ถวายสดองทรงธรรมมีงขวัญไทย
พระคุณฝากปฐพีวีรศรีสมัย
เพียบพร้อมในอริยวัตรอิริฎีกาล
คุ้มพลกปกประเทศพิเศษพิศาล
ทรงสั่งสอนวิชาการอนันต์ถก
เพ็ญพระราชปณิธานตระการกุตล
ชุบชีพขมมีคนอนยากอาภักดี
พระคุณทบเทิดทั้นพันชุกเข็ญ
เพียบแสงเพ็ญส่องหล้าภาลัย
กราบขอพรพระไตรรัตน์นิติตัย
ถวายชัยอิริฎีกาลเนิ่นนานเทอญ

ควรมิควรรแต่ัวแต่อะโปรตเกล้าโปรตกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า

(นายประยอม-หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ขອງทอง ร้อยกรอง)

คำนำ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นพระธิดาพระองค์แรกและพระองค์เดียวในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หลังทรงสำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเคมี จากมหาวิทยาลัยโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์แล้ว ได้ทรงศึกษาวิชาต่าง ๆ อีกหลายสาขา อาทิ สาธารณสุขศาสตร์ ปรัชญา วรรณคดี และวิชาครูจนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีสั่งถามว่าเรียนหลายวิชาอย่างนี้จะทำงานอะไรสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์รับสั่งทูลว่ายังไม่แน่พระทัยนัก แต่อาจจะเป็นครู หากเป็นครูก็ต้องสอนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อเสด็จนิวัตประเทศไทยแล้ว ใน พ.ศ. ๒๔๙๕ คณะอักษรศาสตร์ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาเสด็จมาทรงสอนภาษาฝรั่งเศสแก่นิสิตของคณะ ในชั้นแรกทรงสอนเฉพาะนิสิตชั้นปีที่ ๔ แต่เนื่องจากนิสิตสนใจที่จะรับการสั่งสอนจากพระองค์ท่าน จึงได้ทรงพระกรุณาทรงสอนนิสิตชั้นปีที่ ๓ และ ๒ ด้วย จากการศึกษาที่ทรงสอนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเวลาหลายปี สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์จึงทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ พระอาจารย์พระองค์ที่สามแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาเนื่องจากมีพระภารกิจมากขึ้นจึงทรงหยุดการสอนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แม้จะมีได้เสด็จมาสอนนิสิตแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้ประทานพระกรุณาธิคุณแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในด้านกิจกรรมต่าง ๆ ที่คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอตลอดมาจนถึงปัจจุบัน เช่น ทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์วงดนตรี Symphony Orchestra แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงสนับสนุนการจัดตั้งและดำเนินการพิพิธภัณฑสถานเทคโนโลยีภาพถ่ายและการพิมพ์ ทรงสนับสนุนกิจกรรมของสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ซึ่งตั้งอยู่ที่คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงสนับสนุนกิจกรรมของโรงพยาบาลสัตว์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณะครุศาสตร์ช่วยเหลือโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลทุรกันดาร ฯลฯ พระกรุณาธิคุณที่ได้ประทานแก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำให้มาตรฐานการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้าวิจัยดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังทรงสนับสนุนภารกิจด้านการพัฒนาสังคม และการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัยซึ่งก่อประโยชน์ทั้งมหาวิทยาลัยและสังคมอย่างกว้างขวาง

ในศุภวาระที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเจริญพระชนมายุ ๘๔ พรรษา หรือหกรอบนักษัตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเห็นสมควรดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่พระประวัติและพระกรณียกิจซึ่งทรงสนับสนุนและประทานกำลังใจแก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้นิสิตปัจจุบัน นิสิตเก่า คณาจารย์ และบุคลากรทราบและสำนึกในพระกรุณาธิคุณในพระบรมวงศานุวงศ์ผู้ทรงเป็นเชษฐสกุลในรัชกาลปัจจุบัน และน้อมนำพระโอวาท รวมทั้งหลักการและแนวทางดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ประทานแก่สถาบันนี้เพื่อให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเจริญก้าวหน้าอย่างวัฒนาถาวรตลอดไป

Jim Sorn

(ศาสตราจารย์ คุณหญิงสุชาติ กีระนันท์)
อธิการบดี

สารบัญ

สมเด็จพระเชษฐภคินีอาศิรวาท

คำนำ

พระประวัติ

๑

พระกรุณาธิคุณต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์พระองค์ที่สาม

๓๑

ดวงประทีปแห่งโอลิมปิกวิชาการและวิทยาศาสตร์ศึกษา

๔๕

ดวงซัซวาลย์การศึกษา ศาสนา และสังคม

๖๙

ดวงประภัสร์สัตวแพทยศาสตร์

๗๗

ดวงมณีนีคีตศิลป์

๑๒๕

บรรณานุกรม

๑๓๘

ภาคผนวก

คำประกาศสดุดีเทิดพระเกียรติคุณ ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๔๓

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

๑๕๕

คณะกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ

กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

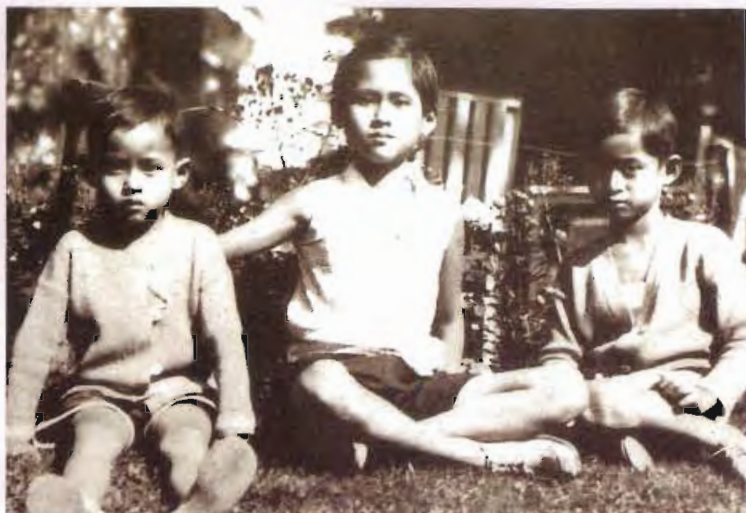
๒๐๑

พระประวัติ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นพระธิดาพระองค์แรกในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ประสูติเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ พระนามในสูติบัตรเมื่อแรกประสูติ คือ *เมย์* ตามเดือนที่ประสูติ ทรงมีพระอนุชาเป็นพระมหากษัตริย์ไทย ๒ พระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล และพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามว่า **หม่อมเจ้ากัลยาณิวัฒนา** ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๐ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงสถาปนาเป็น **พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากัลยาณิวัฒนา** และใน พ.ศ. ๒๔๗๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ทรงเฉลิมพระเกียรติเป็น **สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา** เมื่อทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖ รอบ ใน พ.ศ. ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศกิติ เป็นเจ้าฟ้าต่างกรมฝ่ายในตามธรรมเนียมราชประเพณีเป็นพระองค์แรกในรัชกาล ทรงพระนามว่า **สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์**

การศึกษา

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเริ่มศึกษาในระดับอนุบาลที่โรงเรียนพาร์ค (Park School) (พ.ศ. ๒๔๖๙-๒๔๗๑) ในช่วงที่ตามเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนก ซึ่งเสด็จไปทรงศึกษาวิชาการแพทย์ และรักษาพระองค์ที่บอสตัน ประเทศสหรัฐอเมริกา ใน พ.ศ. ๒๔๗๑ เมื่อสมเด็จพระบรมราชชนกทรงสำเร็จการศึกษาวินิจฉัยแพทยศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัย

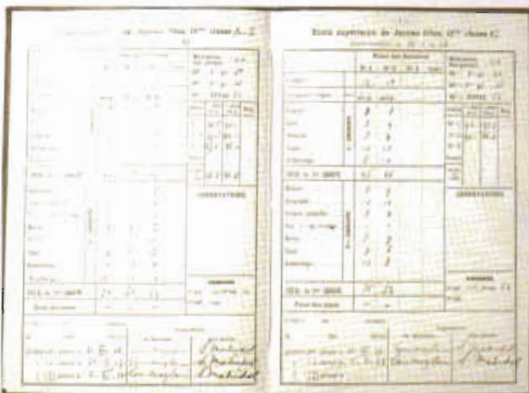
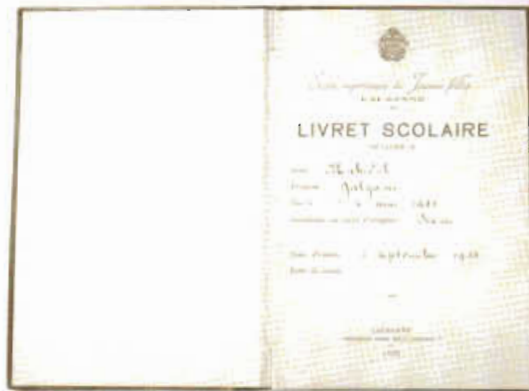
ฮาร์วาร์ด (Harvard) จึงได้ทรงนำครอบครัวกลับประเทศไทย สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนราชินี จนถึง พ.ศ. ๒๔๗๖

ภายหลังจากที่สมเด็จพระบรมราชชนกเสด็จสวรรคตใน พ.ศ. ๒๔๗๒ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประทับอยู่ที่กรุงเทพฯ ต่อไปอีกระยะหนึ่งจนถึง พ.ศ. ๒๔๗๖ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงได้รับพระบรมราชานุญาต นำพระโอรสพระธิดาทั้ง ๓ พระองค์ไปประทับ ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงเข้าศึกษาในของโซเลย์อีกครั้งหนึ่งเป็นเวลา ๒ เดือน แล้วจึงทรงเข้าศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาชื่อ เมียร์มอนด์ (Miermont)

พ.ศ. ๒๔๗๗ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประกาศสละราชสมบัติและรัฐบาลได้อัญเชิญพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดลเสด็จขึ้นครองราชสมบัติสืบต่อมา หลังจากนั้น สมเด็จพระบรมราชชนนีทรงนำพระโอรสพระธิดาไปประทับที่บ้านซึ่งพระราชทานนามว่า วิลลาวัธนา (Villa Vadhana) เมืองปุยยี่ ใกล้กับโลซานน์ พ.ศ. ๒๔๗๘ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสตรี ชื่อ Ecole Supérieure de Jeunes Filles de la Ville de Lausanne ชั้นมัธยมศึกษาในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ นับจากชั้น ๖ ๕ ๔ ๓ ๒ ๑ ทรงสามารถสอบเข้า ชั้น ๕ ในระดับมัธยมศึกษานี้ได้ ทรงเรียนภาษาเยอรมันและภาษาละตินด้วย พ.ศ. ๒๔๘๑ ทรงย้ายไปศึกษาต่อที่เจนีวาในลักษณะของนักเรียนประจำที่โรงเรียน International School of Geneva ทรงสอบผ่านชั้นสูงสุดของระดับมัธยมศึกษาได้ดีเยี่ยมเป็นที่ ๑ ของโรงเรียน และที่ ๓ ของทั้งประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ใน พ.ศ. ๒๔๘๕ ได้เสด็จเข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยโลซานน์ ในคณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาเคมี ทรงสำเร็จการศึกษา และได้รับ Diplôme de Chimiste Analyste เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑

ในระหว่างที่ทรงศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยโลซานน์ ได้ทรงเข้าศึกษาหลักสูตร Diplôme de Sciences Sociales et Pédagogiques อันประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ในสาขาวิชาการศึกษาวรรณคดี ปรัชญา และจิตวิทยา แม้เมื่อทรงสำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเคมีแล้ว ก็ยังทรงศึกษาวิชาวรรณคดีและปรัชญาต่อไปอีกด้วยความสนพระทัย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระริดา ๑ พระองค์ คือ ท่านผู้หญิงทัศนาวลัย ศรสงคราม และมีพระนัดดา ๑ คน คือ ร้อยเอกจিতส์ ศรสงคราม

การทรงกรม

ใน พ.ศ. ๒๕๓๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำริว่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ซึ่งเป็นพระโสทรเชษฐภคินีเธอพระองค์เดียวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒ พระองค์ ด้วยทรงรับราชการสนองพระเดชพระคุณพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างอเนกอนันต์มาโดยลำดับ ทรงเป็นที่รักเทิดทูนของปวงประชาชนชาวไทยทั่วไป จึงทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ สถาปนาพระอิสริยยศกิตติมศักดิ์ขึ้นเป็นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ในวโรกาสทรงเจริญพระชนมายุครบ ๖ รอบ เป็นการเฉลิมพระเกียรติยศอย่างสูง ดังประกาศพระบรมราชโองการสถาปนาสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เป็น กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ความตอนหนึ่งว่า

พระกรณียกิจ

ตั้งแต่เสด็จกลับประเทศไทยใน พ.ศ. ๒๔๙๓ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจนานัปการเพื่อประโยชน์สุขต่อประเทศชาติ และต่อปวงชนชาวไทย นานัปการ อาทิ

การปฏิบัติพระราชกิจแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงปฏิบัติพระราชกิจแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในวาระต่าง ๆ อาทิ การเสด็จแทนพระองค์พระราชทานวโรกาสให้คณะบุคคลต่าง ๆ เฝ้า การเสด็จแทนพระองค์ไปทรงเปิดงาน อนุสรณ์สถาน และประกอบพิธีทางศาสนาและพิธีกรรม ณ สถานที่ต่าง ๆ การเสด็จแทนพระองค์ไปทอดพระเนตรการแสดงต่าง ๆ เนื่องในงานมหกรรมการแสดงนานาชาติ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การปฏิบัติพระราชกิจแทนและสืบสานงานในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้โดยเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อทรงประกอบพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ในทุกท้องถิ่น ณ จังหวัดต่าง ๆ เช่น การเสด็จเยี่ยมราษฎร ตำรวจ ทหาร และข้าราชการในท้องถิ่นทุรกันดาร เพื่อประทานสิ่งของ การตรวจสุขภาพและรักษา ผู้ป่วยไข้ ตลอดจนสงเคราะห์ผู้ยากไร้ คนชราอยู่เนื่อง ๆ นอกจากนี้ยังทรงเป็นผู้แทนพระองค์สมเด็จพระบรมราชชนนีในการปฏิบัติพระราชกิจต่าง ๆ อาทิ การเสด็จแทนพระองค์ไปทรงเยี่ยมราษฎรใน จังหวัดต่าง ๆ เพื่อประทานอุปกรณ์การเรียนการสอนแก่ครู เครื่องแบบนักเรียน อุปกรณ์การเรียน แก่นักเรียน เครื่องนุ่งห่มแก่ผู้สูงอายุของเล่นแก่เด็ก ๆ การเสด็จแทนพระองค์ไปทรงประกอบพิธีเปิดสวน สมเด็จพระศรีนครินทร์ที่จังหวัดต่าง ๆ สร้างขึ้นเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พระชนมายุครบ ๗๒ พรรษา การเสด็จแทนพระองค์ในการประทานทรัพย์สินจาก “กองทุนการกุศล สมเด็จพระเจ้า” และทรัพย์สินส่วนพระองค์ เพื่อสนับสนุนกิจการสาธารณกุศล รวมทั้งการช่วยเหลือสงเคราะห์ ต่าง ๆ เช่น สนับสนุนโครงการร่วมน้ำใจสู่ยุทธภูมิรมเกล้า มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ สมทบทุนกองทุนนมและอาหารเสริม เพื่อการขึ้นนมผงช่วยเหลือเด็กอ่อนวัย ๓ เดือน ถึง ๑ ปีครึ่ง ที่ประสบปัญหา ขาดสารอาหาร การเสด็จแทนพระองค์ไปในงานที่องค์การต่าง ๆ จัดกิจกรรมเพื่อนำเงินรายได้โดยเสด็จ พระราชกุศลสมเด็จพระบรมราชชนนี เนื่องในโอกาสวันพระราชสมภพ เป็นต้น

ด้านการศึกษา

ทรงสร้างโรงเรียนและทุนการศึกษา

ในการโดยเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีในท้องถิ่นทุรกันดารและชายแดน เพื่อทรงเยี่ยมและพระราชทานสิ่งของต่าง ๆ แก่นักเรียนและราษฎรในจังหวัดต่าง ๆ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ยังได้ประทานเงินทุนสำหรับสร้างโรงเรียนหลายแห่ง และทุน

การศึกษาสำหรับนักเรียน เช่น โรงเรียน กัลยาณิวัฒนา ๑ ที่ตำบลนาบัว อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นโรงเรียนในเขต ตำรวจตระเวนชายแดน โรงเรียนนรารัวัฒนา ที่บ้านโคกรัก ตำบลโกรกแก้ว อำเภอ โนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ โรงเรียน กัลยาณิวัฒนา ๒ ที่จังหวัดหนองคาย โรงเรียนเฉลิมราษฎรบำรุง ที่จังหวัดเลย เป็นต้น

ในวาระที่เสด็จเยี่ยมราษฎรทั้งในท้องถิ่นทุรกันดารและในชุมชนแออัดหลายแห่ง ก็ได้ ประทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อเป็นทุนการศึกษา จัดซื้อของเล่นเด็ก และหนังสือ รวมทั้งประทาน เครื่องแต่งกายให้เด็ก เช่น ที่ชุมชนแออัดวัดพระยาหยัง ชุมชนแออัดคลองเตย โรงเรียนประชาบาล บางอ้อมเี้ย โรงเรียนประชาบาลคลองตัน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เป็นต้น

ทรงผลิตสื่อการเรียนการสอน

สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงนราธิวาส ราชชนครินทร์ทรงมีพระวิริยอุตสาหะมั่นคงในการ ส่งเสริมการศึกษาของเด็ก ทรงตระหนักในความ สำคัญอันเป็นพื้นฐานของการศึกษาชั้นสูงต่อไป ทรงโปรดเด็กเล็กมาก ทรงประกอบพระกรณียกิจ ในด้านการศึกษาทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เสด็จเยี่ยมศูนย์เด็กเล็กหลายแห่ง และเด็กก่อน วัยเรียน มีพระดำริที่จะช่วยให้การเรียนการสอน ชั้นประถมศึกษาได้ผลดี และเห็นว่าอุปกรณ์การสอน เป็นเรื่องสำคัญที่จะเสริมให้เกิดความสนใจใน บทเรียน เมื่อมูลนิธิสมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่ง ประเทศไทย (ส.ส.อ.ท.) ในพระอุปถัมภ์ได้ดำเนิน โครงการศิลปะประดิษฐ์และสื่อการสอน และได้ เชิญชวนให้สมาชิก ส.ส.อ.ท. และผู้สนใจได้มา ช่วยกันคิดค้นแบบสื่อการเรียนการสอน เพื่อ

ประโยชน์ทางการศึกษาของเด็กระดับประถมและก่อนวัยเรียน ในลักษณะเกมช่วยการเรียนรู้และเสริมทักษะ และจัดพิมพ์หนังสือคู่มือวิธีสร้างสื่อการสอน คณะกรรมการมูลนิธิ ส.ส.อ.ท. ได้นำขึ้นถวายองค์อุปถัมภ์ทอดพระเนตร ทรงใช้วิธีการของนักวิทยาศาสตร์ในการสังเกตบันทึกข้อมูล วิเคราะห์และติดตามผลการใช้สื่อการเรียนการสอน วิเคราะห์ปัญหาที่ทรงพบในระหว่างการทดลองข้อมูล ที่ทรงบันทึกไว้รวมเป็นแฟ้ม ตลอดจนพระราชทานคำแนะนำแก่กรรมการโครงการศิลปประดิษฐ์และสื่อการสอนเพื่อปรับปรุงแก้ไขต้นแบบให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ตัวอย่างต้นแบบเกมเสริมทักษะ
ตามพระดำริของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

 พริก	 กะหล่ำปลี	 ผักกาด	 แตงกวา	 มะนาว
 มะเขือยาว	 หัวหอม	 หน่อไม้	 กระเทียม	 มะอึ๊ก

บัตรเกมเสริมทักษะคณิตศาสตร์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ไม่เพียงแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ อนุมัติสื่อการเรียนการสอนที่โครงการศิลปประดิษฐ์และสื่อการสอนของมูลนิธิ ส.ส.อ.ท. จัดทำขึ้นถวาย หากยังทรงคิดต้นแบบสื่อการเรียนการสอนพระราชทานให้โครงการฯ จัดทำด้วย ได้แก่ เกมต่อบัตร อักษร-ภาพ (๓๒ อักษร) และเกมต่อบัตร ภาพ-คำ ระดับชั้น ป.๑ (เสริมการอ่านภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑) เกมต่อบัตรคณิตศาสตร์ ระดับชั้น ป.๑ (เสริมทักษะการบวกเลขในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑) เกมต่อบัตร ภาพ-คำ ระดับชั้นอนุบาล (เสริมการอ่านภาษาไทยในชั้นอนุบาล) เกมต่อบัตรคณิตศาสตร์ ระดับชั้นอนุบาล (เสริมทักษะการอ่านตัวเลขและนับจำนวนภาพ ในชั้นอนุบาล) และทรงสนพระทัยนำชุดสื่อการเรียนการสอนเสริมทักษะภาษาไทย คือ เกมไปโรงเรียน เกมบัตรอักษร ๓ หมู่ และเกมต่อบัตรภาพอักษร ไปสาธิตและทดลองแก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนท่ามกลางการคมนาคม และโรงเรียนของตำรวจตระเวนชายแดนในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เมื่อโดยเสด็จสมเด็จพระบรมราชชนนีไปเยี่ยมราษฎรและนำหน่วยแพทย์อาสาไปยังท้องที่ทุรกันดารในจังหวัดต่าง ๆ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ประทานพระดำริสำหรับสื่อการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาว่า

“ครูผู้สอนควรทำงานเพื่อเด็กด้วยความอดทน และเสียสละ ควรศึกษาหาความรู้
ในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ บิอนให้แก่เด็ก ควรสอนให้อ่านได้ อ่านมิใช่ท่องได้ และครูควร
ประดิษฐ์อุปกรณ์การสอนขึ้นเอง พยายามใช้วัสดุที่หาง่าย เช่น วัสดุเหลือใช้หรือที่หาได้
ในท้องถิ่น ไม่ควรหวังสิ่งบริจาคเสมอไป”

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงอุทิศพระองค์ในการส่งเสริมการศึกษาของ
ประเทศ ใน พ.ศ. ๒๕๒๘ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ถวายปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
แด่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ดังคำประกาศสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณสมเด็จพระเจ้า
พี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์บางตอนว่า

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ไม่โปรดการสอนเนื้อหา สาระ เพียงอย่างเดียว แต่ทรง
เน้นความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์สิ่งทีเรียน ทรงแนะนำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจใน
ความคิดรวบยอดของเรื่องที่เรียนแทนการจดคำบรรยายซึ่งเป็นข้อเท็จจริงและข้อมูล
ทรงอบรมสั่งสอนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และความสำนึกในหน้าที่ของคนไทย
นอกจากนั้นยังสนพระทัยและทรงประทานวิธีเรียนภาษาต่างประเทศที่มีประสิทธิภาพ
โดยเฉพาะการเรียนด้วยวิธีการคิดเป็นภาษาต่างประเทศที่ผู้นั้นเรียน สิ่งทีผู้ซึ่งเคยรับ
พระกรุณาธิคุณในฐานะ “ศิษย์” สำนึกอยู่ในจิตใจอย่างลึกซึ้งและแน่นแฟ้น ก็คือ
พระเมตตาทีทรงมีแก่ศิษย์อย่างสม่ำเสมอ ทรงสนพระทัยในชีวิตความเป็นอยู่และการ
ทำงานของ “ศิษย์” ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ ทรงประทานกำลังใจในการทำงานและการ
ดำรงชีวิตอยู่เสมอ ทรงมีพระวิริยอุตสาหะในสิ่งทีทรงสอนไปแล้วอย่างต่อเนื่อง ทรง
มีพระขันติธรรมและทรงวางพระทัยเป็นอุเบกขาต่อพระกรณียกิจ ไม่ว่าจะเป็ความ
สำเร็จหรือประสบอุปสรรค รวมทั้งทรงเป็นแบบอย่างที่ดียิ่งของผูทีตั้งใจทำงานเพื่อ
สังคมและชาติบ้านเมือง

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงแสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงมี “วิญญานครู” อันเป็นผลจากพระปัญญาอันชาญฉลาด ลึกซึ้ง มีน้ำพระทัยที่เยือกเย็น ได้ทรงประทานพระเมตตาทวยาคณาจารย์แก่ผู้ที่เป็นศิษย์ ผู้ที่ทำงานสนองพระดำริ และประชาชนชาวไทยอย่างกว้างขวางทั่วหน้า ทรงค้นคิดอุปกรณ์การเรียนการสอน และวิธีการสอนวิธีเรียน ทรงแสดงให้เห็นว่าทรงมั่นในธรรมอันประเสริฐ นับได้ว่าทรงเป็น “ครู” และ “ผู้นำครู” อย่างดีเยี่ยม

...สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงมีคุณวุฒิและพระเกียรติคุณดีเด่นในวงวิชาการ ทรงแสดงพระปรีชาสามารถ พระวิริยอุตสาหะ และพระเมตตาประทานแก่ข้าราชการ นักวิชาการ ครู นิสิต นักศึกษา และนักเรียนทั่วประเทศเป็นเวลานาน พระกรณียกิจของพระองค์ท่านเป็นผลดีต่อการศึกษาหลายระดับอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ...

ทรงส่งเสริมการศึกษาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเน้นความสำคัญของการสนับสนุนวิทยาศาสตร์ใน ๓ ด้านเท่า ๆ กัน คือ การศึกษาและการวิจัย การนำทฤษฎีไปใช้ในการผลิตเป็นอุตสาหกรรม และการสร้างครูวิทยาศาสตร์ ทรงให้ความสำคัญของการศึกษาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานในระดับโรงเรียนมาก เพราะจะเป็นพื้นฐานในการเรียนในระดับอุดมศึกษาต่อไป ดังจะเห็นได้จากการที่ทรงส่งเสริมให้สร้างสื่อเสริมทักษะทางคณิตศาสตร์ในระดับอนุบาลและประถมศึกษา และทรงใช้วิธีการประเมินสื่อการสอนโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

ทรงอุปถัมภ์โครงการโอลิมปิกวิชาการ

โครงการโอลิมปิกวิชาการ หรือ UNESCO เรียกว่า International Science and Mathematics Olympiads (IMO) เป็นการแข่งขันความสามารถทางปัญญาเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ระหว่างเยาวชนระดับมัธยมศึกษาจากนานาประเทศทั่วโลก มีจุดประสงค์เพื่อเสาะแสวงหาเยาวชนผู้มีอัจฉริยะทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์จากทั่วโลกให้ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเยาวชนจากนานาประเทศ ครอบคลุม ๕ สาขาวิชา คือ คณิตศาสตร์ เคมี คอมพิวเตอร์ ฟิสิกส์ และชีววิทยา ประเทศไทยโดยสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ได้เข้าร่วมโครงการโดยจัดส่งนักเรียนไปแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ ณ ประเทศสาธารณรัฐเยอรมัน

โครงการโอลิมปิกวิชาการได้รับพระกรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ตั้งแต่เริ่มโครงการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นต้นมา ทรงให้การสนับสนุนโครงการมาโดยตลอด ประทานทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนค่าใช้จ่าย ทำให้สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชน จึงสามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นพระองค์แรกที่นำให้ภาคเอกชนหันมาสนับสนุนและส่งเสริมโครงการจัดส่งเยาวชนไปแข่งขันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาส

ราชนครินทร์เสด็จไปประทานเกียรติบัตรและพระโอวาทแก่นักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกเข้าค่ายอบรมเข้ม และผู้ได้รับการคัดเลือกไปแข่งขันโอลิมปิกเป็นประจำทุกปี โครงการโอลิมปิกวิชาการทำให้เกิดการตื่นตัว ในด้านการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มีพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นต่อคณาจารย์ นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องทุกคนในโครงการโอลิมปิกวิชาการ ประทานทั้งทรัพย์สิน และกำลังใจ ทรงห่วงใยและติดตามการดำเนินงานของโครงการฯ พร้อมทั้งได้ประทานทรัพย์สินส่วนพระองค์ และเงิน จาก “ทุนการกุศลสมเด็จพระเจ้ายา” จัดตั้งเป็น “กองทุนสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา เพื่อโครงการโอลิมปิกวิชาการ” เพื่อนำดอกผลมาช่วยเหลือการดำเนินงานโครงการฯ นอกจากนี้ทรง ประทานพระอนุญาตให้จัดตั้ง “มูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ และพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ ศึกษาในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา” (สอวน.) และ ชมรมโอลิมปิก วิชาการ ทำให้โครงการโอลิมปิกวิชาการได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและสื่อมวลชนทุกประเภท สำหรับมูลนิธิ สอวน. นั้นมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศ ที่มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มีโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความถนัด

ทั้งในด้านทฤษฎีและทักษะด้านปฏิบัติให้สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนได้ และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการระหว่างประเทศ และยังเป็นการพัฒนาการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ระดับโรงเรียน ให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล มูลนิธิ สอวน. ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีจากการที่นักเรียนที่ผ่านการอบรมจากศูนย์ สอวน. ได้เป็นผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการระหว่างประเทศและได้รับเหรียญรางวัลต่างๆ เป็นจำนวนมาก

ใน พ.ศ. ๒๕๔๘ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แด่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ดังคำประกาศสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์บางตอนว่า

...แม้ว่าจะมีพระราชกรณียกิจด้านการสอนภาษาฝรั่งเศสและวรรณคดีฝรั่งเศส แต่ก็ทรงสนพระทัยการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ของเยาวชนไทยอยู่เสมอ โดยทรงพระเมตตาได้รับเป็นองค์อุปถัมภ์โครงการ “โอลิมปิกวิชาการ” เพื่อการแข่งขันและพัฒนาริชาการวิทยาศาสตร์ในประเทศ ให้ก้าวทันสากล ในฐานะองค์อุปถัมภ์โครงการจัดส่งเยาวชนไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ ทรงตระหนักถึงปัญหาของการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ในระดับโรงเรียนของประเทศไทย โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล ทรงพิจารณาเห็นว่า การจะพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั่วประเทศให้ได้ระดับมาตรฐานสากลนั้นไม่สามารถจะสำเร็จลุล่วงได้ในระยะเวลาอันสั้น แต่สิ่งที่สามารถทำได้ในขั้นต้นคือการพัฒนา นักเรียนที่มีศักยภาพสูง โดยอาศัยองค์การอิสระซึ่งมีความคล่องตัวในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น

ด้วยสายพระเนตรที่กว้างไกล สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ประทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อจัดตั้งมูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการและพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษาในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.) ขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๒ และทรงรับเป็นองค์ประธานคณะกรรมการบริหารมูลนิธิด้วย...

นอกจากนี้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังมีพระดำริให้จัดทำตำราส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตหนังสือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับชั้นปีที่ ๑ ของคณะวิทยาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพเทียบเท่าระดับสากล เพื่อใช้ประกอบการเรียน การสอน สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และเป็นเอกสารอ่านประกอบสำหรับนักเรียน และครูทั่วไป ทั้งนี้ได้พระราชทานหนังสือดังกล่าวให้แก่โรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้ง คณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นศูนย์ สอวน. ทั่วประเทศ...

การสอนภาษาฝรั่งเศส

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงโปรดการเป็นครู และจากการที่ทรงเชี่ยวชาญภาษาฝรั่งเศส จึงทรงเริ่มปฏิบัติงานเป็นอาจารย์พิเศษสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นครั้งแรกที่ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๕๐๑ ทรงเป็นองค์บรรยายพิเศษ วิชาการสนทนาภาษาฝรั่งเศส วิชาลัทธิศาสตร์ฝรั่งเศส และวิชาวรรณคดีฝรั่งเศส แก่นิสิตในชั้นปีที่ ๒ ถึงปีที่ ๔

ใน พ.ศ. ๒๕๒๓ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ถวายปริญญาอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ดังคำประกาศสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์บางตอนว่า

นอกจากด้านการสอนแล้ว สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ยังทรงสนพระทัยในด้านการปรับปรุงหลักสูตร และวิธีการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสด้วย ในระหว่างที่ทรงดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสอนภาษาต่างประเทศ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทรงจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรและแนวการสอนภาษาฝรั่งเศส และทรงสร้างแบบทดสอบ

มาตรฐานภาษาฝรั่งเศสให้แก่มหาวิทยาลัยแห่งนั้น นอกจากนี้ด้วยความใฝ่พระทัยในอันที่จะพัฒนาทั้งวิชาการและบุคลากรในสถาบันต่าง ๆ ที่มีการสอนภาษาฝรั่งเศสจึงได้ทรงริเริ่มก่อตั้งสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยขึ้น ใน พ.ศ. ๒๕๒๐ และทรงดำรงตำแหน่งองค์นายกสมาคมตั้งแต่เมื่อแรกเริ่มก่อตั้งจนกระทั่งปัจจุบัน ทรงจัดให้มีการสัมมนาและการประชุมทางวิชาการหลายครั้งในรอบปี รวมทั้งทรงดูแลและเอาพระทัยใส่บรรดาครูที่ได้รับทุนอบรมภาษาฝรั่งเศสโดยถ้วนหน้า นับว่าทรงเป็นศูนย์รวมของครูอาจารย์ผู้สอนวิชานี้ ทั้งในมหาวิทยาลัยและโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ

ใน พ.ศ. ๒๕๑๒ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ขอประทานพระกรุณาเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทรงรับงานสอนและงานบริหารโดยทรงเป็นหัวหน้าสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสและวรรณคดีฝรั่งเศส และผู้อำนวยการภาษาต่างประเทศ อันประกอบด้วย ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น จีน และรัสเซีย สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสอนวิชาภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสแก่นักศึกษาชั้นปีต่าง ๆ และทรงดูแลการสอนของอาจารย์ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

นอกจากนี้ได้ทรงจัดทำหลักสูตรปริญญาตรีภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสจนสำเร็จใน พ.ศ. ๒๕๑๖ เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานความรู้ด้านภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม ใน พ.ศ. ๒๕๑๕ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศส) แต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ หลังจากที่ทรงปฏิบัติงานด้านการสอนมาจนถึงเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ทรงได้รับการโปรดเกล้าฯ พระราชทานตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ในระหว่างที่ทรงปฏิบัติงานอาจารย์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้กราบทูลเชิญเป็นองค์บรรยายพิเศษวิชาภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศส ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๗ และใน พ.ศ. ๒๕๒๐ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ภาษาฝรั่งเศส) แต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

เนื่องจากพระภารกิจด้านอื่น ๆ เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ จึงทรงลาออกจากตำแหน่งอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่ก็ยังเสด็จเป็นองค์บรรยายพิเศษต่อไปอีก นอกจากนี้ ยังทรงรับเป็นองค์บรรยายพิเศษวิชาภาษาฝรั่งเศสในคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อีกด้วย ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๙-๒๕๒๒ และใน พ.ศ. ๒๕๒๒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้ถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ภาษา) แต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

ต่อมาเมื่อได้ทรงทราบปัญหาของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เรื่องการขาดแคลนอาจารย์เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในจังหวัดห่างไกล และมีปัญหาเรื่องความปลอดภัย ก็ได้ประทานพระเมตตาเสด็จพระดำเนินไปสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสโดยประทับอยู่ใน

วิทยาเขตปัตตานีดังเช่นอาจารย์อื่น ๆ

ระหว่างที่ทรงงานเป็นอาจารย์ ได้ทรงร่วมกิจกรรมทางวิชาการหลายด้าน เช่น ทรงเป็นกรรมการสอบชิงทุน ก.พ. ไปศึกษาต่อต่างประเทศ ทรงเป็นประธานออกข้อสอบภาษาฝรั่งเศสในการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ

ด้วย พระปรีชาญาณจาก
ประสบการณ์ที่ทรงงานสอนภาษาฝรั่งเศส
มาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจึงทรงตระหนักถึง
ปัญหาความต่อเนื่องในการเรียนภาษา
ฝรั่งเศสระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา
ทรงริเริ่มก่อตั้งสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสขึ้น
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เพื่อให้เป็นศูนย์กลาง
การพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การ

ปรับปรุงวิธีการสอนทั้งระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ทรงดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯ ตั้งแต่ พ.ศ.
๒๕๒๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๔ จากนั้นก็ทรงดำรงตำแหน่งนายกกิตติมศักดิ์สมาคมฯ มาจนถึงปัจจุบัน ได้
ประทานพระอนุเคราะห์แก่สมาคมฯ ในทุกทาง อาทิ ทรงสนับสนุนการจัดพิมพ์วารสารของสมาคมเพื่อ
เผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ ประทานพระนิพนธ์บทความลงวารสาร ทรงส่งเสริมให้สมาชิกครูได้เข้ารับการสัมมนา
ดูงาน และศึกษาต่อ เป็นต้น ด้วยพระกรุณาธิคุณดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้ การเรียนการสอนวิชาภาษา
ฝรั่งเศสและการวิจัยด้านภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยทั้งระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา
เจริญก้าวหน้าเป็นลำดับ

ความรู้ทางด้านวิชาการและการอุทิศพระองค์เพื่อการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ เป็นที่ประจักษ์ชัดทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ จึงได้
ทูลเกล้าฯ ถวายดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ในหลายสาขาวิชา และทรงได้รับการเทิดทูนพระเกียรติจาก
รัฐบาลและองค์กรต่างประเทศหลายแห่ง อาทิ รัฐบาลฝรั่งเศส และองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และ
วัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ถวายเหรียญ Victor Hugo เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ.
๒๕๓๕ ในฐานะที่ทรงเป็นปราชญ์ด้านภาษา ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นประจักษ์ชัดถึงพระเกียรติคุณที่ทรงสร้าง
ชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทย

ทรงส่งเสริมการแพทย์และการสาธารณสุข

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระเมตตาคุณ และพระกรุณาธิคุณ

ที่จะทรงช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก
โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการแพทย์
และการสาธารณสุข ทรงดำเนินตาม
พระปณิธานที่ทรงยึดมั่นว่า “มีหน้าที่
ต้องทำงานเพื่อบ้านเมือง” เพื่อทรง
เจริญรอยตามเบื้องพระบาทแห่ง
สมเด็จพระบรมราชชนก สมเด็จพระ
พระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม
พระบรมราชชนก ผู้ทรงเป็น
“พระบิดาแห่งการแพทย์ไทย”
พระกรุณาธิคุณด้านการแพทย์และ

สาธารณสุขมิ่งทั้งที่ทรงรับสนองสืบทอดพระกรณียกิจมาจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงริเริ่มขึ้น

พระกรุณาธิคุณด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่ทรงรับสนองสืบทอดพระกรณียกิจมาจากสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี อาทิ ทรงดำรงตำแหน่งรองประธานทุนการกุศลสมเด็จพระเจ้า องค์ประธานกิตติมศักดิ์ของมูลนิธิ พอ.สว. (มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) องค์ประธานของศิริราชมูลนิธิ องค์ประธานกิตติมศักดิ์ของมูลนิธิขาเทียม ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี องค์ประธานของมูลนิธิถันยรักษ์ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เป็นต้น

พระกรุณาธิคุณด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงริเริ่มขึ้นเพื่อสุขภาพอนามัยของประชาชนทรงเป็นองค์ประธานและองค์อุปถัมภ์มูลนิธิและองค์กรต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น เป็นองค์ประธานมูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย มูลนิธิหม่อมเจ้าบุญจิราธร (ชুমพล) จุฑาธุช เพื่อให้ทุนการศึกษาและรางวัลแก่นักศึกษาแพทย์ นักศึกษาพยาบาล และพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นองค์อุปถัมภ์มูลนิธิเด็กโรคหัวใจ โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์และมูลนิธิเพื่อโรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ เพื่อดูแลรักษาเด็กออทิสติก กองทุน “หม่อมเจ้าฟ้า” มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัม มูลนิธิสงเคราะห์

เด็กพิการทางสมองและปัญญา มูลนิธิช่วยการสาธารณสุขชุมชน เพื่อช่วยเหลือดูแลสุขภาพอนามัย
ของประชาชน โดยเฉพาะเด็กเล็กในแหล่งเสื่อมโทรม เป็นต้น

นอกเหนือจากองค์การการกุศลและมูลนิธิต่าง ๆ แล้ว สมาคมและองค์การวิชาการทางการแพทย์
และการสาธารณสุข ได้รับพระกรุณาธิคุณจากสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ในการ
ทรงพระกรุณาเสด็จเป็นองค์ประธานเปิดการประชุมวิชาการทั้งระดับประเทศระดับภาคพื้นเอเชีย และ
ระดับนานาชาติ และองค์ประธานในกิจกรรมทางการแพทย์และการสาธารณสุข

ใน พ.ศ. ๒๕๔๕ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ถวายปริญญาพยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
ตั้งคำประกาศสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์บางตอนว่า

ในส่วนของวิชาชีพและวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยเฉพาะแล้ว สมเด็จพระ
เจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ก็ทรงเป็น
ประหนึ่งหลักชัยของพยาบาลทั้งปวงตามรอยพระยุคลบาทแห่งสมเด็จพระบรมราชชนนี
ทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์ของสภาการพยาบาลแห่งประเทศไทยและกองทุนสมเด็จพระ
ศรีนครินทราบรมราชชนนีเพื่อพัฒนาการพยาบาล ได้ประทานทรัพย์ส่วนพระองค์
ก่อตั้งมูลนิธิสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงรับมูลนิธิไว้ในพระอุปถัมภ์
ทรงเป็นประธานในการประชุมและพิธีประทานรางวัลของมูลนิธิทุกครั้งมิได้ขาด
พระเมตตาสถิตล้นเกล้าฯ ที่ได้ประทานเกื้อหนุนวิชาชีพพยาบาลเสมอมาจึงเป็นที่เกิดทุน
อยู่เหนือเกล้าฯของเหล่าพยาบาลทุกคน

ทรงส่งเสริมวิชาชีพสัตวแพทยศาสตร์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงส่งเสริมวิชาชีพด้านสัตวแพทยศาสตร์ และด้านการพัฒนาบุคลากรทางสัตวแพทย์ เนื่องจากการที่พระองค์ทรงโปรดการเลี้ยงสุนัขเป็นพิเศษ ทรงสนพระทัยและศึกษาสุนัขสายพันธุ์ต่าง ๆ อย่างละเอียด ลึกซึ้ง ทรงมีพระเมตตาต่อสรรพสัตว์ และมีพระประสงค์จะช่วยรักษาสัตว์ป่วย โดยการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพสัตวแพทย์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงมีพระกรุณาธิคุณ ต่อคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประทานทรัพย์สินส่วนพระองค์แก่โรงพยาบาลสัตว์เล็ก ประทานทุนสงเคราะห์สัตว์ยากไร้อนาถา เพื่อระลึกถึงสุนัขทรงเลี้ยงที่ทรงโปรดที่สุด โดยประทานเงินเริ่มต้นจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ โดยมีชื่อว่า “เงินทุนสิบสาม” วัตถุประสงค์ของเงินทุนเพื่อนำไปช่วยเหลือสัตว์อนาถาที่เจ็บป่วยหรือได้รับเคราะห์กรรม ตลอดจนนำไปพัฒนาวิชาการทางด้านสัตวแพทย์ เพื่อเกื้อกูลสัตว์ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ทรงช่วยจัดหาเครื่องฟอกเลือดให้กับหน่วยโรคไตเพื่อใช้รักษาโรคภาวะไตวายในสัตว์เลี้ยง ทรงอุปถัมภ์

การสร้างตึกคลินิกฉุกเฉินของคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสด็จพระดำเนินเป็นองค์ประธานเปิดงานนิทรรศการเทิดพระเกียรติ ๘๐ พรรษา เสด็จเปิดตึกฉุกเฉินและสัตว์ป่วยหนักของคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้คณาจารย์ คณะสัตวแพทย์ ได้มีโอกาสตามเสด็จไปในที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะการตามเสด็จหน่วยเคลื่อนที่แพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) เพื่อให้สัตวแพทย์ได้เห็นความเป็นอยู่ของคนและสัตว์ในชนบท

ใน พ.ศ. ๒๕๕๖ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ดังกล่าวแก่ศาสตราจารย์เกียรติคุณสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์บางตอนว่า

ผลจากการที่ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจหลากหลาย สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในฐานะที่ทรงเป็นประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) เป็นโอกาสให้ทรงรับทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับทุกข์สุขของประชาชนอย่างถ่องแท้ โดยมีพระกรุณาธิคุณโปรดเกล้าให้สัตวแพทย์ตามเสด็จในการออกหน่วยเคลื่อนที่ พอ.สว. เพื่อสำรวจเกี่ยวกับปัญหาการเลี้ยงสัตว์สำหรับเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะส่งเสริมการทำเกษตรกรรมและการเลี้ยงสัตว์ของประชาชนต่อไป ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ “โครงการพระเมตตาสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์” ตามพื้นที่จังหวัดที่เป็นตะเข็บชายแดน เช่น น่าน เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน เพื่อให้ชาวเขาทั้งที่อยู่ห่างไกลมีโอกาสพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นในทุกด้าน รวมทั้งทางด้านการเกษตรที่แนะนำให้ชาวเขารู้จักร่วมกันเลี้ยงโค ช่วยกันดูแลรักษาเพื่อให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น สำหรับเป็นต้นแบบของการเลี้ยงโคในหมู่บ้าน ซึ่งจะนำไปสู่การเลี้ยงปศุสัตว์ชนิดอื่น ๆ ต่อไป

...สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจสนับสนุนวิชาการและวิชาชีพสัตวแพทย์ในทุก ๆ ด้าน พระกรณียกิจนานัปการมีพระเดชพระคุณเหลือล้นแก่วิชาชีพสัตวแพทย์ทั้งในเบื้องนี้และเบื้องหน้า...

ด้านการกีฬา

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสนพระทัย และทรงเล่นกีฬาหลายประเภท มาตั้งแต่ครั้งทรงพระเยาว์ ทรงโปรดการเล่นสเก็ตและสกี การกรรเชียงเรือ การตกปลา การขี่จักรยาน การเดินบนภูเขา การทรงม้า ทรงสนพระทัยเรื่องกีฬาโอลิมปิก ทรงเล่นแบดมินตัน กอล์ฟ โครเกต และ เปตอง ทรงฝึกขับเครื่องบิน และทรงสมัครเข้าเป็นสมาชิกการบินพลเรือน ประเภทฝึกบิน รุ่นที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๐๐ ทรงสำเร็จตามหลักสูตรของสโมสรการบินพลเรือน กองทัพอากาศ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระกรุณาธิคุณยิ่งต่อวงการกีฬาเปตอง พระราชทานเงินอุดหนุนสมาคมกีฬาเปตองปีละ ๑ ล้านบาท ซึ่งช่วยให้ประเทศไทยได้ไปร่วมการแข่งขันกีฬาเปตองโลก

ด้านศิลปวัฒนธรรม โบราณคดี ประวัติศาสตร์ และมรดกโลก

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงประกอบพระกรณียกิจในด้านศิลปวัฒนธรรม โบราณคดี ประวัติศาสตร์ และมรดกโลก ทรงมีพระปรีชาสามารถและสนพระทัยในวิชาการด้านนี้อย่างจริงจัง เสด็จพระดำเนินเปิดนิทรรศการ หรือโบราณสถาน เพื่อทอดพระเนตรโบราณสถานที่บูรณะเสร็จเรียบร้อยแล้วหลายแห่งในทุกภาคของประเทศ ยังทรงเป็นผู้นำคณะบุคคลและสมาคมต่าง ๆ ไปทัศนศึกษาโบราณสถานหลายแห่งอีกด้วย

ในการเสด็จทอดพระเนตรโบราณสถานแต่ละแห่ง สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มิได้ทรงรับทราบเพียงข้อมูลจากการบรรยายของนักโบราณคดีเท่านั้น แต่ทรงศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโบราณสถานนั้น ๆ มาก่อนด้วย และทรงซักถามรายละเอียดอย่างลึกซึ้งและรอบด้าน ด้วยความรักและห่วงแหนมรดกทางประวัติศาสตร์ของชาติ ทรงสอบถามถึงวิธีการบูรณะซ่อมแซมโบราณสถาน การขุดสำรวจ การฟื้นฟูบูรณะ และผลกระทบต่อประชาชนที่พักอาศัยในบริเวณเดียวกับโบราณสถานนั้น ๆ ทรงพิจารณาด้วยหลักวิชาการ และวินิจฉัยด้วยเหตุด้วยผล ทรงแนะนำ พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในทุกด้าน เพื่อให้สมบัติของชาติคงอยู่อย่างมีคุณค่า อีกทั้งยังทรงนึกถึงประชาชนทั่วไปโดยได้พระราชทาน

ข้อเสนอแนะแก่ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจเสมอ ให้เน้นข้อมูลเกี่ยวกับโบราณสถานเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยมีความรู้ที่ถูกต้อง เพื่อจะได้สำนึกถึงคุณค่า และรู้จักรักษามรดกของชาติไว้ให้ชนรุ่นหลังต่อไป ความสนพระทัยของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ มิได้จำกัดอยู่เพียงโบราณสถานในประเทศเท่านั้น ยังทรงสนพระทัยเสด็จเยือนสถานที่สำคัญหลายแห่งที่เป็นมรดกโลกในต่างประเทศอีกด้วย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นนักปราชญ์ผู้รอบรู้ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและโบราณคดีด้วยพระวิริยอุตสาหะของพระองค์เอง ทรงเผื่อแผ่สิ่งที่รู้ที่เห็นแก่ผู้อื่นให้รู้ตามพระองค์ ทรงเป็นครูผู้ชี้แนะประชาชนให้เห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม โบราณคดี ประวัติศาสตร์และมรดกโลก อันก่อให้เกิดความรัก ความหวงแหน และความตระหนักในความเป็นเจ้าของร่วมกัน

ด้านศิลปะและดนตรี

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงศึกษาศิลปศาสตร์ทางตะวันตกหลายแขนง ทรงสนพระทัยศิลปะและดนตรีคลาสสิกมาตั้งแต่ สมัยเรียนมัธยมอยู่ในสวิตเซอร์แลนด์ โดยเฉพาะดนตรีคลาสสิกอันเป็นศาสตร์ชั้นสูงของการประพันธ์เพลงโดยคีตกวีเอกของโลก เมื่อเสด็จกลับประเทศไทย ทรงสนับสนุนและทรงอุปถัมภ์แวดวงดนตรีคลาสสิก ทรงพระกรุณาเป็นองค์อุปถัมภ์วงดนตรีซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นวงดนตรีขนาดใหญ่ มีผู้บรรเลงประมาณ ๘๐-๑๐๐ คน ประกอบด้วยนิสิตจากภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ และนิสิตจากภาควิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ วงดนตรีนี้ได้รับความสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ จนสามารถแสดงต่อสาธารณชนได้เป็นครั้งแรกในโอกาสครบรอบ ๓๓ ปีแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เสด็จมาทรงเป็นประธาน และต่อมาทรงรับวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาฯ ไว้ในพระ

อุปถัมภ์เป็นการประทานกำลังใจแก่นักดนตรี และส่งเสริมดนตรีคลาสสิกให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น

นอกจากนี้ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์วงดุริยางค์เยาวชนไทย ซึ่งเป็นวงดนตรีประเภทซิมโฟนีออร์เคสตราที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพทางดนตรีสากลอย่างถูกต้องตามหลักวิธีให้

แก่เยาวชนไทยที่สนใจดนตรีสากลตลอดจนใช้ดนตรีเป็นสื่อในการพัฒนาระเบียบวินัยและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์รวมถึงความสามัคคีในหมู่คณะ ตามพระประสงค์ในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ทรงก่อตั้ง *ทุนส่งเสริมดนตรีคลาสสิกฯ* และประทานความสนับสนุนแก่นักดนตรีคลาสสิกกรุ่นเยาว์ ตลอดจนคณะนักแสดงฝรั่งเศส

ด้านการสังคมสงเคราะห์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจด้านสังคมสงเคราะห์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎร ทรงสนพระทัยในสวัสดิภาพของประชาชนเป็นอย่างยิ่ง ได้โดยเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเยี่ยมและสงเคราะห์ราษฎรผู้ยากไร้ในท้องถื่นทุรกันดารตลอดมา ทรงศึกษาและสังเกตความเป็นอยู่ของราษฎร ทรงสอบถามปัญหา ทรงแนะนำให้ราษฎรรู้จักปฏิบัติตน ดูแลตนเองให้ถูกต้อง เพื่อให้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ ทรงมีพระประสงค์ที่จะให้เด็กด้อยโอกาสได้มีการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจ มีการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย ด้วยทรงเห็นว่ามีควมสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรในประเทศ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประทานความเมตตาทั้งแก่ประชาชนในดินแดนห่างไกล ราษฎรผู้ยากไร้ในท้องถื่นทุรกันดาร และทรงสนพระทัยความเป็นอยู่ของประชาชนในเมือง เสด็จเยี่ยมชุมชนแออัดหลายแห่งในกรุงเทพมหานครเป็นการส่วนพระองค์ ทรงรับมูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมไว้ในพระอุปถัมภ์ฯ และประทาน

พระกรุณาธิคุณแก่มูลนิธิฯ อย่างสม่ำเสมอโดยตลอด ทรงสนพระทัยปัญหาเด็กเล็กในชุมชนแออัด ประทานทุนทรัพย์จากทุนการกุศลสมเด็จพระย่า และทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ ให้มูลนิธิเด็กอ่อนในสลัมฯ จัดตั้งเป็น “กองทุนนมและอาหารเสริม” และ “กองทุนงบฉุกเฉิน” เพื่อช่วยเหลือเด็กที่ยากไร้ในชุมชนแออัดให้พ้นสภาวะขาดสารอาหาร และเพื่อช่วยเหลือชาวบ้านที่ประสบอัคคีภัย อุบัติภัย และภัยจากสารเคมีเป็นการทำให้ประชาชนเห็นชีวิตอีกด้านหนึ่งของสังคม และปลุกจิตสำนึกอันก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการให้ความอนุเคราะห์เพิ่มขึ้น

ด้านการเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ

สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้เสด็จเยือนประเทศต่าง ๆ ตามคำกราบทูลเชิญเสด็จอย่างเป็นทางการและเสด็จเยือนส่วนพระองค์ การเสด็จเยือนต่างประเทศ นอกจากเป็นการเจริญสัมพันธไมตรีกับเจ้าของประเทศแล้ว ยังเป็นโอกาสที่ทรงแนะนำให้ชาวไทยรู้จักประเทศนั้นในแง่มุมต่าง ๆ อย่างถ่องแท้ด้วย

จากความสนพระทัยด้านโบราณคดี ประวัติศาสตร์ ศิลปะ และวัฒนธรรม ในการเสด็จเยือนต่างประเทศ จะทรงศึกษาความเป็นมา ศิลปวัฒนธรรมของประเทศนั้นก่อนที่จะจัดทำกำหนดการ และในการนำเสนอข่าวการเสด็จเยือนต่างประเทศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์จะทรงค้นคว้าข้อมูล

และตรวจแก้บทโทรทัศน์ด้วยพระองค์เองก่อนการเสนอข่าวทุกครั้ง เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ภายหลังการเสด็จเยือนต่างประเทศ จะทรงนิพนธ์และรวบรวมเรื่องราวของประเทศนั้นจัดพิมพ์เป็นหนังสือ และวิดิทัศน์ด้วย ทำให้ประชาชนได้เข้าถึงความรู้อย่างกว้างขวาง

พระอัจฉริยภาพด้านพระนิพนธ์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงตระหนักถึงความสำคัญของหนังสือ ซึ่งเป็นสื่อด้านความรู้สติปัญญาที่ดีที่สุด จึงทรงนิพนธ์หนังสือที่รวบรวมข้อมูลทรงสนพระทัยในงานนิพนธ์ ทรงใช้เวลาในการศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียง ทรงประณีตในการเตรียมพระนิพนธ์ ตั้งแต่การแสวงหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ การวิเคราะห์ก่กลั่นกรองข้อมูลรวบรวมเป็นหมวดหมู่ การจัดลำดับข้อมูลประกอบเนื้อหา ทั้งเนื้อหาหลายลักษณะอักษรและเนื้อหาภาพ ทรงใช้ภาษาไทยเทียบภาษาอังกฤษ เพื่อเสริมความรู้ด้านภาษาให้แก่ผู้อ่าน การเว้นวรรคตอนในข้อความภาษาไทยเป็นสิ่งที่ทรงระมัดระวัง เครื่องครัดอย่างยิ่ง นับได้ว่าทรงเป็นแบบอย่างการแต่งหนังสือสารคดี พระนิพนธ์ของพระองค์มีคุณค่าทั้งเนื้อหาและเชิงวรรณศิลป์ มีวางจำหน่ายและแจกแก่สาธารณชน และโรงเรียน พระนิพนธ์จำแนกได้ตามประเภท ดังนี้

พระนิพนธ์เกี่ยวกับพระราชวงศ์

จุฬาลงกรณ์ราชสันตติวงศ์ พระนามพระราชโอรส ธิดา และพระราชชนัดดา. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, ๒๕๔๘.

จดหมายเหตุชาวบ้าน ชาวสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา หนังสือพิมพ์วันที่ 19 กรกฎาคม ถึง วันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2538 Popular Chronicle From The Press, The Demise of the Princess Mother. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๙.

เจ้านายเล็กๆ - ยุวกษัตริย์ : พระราชประวัติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อทรงพระเยาว์. กรุงเทพฯ : กองทัพบก และธนาคารไทยพาณิชย์, ๒๕๓๐.

เจ้าฟ้าทหารเรือ พ.ศ. ๒๔๕๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๕๘ (ค.ศ. ๑๙๑๑ ถึง ค.ศ. ๑๙๑๖). กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๓๔.

ตราแผ่นดิน ตราราชสกุลและสกุล อักษรพระนาม และพระนามย่อ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๕.

ไปรษณียบัตรเจ้าฟ้า Postcard Games. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๕.

พระราชธิดาในรัชกาลที่ ๕ ในวโรกาสที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวาปีบุษบาภร พระชนษาครบ ๙๐ ปี วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔. กรุงเทพฯ : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๔.

มกุฎราชสันตติวงศ์. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๗.

แม่เฒ่าให้ฟัง : พระราชประวัติสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี พ.ศ. ๒๔๔๓-๒๕๔๑. กรุงเทพฯ : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๓.

เวลาเป็นของมีค่า Busy Fingers. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๒๗.

สมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลฯ และงานศิลปะ Prince Mahidol and Art. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๘.

ส่งสมเด็จพระเจ้า ประมวลเรื่องจากหนังสือพิมพ์. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๐.

พระนิพนธ์แปล

นิทานสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : วัดมหาพนนิช, ๒๕๓๙.

แม่เล่าให้ฟัง (ภาค ๒). กรุงเทพฯ : การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๓.

ราชาภิเษกพระเจ้ากรุงสเปน Le Coronnement Espagnol – The Spanish Coronation.

กรุงเทพฯ : มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๓๑.

สารคดีท่องเที่ยว

จากโครีโอสู่โคเรีย : ๘ วันในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี. กรุงเทพฯ : วัดมหาพนนิช, ๒๕๓๑.

จีนตะวันออก : ขึ้นเขา ลงทะเลสาบ เข้าวัด EASTERN CHINA ; MOUNTAINS, LAKES, TEMPLES. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๓๗.

จีนอีสานและเสฉวน : จากแดนแมนจูสู่กวางอู๋. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๐.

ซินเจียงและกานซู : ภาพจากดินแดนสุดหล้าฟ้าเขียว XINJIAN AND GANSU ; PICTURES FROM FAR AWAY PLACES. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๓.

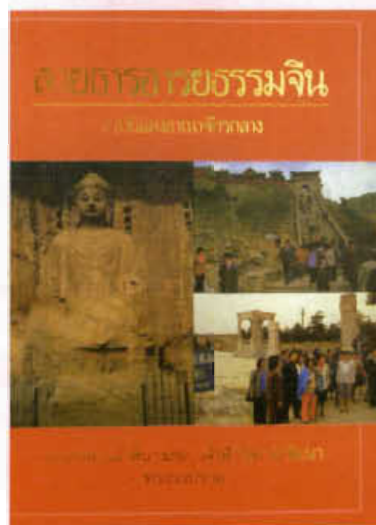
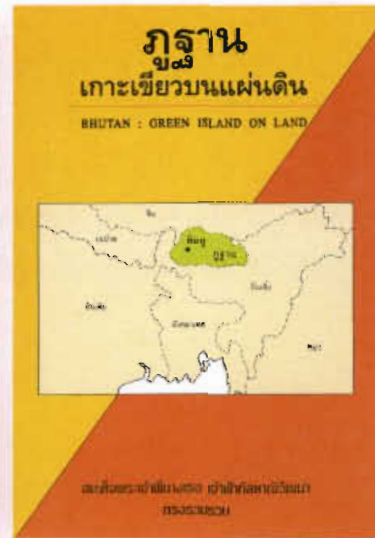
ตุรกี : ดินแดนจักรพรรดิโรมันและสุลต่านออตโตมัน TURKEY : LAND OF THE ROMAN EMPERORS AND OTTOMAN SULTANS. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๓.

ที่ไซบีเรียหนาวไหม IS IT COLD IN SIBERIA?. กรุงเทพฯ : วัดมหาพนนิช, ๒๕๓๓.

ภูฏาน : เกาะเขียวบนแผ่นดิน BHUTAN: GREEN ISLAND ON LAND. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๒.

ยูนนาน YUNNAN. กรุงเทพฯ : วัดมหาพนนิช, ๒๕๒๙.

สายธารอารยธรรมจีน : ๗ ธาณีแห่งอาณาจักรกลาง. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, ๒๕๓๑.

๑ โหลในเมืองจีน. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๒๘.

บทความทางวิชาการ

พระนิพนธ์เกี่ยวกับการใช้ภาษาฝรั่งเศส และฝรั่งเศสศึกษา จำนวน ๒๒ ตอน พิมพ์ในวารสาร สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๒๗

“People : Focus of Development” Keynote address at the 1983 ICSW Asia & Western Pacific Regional Conference, Bangkok

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงมีพระปรีชาสามารถเป็นที่ประจักษ์ในหลายด้านทั้งด้านการศึกษา อักษรศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การแพทย์และสาธารณสุข ตลอดจนด้านเทคโนโลยี ทรงประกอบพระกรณียกิจนานัปการด้วยพระวิริยอุตสาหะ ทรงเสียสละ และ

ทรงอุทิศพระองค์มาเป็นระยะเวลายาวนานนับตั้งแต่เสด็จกลับประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๓ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทยทั่วทุกภาคส่วนของประเทศ พระกรุณาธิคุณ และพระกรณียกิจด้านต่าง ๆ ในสมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทำให้ประเทศชาติได้พัฒนา และเป็นต้นแบบในการดำเนินงานต่อไป นอกจากนี้ พระอัจฉริยภาพและวิธีการทรงงานด้านต่าง ๆ ในสมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เป็นแบบอย่างและกำลังใจในการปฏิบัติงานสำหรับพลกนิกรชาวไทย จึงกล่าวได้ว่า สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงมีความเป็นครูอย่างแท้จริง

พระกรุณาธิคุณต่ออุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์พระองค์ที่สาม แห่งอุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเป็นครู

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีอัตลักษณ์สำคัญอยู่หลายเรื่อง หนึ่งในอัตลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยคือการมีสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์อยู่ ๔ พระองค์ คือ

สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฑาธุชธราดิลก กรมขุนเพ็ชรบูรณ์อินทราชัย ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์พระองค์แรกแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย Cambridge ประเทศอังกฤษ ได้ทรงสอนภาษาอังกฤษที่คณะรัฐประศาสนศาสตร์และนิสิตคณะอื่นที่ลงทะเบียนวิชานี้ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ทรงเป็นผู้ปฏิรูปฐานการศึกษาด้านการแพทย์สมัยใหม่ ด้วยความร่วมมือจากมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ ทรงสอนวิชา vertebrate anatomy แก่นิสิตที่เรียนเตรียมแพทยศาสตร์ ต่อมาได้ทรงจัดทำหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ไทยและทรงสอนนิสิตทุกคณะที่ลงทะเบียนเรียนวิชานี้ นับเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์พระองค์ที่ ๒ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๔๖๗-๒๔๖๘

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศดีเป็นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ได้เสด็จมาทรงเป็นอาจารย์พิเศษสอนวรรณคดีฝรั่งเศส สนทนาภาษาฝรั่งเศส อารยธรรมฝรั่งเศส และวรรณคดีฝรั่งเศสแก่นิสิตคณะอักษรศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๙๕-๒๕๐๑ นับเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์พระองค์ที่ ๓ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงเป็นพระอาจารย์พิเศษสอนในวิชาอารยธรรมเน้นด้านประวัติศาสตร์ นับเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์พระองค์ที่ ๔ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๕ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้มีหนังสือกราบบังคมทูลเชิญ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นอาจารย์พิเศษเพื่อประทานการสอนวิชา วรรณคดีฝรั่งเศสแก่นิสิตคณะอักษรศาสตร์ชั้นปีที่ ๔ ในภาคการศึกษาต้น (ในครั้งนั้นเป็นการศึกษา ๓ ภาคการศึกษา) แต่เมื่อเสด็จพระดำเนินมาทรงสอนนิสิตชั้นปีนี้ไม่นานนักคณะก็ทำหนังสือกราบบังคมทูลขอพระกรุณาธิคุณให้นิสิตชั้นปีที่ ๑-๓ ได้มีโอกาสเรียนกับ “สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์” ต่อมาสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ก็ประทานพระกรุณาให้นิสิตเพียงชั้นปีที่ ๒ และ ๓ มีโอกาสเรียนกับพระองค์ท่าน ส่วนนิสิตชั้นปีที่ ๑ นั้นควรเรียนวิชาเบื้องต้นให้ตีเสียก่อน

ต่อมาคณะได้กำหนดวิชาให้นิสิตเรียนกับสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ไว้ดังนี้

นิสิตชั้นปีที่ ๒ เรียนวิชาการสนทนา (Conversation)

นิสิตชั้นปีที่ ๓ เรียนวิชาอารยธรรมฝรั่งเศส (Civilisation français)

นิสิตชั้นปีที่ ๔ เรียนวิชาวรรณคดี (Littérature romantique)

การที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงสนพระทัย และประทานพระกรุณาเสด็จมาสอนนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น มีผู้สนใจว่าเหตุใดจึงประทานพระกรุณาเช่นนี้ จากการศึกษาพระประวัติในสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ พบว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้เคยประทานสัมภาษณ์แก่นิตยสารพลอยแกมเพชร ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๗๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ หน้า ๖๔-๑๑๑ ว่า

“...เพราะว่าฉันชอบสอนหนังสือตั้งแต่เด็ก ๆ สอนหมด...”

“...ชอบสอนหนังสือเด็ก ๆ มาก เลยคิดว่ายังไง ๆ ฉันต้องเป็นครูแน่...”

“...ตอนนั้นฉันคิดจะเรียนครูเหมือนกัน แต่ที่นี้สงคราม ไปไหนไม่ได้แล้ว ที่เจเนฟมีโรงเรียนที่ดีมากแต่ไม่เป็นระดับมหาวิทยาลัยแล้วเขาออกไปเมืองไทย ไม่มีปริญญาไม่ได้แล้ว ที่โลซานน์ก็ไม่ดีเรื่องนี้ เลยคิดว่าไม่เรียนซะดีกว่า...”

“...จบกลับมาที่สอนที่นี่ เพราะว่าแม่บอกว่าอยู่เฉย ๆ ไม่ทำอะไร ควรจะสอนเสียบ้าง แล้วฉันชอบเป็นครูอยู่แล้ว ที่นี้ภาษาฝรั่งเศสจะไปสอนเด็กอนุบาลได้อย่างไรก็ต้องจุฬา...”

หลังจากทรงสำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยโลซานน์แล้ว สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้ทรงศึกษาเพิ่มเติมอีกหลายวิชา เช่น การสาธารณสุข วรรณคดี ปรัชญา วิชาครู เป็นต้น ในหนังสือ “แม่เล่าให้ฟัง” พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ มีข้อความเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่าสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีรับสั่งถามว่าทรงเรียนหลายวิชาอย่างนี้จะทรงทำงานอะไร สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้กราบทูลสมเด็จพระราชชนนีของพระองค์ว่า “สงสัยจะเป็นครู ถ้าเป็นครูก็จะเป็นที่จุฬา”

พระภารกิจของสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์พระองค์ที่สาม แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในบรรดา ๓ วิชาที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงสอนนั้น วิชาสนทนาภาษาฝรั่งเศสนั้น นิสิตจะได้รับประโยชน์มาก เพราะพระสุรเสียงที่รับสั่งเป็นฝรั่งเศสอย่างแท้จริง กล่าวได้ว่าหากไม่ได้เห็นพระวรกายของพระองค์ก็จะนึกว่าเป็นชาวฝรั่งเศสพูด ทั้งนี้เพราะในประเทศสวิตเซอร์แลนด์นั้น ภาษาฝรั่งเศสและภาษาเยอรมันเป็นภาษาที่ใช้อย่าง

กว้างขวาง ด้วยเหตุนี้พระราชโอรสและพระราชธิดาในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทั้งสามพระองค์จึงรับสั่งภาษาฝรั่งเศสและภาษาเยอรมันได้อย่างดีเยี่ยม การเรียนวิชาสนทนาภาษาฝรั่งเศสกับสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์จึงทำให้ นิสิตได้ผลดีกว่าเรียนกับอาจารย์ฝรั่ง เพราะสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์จะทรงทราบดีว่าคนไทยมีจุดอ่อนในการออกเสียงภาษาฝรั่งเศสในเรื่องใดบ้าง ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะเวลานิสิตเรียนวิชาอื่นกับพระองค์ท่าน

หากสังเกตให้ดีจะเห็นพระพักตร์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ “สะอาด” ในสำเนียงบางคำที่คนไทยพูดฝรั่งเศสคำนั้นไม่มีใครได้ แต่ก็ทรงมีพระกรุณาแก่ศิษย์ ไม่ทรงทักท้วงระหว่างนิสิตพูดไม่ถูกต้อง หากมีคำพูดบางคำที่นิสิตพูดผิดบ่อย จะรับสั่งคำนั้นเป็นเสมือนเตือนให้นิสิตทราบว่าการออกเสียงคำที่ถูกต้องคืออะไร อย่างไร โดยทั่วไป พวกเราจะทราบดีว่าเราพูดไม่ชัดเจน จึงทราบและฝึกออกเสียงให้ถูกต้องเมื่อมีเวลาทบทวนด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่านิสิตที่เรียนกับสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์โชคดีมากที่มีโอกาสทราบว่าตัวเราพูดคำใดไม่ถูกต้องชัดเจน ทำนองเสียง (intonation) ของประโยคที่พูดควรต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร กล่าวอีกนัยหนึ่ง สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้ประทานพระกรุณาธิคุณให้นิสิตอักษรศาสตร์ได้เรียนภาษาฝรั่งเศสได้ถูกต้องชัดเจนยิ่งขึ้น

นอกจากการเรียนรู้ต้นแบบของภาษาที่ดีเยี่ยมแล้วที่นิสิตมีโอกาสแก้ไขปรับปรุงการใช้ภาษาที่ถูกต้องชัดเจนของแต่ละคำ และการออกทำนองเสียงที่ดีเป็นอย่างไร ที่นิสิตได้ประโยชน์มากยิ่งขึ้น คือ การใช้คำหรือสำนวนที่ไพเราะ สละสลวย หากกล่าวว่าพระสุรัสวดีของสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์เป็นต้นแบบของการออกเสียงแต่ละคำและทำนองเสียงที่ไพเราะ นุ่มนวล และมาตรฐานที่ดีคืออะไรอย่างไร จากการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับเพื่อนนิสิตรุ่นเดียวกันและรุ่นน้อง เรามีความเห็นตรงกันว่า การเรียนกับอาจารย์ชาวฝรั่งเศสนั้นเป็นโอกาสดีที่จะได้รับฟังเรียนรู้และฝึกภาษากับผู้สอนที่เป็นเจ้าของภาษา แต่เราก็กทราบดีว่าทำนองเสียงของอาจารย์แตกต่างกันตามภูมิสำเนาของอาจารย์ฝรั่งผู้นั้น เราทราบดีว่าสำเนียงเสียงของอาจารย์ฝรั่งท่านใดไพเราะ น่าฟัง มีมาตรฐานดี

มากน้อยต่างกัน แต่พวกเราโชคดีที่ได้เรียนกับสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ซึ่งภาษาที่ทรงใช้มีมาตรฐานดีที่สุดในตอนนั้น ไพเราะ นุ่มนวลอย่างยิ่ง พวกเราจะฝึกตนเองได้ดีแค่ไหน เพียงไรนั้นแตกต่างกันไปตามสมรรถภาพทางภาษาของเราแต่ละคน ผู้ที่มีโอกาสเรียนภาษาฝรั่งเศสเร็วเท่าไรก็ได้ประโยชน์ในการปรับปรุงภาษาของตนเองได้มากกว่าผู้อื่น

สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์

คงจะทรงศึกษาหลักสูตรภาษาฝรั่งเศสของคณะอักษรศาสตร์เป็นอย่างดี คณาจารย์ในสาขาวิชาคงกราบทูลให้ทรงทราบเกี่ยวกับหลักสูตรวิชานี้ เพราะนิสิตที่เลือกเรียนภาษาฝรั่งเศสโดยเฉพาะปีที่ ๓ และ ๔ จะต้องเรียนวิชาอารยธรรมฝรั่งเศส (Civilisation française) วิชานี้จะเรียนเกี่ยวกับ วิถีชีวิต ทั้งในครอบครัวและสังคม ศิลปวัฒนธรรมฝรั่งเศส จึงเรียนประวัติศาสตร์ศิลปะ (Histoire de l'art) และปรัชญาอีกด้วย ทำให้นิสิตทราบศิลปะแบบต่าง ๆ เช่น classic, realism, impressionism,

post-impressionism และ cubism (สมัยนั้นศิลปะกลุ่มนี้เป็นกลุ่มใหม่ที่สุด) ดังนั้นนิสิตจึงมีโอกาสได้ศึกษาชีวประวัติและผลงานของศิลปินชั้นนำ เช่น Monet, Degas, Renoir, Manet, Van Gogh, Gauguin, Cézanne, Toulouse Lautrec, Braque, Picasso ในด้านปรัชญาซึ่งเป็นวิชาที่ยากแต่จะแฝงอยู่ในรายการวิชาที่กล่าวข้างต้น ดังเช่น การศึกษาผลงานของ Alfred de vigny ก็จะได้ทราบปรัชญาแบบ Stoicism การเรียนเรื่องของ Victor Hugo

ก็ต้องทราบปรัชญาแบบ existentialism ในวิชาอารยธรรมเปิดโอกาสให้นิสิตได้เห็นและศึกษาสถาปัตยกรรมประติมากรรม โดยเฉพาะได้เห็นและเรียนรู้เกี่ยวกับโบสถ์วิหารที่งดงามในฝรั่งเศสและในยุโรป บางครั้งมีโอกาสฟังเพลง classic เพลงอมตะร่วมสมัยในสมัยต่าง ๆ

วิชาที่ยากมาก ก็คือ วรรณคดี พวกเราเรียนวิชานี้ในปีที่ ๓ และ ๔ สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงสอนวรรณคดีโรมานติก นิสิตโชคดีมากที่ได้มีโอกาสเรียนกับพระองค์ท่าน เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงสอนไม่เหมือนอาจารย์หลาย ๆ คน โดยทั่วไปในสมัยนั้นการเรียนการสอนจะเน้นความไพเราะของภาษา โครงเรื่องของวรรณกรรม วิถีชีวิตในสมัยที่กวีแต่งวรรณกรรมในแต่ละยุคแต่ละสมัย ชีวิตในเมืองชีวิตในชนบท เรื่องของเจ้านาย บางเรื่องดึงมาจากเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ แต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์จะทรงแทรกเรื่องอารยธรรมซึ่งครอบคลุมเรื่องราวในสังคมกว้างกว่าแนวการสอนของอาจารย์ที่สอนวรรณคดีทั่วไป ยิ่งกว่านั้นยังทรงสอนปรัชญาซึ่งกวีหรือนักประพันธ์ผู้นั้นชื่นชมหรือคิดและปฏิบัติตามแนวปรัชญาที่เป็นพื้นฐานของวรรณคดีโรมานติก เช่น เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงทราบว่านิสิตที่เรียนภาษาฝรั่งเศสจะต้องเรียนอารยธรรมฝรั่งเศส (Civilisation française) ทุกคนอยู่แล้ว จึงทรงชี้จุดหรือเรื่องสำคัญเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ศิลปวัฒนธรรม เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นตามท้องเรื่องของวรรณกรรม ยิ่งกว่านั้นในบางครั้งทรงเชื่อมโยงกับบทร้อยกรองที่ไพเราะ เรื่องนี้คาดว่าคุณจะทรงทราบข้อมูลว่านิสิตทุกคน เรียนบทร้อยกรองที่ไพเราะตามที่อาจารย์ที่สอนวิชานี้นำมาให้นิสิตเรียนในชั้นปีต้น ๆ แนวทางที่ทรงสอนเช่นนี้ทำให้นิสิตเข้าใจและชื่นชมวรรณกรรมมากขึ้น นั่นคือ การเจาะลึกในการศึกษาวรรณกรรมและชีวประวัติของนักประพันธ์หรือกวีที่ทรงสอน รวมทั้งมองเห็นความประสานสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับบทร้อยกรอง ความกลมกลืนของวิถีชีวิต เหตุการณ์ที่เกิดในยุคสมัยที่นักประพันธ์เขียนวรรณกรรมเล่มนั้น

รองศาสตราจารย์จินดา โพธิ์เมือง เป็นหนึ่งในนิสิตคณะอักษรศาสตร์ที่โชคดีมากเนื่องจากได้เรียนกับสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ติดต่อกัน ๓ ปี คือ ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๒-๔ รองศาสตราจารย์จินดาได้เขียนบทความรำลึกความหลังเมื่อเป็นนิสิตในหนังสือ ๕๐ ปีอักษรศาสตร์บัณฑิต มีสาระสังเขปว่า ในการสอนแต่ละครั้ง สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์จะทรงเปิดโอกาสให้นิสิตทำกิจกรรมการเรียนหลายอย่างด้วย มีพระประสงค์ให้นิสิตฝึกทักษะสำคัญในการเรียนภาษา คือ การฟัง การพูด การอ่าน และ

การเขียน ส่วนใหญ่จะทรงบรรยายสลบด้วยคำถามง่าย ๆ เพื่อให้นิสิตตอบปากเปล่าสั้น ๆ หรือแสดงความคิดเห็น เพื่อให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่เมื่อเรียนชั้นปี ๓ และปี ๔ ท่านทรงให้ความสำคัญของการเขียนเชิงวิจารณ์มากขึ้น ทรงยกบางตอนของกวีนิพนธ์ หรือบทร้อยแก้วที่มีชื่อเสียงของฝรั่งเศส เช่น ผลงานของ Voltaire, Molière, Alfred de Vigny เป็นต้น เพื่อให้นิสิตได้ทำความเข้าใจในความคิดความรู้สึก และจินตนาการของผู้เขียน แล้วเขียนการถ่ายทอดออกมาให้ผู้อื่นอ่าน เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ประทับใจ ไม่ประทับใจประการใด การฝึกเช่นนี้ทำให้เรารู้จักคิดอย่างเป็นผู้ใหญ่ขึ้น และมีเหตุมีผล พระองค์ท่านทรงพระเมตตาตรวจงานอย่างละเอียด ทรงแก้ภาษา และทรงติชมความคิดเห็นของนิสิตอีกด้วย

นิสิตที่เรียนวรรณกรรมของ Victor Hugo ชั้นปีที่ ๔ (รุ่นแรก) ใน พ.ศ. ๒๔๙๕ โชคดีมากที่สมเด็จพระเจ้าฟ้า พระอาจารย์ทรง “เล่า” ถึงความสุขที่ทรงมีประสบการณ์ตรงในระหว่างประทับที่เมืองไทย ทรงเล่าว่าการเป็นเจ้านายนั้นมีขนบธรรมเนียมราชประเพณี การที่ทางราชการและประชาชนถวายการยกย่องชื่นชมยินดี ตลอดจนการถวายการรักษาความปลอดภัย ทำให้ทรงรู้สึกว่าเป็นชีวิตที่ขาดความเป็นตัวของตัวเองไปมาก ทรงเล่าประทานให้นิสิตฟังว่า เคยทรงพระสำราญมากที่สุดในชีวิตที่ได้เสด็จพระดำเนินตามลำพังไปที่สะพานหินและลำเพ็ง ทรงมีความสุขมากจากการซื้อของ ได้ทรงต่อรองราคา เลือกสินค้า **อย่างเป็นปกติ** เพราะมีผู้คนจำนวนมาก จึงไม่มีใครสังเกตเห็น พระองค์เป็นใคร แต่ความสำราญพระทัยเป็นไปเพียงประมาณไม่เกิน ๒๐ นาที ราชองครักษ์และตำรวจท้องที่ก็ทราบว่าจะเสด็จพระดำเนิน

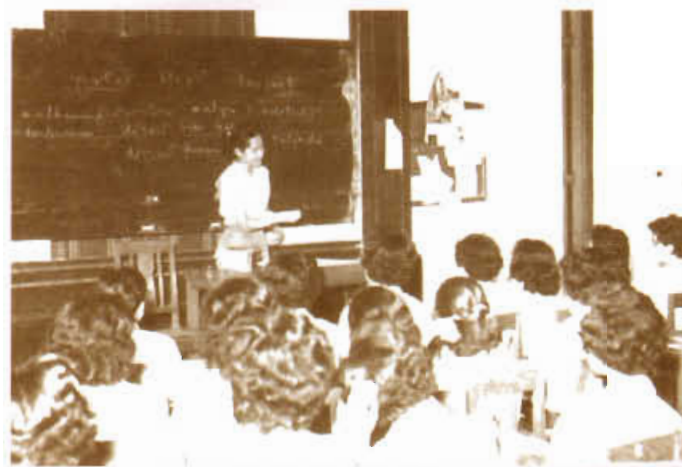
ไปที่ใด แบบแผนการถวายอารักขาความปลอดภัยสำหรับพระบรมวงศ์ชั้นสูงก็เกิดขึ้น มีพ่อค้าประชาชนถวายสิ่งของที่แต่ละคนมีและเลือกอย่างดีที่สุดถวาย ส่งผลให้ ความสำราญพระทัยหายไปทันที

ตัวอย่างที่ทรงเล่าประทานจากชีวิตจริง ในสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์เป็นอรรถาธิบายที่มีคุณค่ายิ่ง ทำให้ลูกศิษย์ทั้งหลายเข้าใจความหมายและความสำคัญของความสุขที่แท้จริงอันเป็นจุดสำคัญอย่างหนึ่งของวรรณคดีโรมานติคยึดถือแบบฉบับ

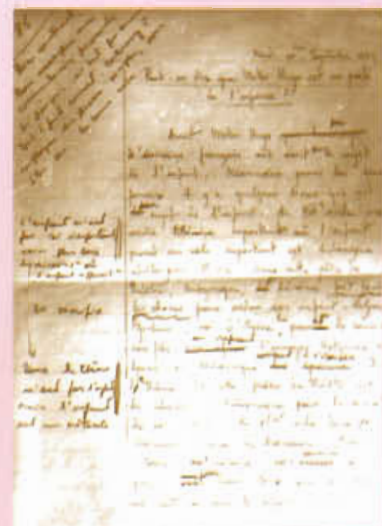

เนื่องจากวรรณคดีโรมานติคมีส่วนหนึ่งพรรณนาเกี่ยวกับธรรมชาติ สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงทราบดีว่านิสิตไม่มีทางทราบว่าสัตว์และธรรมชาติที่กวีหรือนักประพันธ์ฝรั่งเศสบรรยายไว้ในผลงานของตนมีลักษณะอย่างไร จึงรับสั่งภาษาไทยว่า **ชีผ้าขาวอันเป็นแมลงที่มีลักษณะใกล้เคียงกับแมลงที่กวีและนักประพันธ์บรรยายไว้** นับเป็นคำที่สองที่รับสั่งภาษาระหว่างที่สอนตลอดภาคการศึกษานั้น

นอกเหนือจากทรงพระวิริยอุตสาหะประทานการสอนอย่างเต็มพระกำลังแล้ว สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้ทรงแสดงให้เห็นนิตินัยว่าทรงมี “วิญญานครู” กล่าวคือ ทรงตั้งใจจะประทานอรรถาธิบายให้ศิษย์เข้าใจ เพราะบางเรื่องที่ยาก ทรงคาดว่านิตินัยอาจไม่เข้าใจจะประทานคำอธิบายด้วยถ้อยคำที่หลากหลายหรือบางครั้งทรงตัวอย่างหลาย ๆ แบบคำอธิบายที่มีความแตกต่างกัน มีส่วนช่วยให้ นิตินัยค่อย ๆ เข้าใจสิ่งที่ทรงสอน แม้ว่าจะห่างที่ทรงสอน สិพระพักตร์จะเรียบไม่มี “แววดุ” และพระพักตร์จะบ่งบอก “ความใจดี” และน้ำพระทัยที่เยือกเย็นเปี่ยมด้วยเมตตา นิตินัยจึงรู้สึกที่กำลังเรียนกับ “อาจารย์” ท่านหนึ่ง ไม่ใช่เรียนกับสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์อย่างที่รู้สึกเมื่อเริ่มเรียนในช่วงโมงแรก

ในช่วงเวลาของการสอนนั้นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้ทรงมอบให้นิตินัยทำแบบฝึกหัด นิตินัยได้รับประโยชน์จากเรื่องนี้มาก เพราะพระองค์ทรงตรวจละเอียด ทรงแก้ไขข้อผิดพลาด ได้ทรงพระกรุณาประทานคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่ไพเราะกว่าที่นิตินัยใช้ บางครั้งทรงวิจารณ์ประทานด้วยรองศาสตราจารย์ สาคร ช่วยประสิทธิ์ ได้เก็บแบบฝึกหัดในครั้งนั้นไว้ด้วยความภูมิใจ จะเห็นจากแบบฝึกหัดฉบับนี้ ว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้ทรงแก้ไขข้อผิดพลาดและทรงแนะนำไว้ด้วย ดังนั้นในกระดาษที่เขียนแบบฝึกหัดจึงมีลายพระหัตถ์ค่อนข้างมาก นอกจากนิตินัยได้ประโยชน์จากที่ทรงตรวจแก้และทรงแนะนำ นิตินัยก็ตระหนักในพระกรุณาธิคุณที่ประทานคำแนะนำให้อย่างที่นิตินัยภูมิใจมาก

เมื่อการสอนสิ้นสุดลงในปลายภาค สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้ประทานพระกรุณาพิเศษแก่ลูกศิษย์ชั้นปีที่ ๔ คือ ทรง “เชิญ” ให้ไปรับประทานอาหารที่วังสระปทุมในตอนบ่ายที่ทรงกำหนดไว้ เรื่องที่ตื่นเต้นที่สุดในชีวิตของวัยรุ่นจำนวน ๒๐ กว่าคนก็คือจะใช้ราชาศัพท์อย่างไรเป็นภาษาฝรั่งเศส เพราะราชาศัพท์ไทยนั้นพอจะ “ดำน้ำ” กันไปได้ การแต่งกายนั้นเป็นปัญหาไม่มาก เพราะแต่งเครื่องแบบแต่ว่าจะแต่งเสื้อกางเกง กระโปรงตัวไหน จึงจะเหมาะสำหรับการ “เข้าวัง” ศาสตราจารย์ รอง ศยามานนท์ คณบดีในขณะนั้นก็กังวลใจไม่น้อย ท่านคณบดีถึงกับเรียกประชุมนิสิตพร้อมอาจารย์อาวุโสในขณะที่เป็น “วิทยากร” ด้วย มีอาทิ ศาสตราจารย์ ม.ร.ว.สุนนชาติ สวัสดิกุล ศาสตราจารย์ ม.ล.จิรายุ นพวงศ์ ศาสตราจารย์ ม.ร.ว.แสงโสม เกษมศรี ช่วยกัน “ติวเข้ม” นิสิต

เมื่อวันเวลามาถึง นิสิตชั้นปีที่ ๔ เดินเท้าไปถึงวังนั่งพับเพียบเรียบร้อยที่ลานหน้าพระตำหนัก วันนั้นเชื่อว่าทุกคนคงรู้สึกอย่างเดียวกันว่า เป็น “การสำรวจ” อย่างยิ่ง เมื่อสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์เสด็จออกจากพระตำหนักและเสด็จพระดำเนินมายังลูกศิษย์ทั้งหลาย ทุกคนก็กราบด้วยความจงรักภักดีเป็นที่ยิ่ง แต่ทุกคน “เจียบ” หลายคนหันมามองหน้ากัน พุดไม่ออกกันทั้งนั้น สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงมีพระปฏิสันถาร “นำร่อง” อย่างไม่รู้ใครกล้าพูด แต่มีนิสิตชายคนหนึ่งทำหน้าที่ละลายพฤติกรรม (ice breaking) ด้วยการพนมมือแล้วพูดว่า “อาจารย์ครับ” นิสิตทุกคนตกใจกันมาก เพราะตั้งใจว่าจะต้องใช้ราชาศัพท์เท่านั้น ยิ่งคำถามที่เพื่อนคนนั้นทูลถามคือ “อยู่วังเก่าอย่างนี้ กลัวผีไหมพะยะคะ” ยิ่งทำให้ตกใจกันอย่างยิ่ง แต่ทุกคนโล่งใจเมื่อสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงแย้มพระโอษฐ์และรับสั่งว่า “พูดภาษาธรรมดาก็ได้ ไม่ต้องใช้ราชาศัพท์ ที่ถามนั้นเป็นเรื่องธรรมดา มีเรื่องเล่าสื่อกันฟังเกี่ยวกับเรื่องเหนือธรรมชาติอยู่บ้าง” จากนั้นทรงเล่าให้ฟังเล็กน้อย เมื่อทรงสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองเช่นนั้น การทูลถามของนิสิตและสิ่งที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงตอบคำถามและเล่าให้ฟัง จึงเป็นไปอย่างดียิ่งในวันนั้นสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้เสด็จลงมารับสั่งว่าทรงยินดีต้อนรับนิสิตและรับสั่งถาม

สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ว่าต้องการสิ่งใดสำหรับ
ประธานเลี้ยงนิสิต หลังงานทุกคนกราบบังคมลา
ด้วยความรู้สึกดีตั้งใจและสำนึกในพระกรุณาธิคุณ
เป็นล้นพ้น

อย่างไรก็ดี สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้
ประทานพระกรุณาเลี้ยงอาหารว่างแก่นิสิตชั้นปีที่ ๒
และ ๓ ด้วย ปรากฏว่าน้องทั้งสองชั้นปีเตรียมตัวดีกว่า
เพราะได้ขอประทานพระอนุญาตให้นิสิตถ่ายภาพหมู่

ซึ่งมีสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ประทับอยู่ด้วย นิสิตชั้นปีที่สี่เสียดายโอกาสเช่นนั้น จึงขอพบและขอให้
คณบดีช่วยกราบทูลขอประทานอนุญาตให้นิสิตชั้นปีที่ ๔ มีโอกาสถ่ายภาพเช่นเดียวกับน้องทั้งสองชั้นปี
สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้ประทานอนุญาตให้นิสิตชั้นปีที่ ๔ อีกครั้ง ทำให้ทุกคนยิ่งซาบซึ้งและสำนึก
ในพระกรุณาธิคุณซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ประทานพระเมตตาในครั้งนั้นอย่างหาที่สุดมิได้

นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโซคคืออย่างหนึ่ง
โดยเฉพาะนิสิตคณะอักษรศาสตร์ กล่าวคือ คณะอักษรศาสตร์
และมหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นิสิตมีโอกาสเข้าร่วมงาน
เกี่ยวกับสังคม เพื่อให้ นิสิตมีประสบการณ์ โดยเฉพาะงานที่
คณะหรือมหาวิทยาลัยจัดเลี้ยงต้อนรับ เลี้ยงส่งอาจารย์
และแขกเกียรติยศของคณะหรือมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะใน
สังคมระดับสูงที่สำคัญยิ่ง คือ งานพระราชพิธี ดังเช่น
งานพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภูมิพลอดุลยเดช นิสิตชายจะได้รับการคัดเลือกฝึก นอกจากนั้น ยังมีโอกาสเข้าร่วมในพระราชพิธีสำคัญ
ของชาติ นอกจากพระราชพิธีดังกล่าวแล้ว นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังมีโอกาสช่วยในพระราชพิธี
สำคัญอีก คือ พระราชพิธีพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวและพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

ด้วยเหตุที่มหาวิทยาลัยและคณะมีหลักการและแนวปฏิบัติ
ส่งเสริมให้นิสิตมีประสบการณ์ในสังคมนอกมหาวิทยาลัยดังกล่าว
ข้างต้น สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้ประทานพระกรุณาธิคุณให้
นิสิตที่เป็นศิษย์ของพระองค์ท่าน มีโอกาสร่วมงานนอกมหาวิทยาลัย
กล่าวคือ ใน พ.ศ. ๒๔๙๕ ได้ประทานโอกาสให้นิสิตชั้นปีที่ ๔ สองคน
คือ คุณกรรติกา ทัพนานนท์ (รองศาสตราจารย์กรรติกา ณ สงขลา
ในปัจจุบัน) และคุณบุรณี ศิริสัมพันธ์ ตามเสด็จพระองค์ท่านไปในงาน
สมาคมสตรีไทยอุดมศึกษา

ในสัปดาห์ท้าย ๆ ก่อนปิดภาคเรียน สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ได้รับสั่งหลายครั้งว่า “เมื่อเรียนจบแล้ว หากเจอกันที่ไหนก็ขอให้บอกว่าเป็นลูกศิษย์” พระดำรัสนี้ทรงปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ดังจะกล่าวถึงต่อไป

หลังการเรียนการสอนสิ้นสุดลง คณะอักษรศาสตร์ได้จัดงานเลี้ยงเพื่อแสดงความสำนึกในพระกรุณาธิคุณที่ได้เสด็จพระดำเนินมาสอนนิสิต เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์จะเสด็จพระดำเนินไปประทับที่สวิตเซอร์แลนด์ งานที่จัดขึ้นจึงเป็นการส่งเสด็จอีกด้วย งานนี้ทำให้นิสิตผู้เป็นศิษย์สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทั้งคณะมีโอกาสชื่นชมพระบารมีอย่างภาคภูมิใจและมีความสุขมาก

กิจกรรมที่ศิษย์มีโอกาสทำงานถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงพระสำราญพระทัยทุกครั้งทีมนิสิตที่เป็นศิษย์กราบทูลรายงานตัวเป็นศิษย์รุ่นที่เท่าใด ปี พ.ศ. อะไร ในบางครั้งศิษย์ได้ยื่นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์รับสั่งกับสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีฯว่า “วันนี้ดีใจจังเลย พบลูกศิษย์ที่...” แม้ไม่มีเวลาจะทรงพระปฏิสันถารมากนัก แต่ศิษย์ทุกคนสังเกตเห็นว่าพระพักตร์ของพระองค์แจ่มขึ้นที่ทรงพบศิษย์ที่เคยสอน ศิษย์ที่มีโอกาสเข้าเฝ้าถวายรายงานตัวมีอยู่หลายคน เช่น พล.ต.ต.จินดา ดวงจินดา เมื่อครั้งเพิ่งเป็น ร.ต.ท. ได้ถวายรายงานตัวที่สถานีรถไฟลำปางแล้วรีบออกไปประจำการในชั้นนอกเกี่ยวกับการถวายอารักขา

พ.ต.อ.พิเศษปรีชา ซาติบุรุษ เมื่อครั้งเป็นรองผู้บังคับการทางหลวงสายอีสานใต้ มีโอกาสถวายรายงานตัวหลายครั้งและทำงานถวายอารักขาเมื่อสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์เสด็จพระดำเนินโดยลำพังหรือโดยเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ร.ท.ดร.บันเทิง ศรีจันทราพันธ์ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรองผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธรได้วางแผนเตรียมงานและโดยเสด็จสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ในการทรงงานตามหมายกำหนดการที่ทรงวางแผนไว้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คุณหญิงอัมวัน วัฒนานทร ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าและจัดงานถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ในฐานะนายกเหล่ากาชาดจังหวัดภูเก็ต และจังหวัดนครศรีธรรมราชรับเสด็จสมเด็จพระ

เจ้าฟ้าพระอาจารย์ ทั้งตามหมายกำหนดการเมื่อโดยเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทร์ราชบรมราชชนนี และเมื่อเสด็จในพระภารกิจส่วนพระองค์ ทุกครั้งที่มีโอกาสถวายงานจะเกิดความปิติทั้งในฐานะที่เป็นศิษย์ เป็นข้าราชการ และเป็นพสกนิกรที่มีโอกาสสนองพระกรุณาธิคุณ ได้สังเกตเห็นว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงยินดีที่ทรงพบศิษย์

รองศาสตราจารย์กรรติกา ณ สงขลา มีโอกาสทำงานโดยเสด็จสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ในการออกข้อสอบภาษาฝรั่งเศสสำหรับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย นอกเหนือจากความภูมิใจที่เป็นศิษย์และได้ทำงานถวายในพระฐานะประธานคณะกรรมการจัดทำข้อสอบวิชาภาษาอังกฤษแล้ว สิ่งที่ได้ประโยชน์แก่ตนเองในฐานะที่เป็นอาจารย์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแล้วยังเป็นการศึกษาหลักการและแนวทางการออกข้อสอบที่มีมาตรฐานสูง เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์จะทรงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจน การใช้ภาษาในข้อสอบ ระดับความยากง่ายของข้อสอบ ความรอบคอบในการพิมพ์และตรวจทานข้อสอบไม่ให้ผิดพลาดบกพร่อง การปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการรักษาความลับของข้อสอบ สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์จะทรงตรวจสอบข้อสอบด้วยพระวิริยอุตสาหะ ความละเอียดรอบคอบ จึงเป็นเสมือนตนเองกำลังเรียนวิชาการสร้างแบบทดสอบ ทำให้นำหลักการ และแนวปฏิบัติมาใช้ในการสอนและการสอบนิสิตที่คณะอักษรศาสตร์

อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล เป็นศิษย์คนหนึ่งที่มีโอกาสทำงานถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ **ครั้งแรก** มีโอกาสรวบรวมข้อมูลและเขียนคำถวายราชสดุดีในพิธีถวายปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทูลเกล้าฯ ถวายแด่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ **ครั้งที่สอง** เป็นเจ้าหน้าที่รับเสด็จในงานที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงเป็นองค์ปาฐกซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการจัดที่บ้านเขาวงกต ซึ่งตั้งอยู่ที่สนามเสือป่า **ครั้งที่สาม** ได้จัดสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการประชุมของสมาคมครูฝรั่งเศส เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ ณ ศูนย์พัฒนาหลักสูตรกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ครั้งที่สี่ ได้รับเสด็จสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์เสด็จพระดำเนินเป็นประธานพิธีเปิดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เรื่อง หนึ่งร้อยปีสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก จัดขึ้นที่ หอประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ครั้งที่ห้า เป็นผู้ร่วมรับผิดชอบการจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ เรื่อง หนึ่งร้อยปีสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ซึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดที่โรงแรมแชนการีลา

ศิษย์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์กับนิสิตเก่าคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เรียนภาษาฝรั่งเศส ต่อมาทำงานที่โรงเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีโอกาสทำงานถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์กันทั้งนั้น ความแตกต่างอยู่ที่มีโอกาสทำหน้าที่ใดที่จะต้องทำงานถวายพระองค์ท่านอย่างใกล้ชิด เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงงานที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์หลายปี จึงมีศิษย์เก่าและนิสิตเก่าคณะอักษรศาสตร์หลายคนได้ทำงานถวายพระองค์ท่าน เช่น อาจารย์ จารุวรรณ (ชาลิโต) ลินธุ์โสภณ ได้เคยรับราชการที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ต่อมามหาวิทยาลัยแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการคัดเลือกผู้ขอรับทุนการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ จนเกษียณอายุราชการ อาจารย์ ปรานี (เปรมะบุตร) เศวตภายน ได้ถวายงานสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อย่างใกล้ชิดตลอดเวลาที่พระองค์ทรงงานที่มหาวิทยาลัยนี้ รองศาสตราจารย์ ดร. ธิดา (พรหมานพ) บุญธรรม ได้มีโอกาสทำงานถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ตั้งแต่เป็นศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จนถึงคณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แม้ในปัจจุบันยังดำรงตำแหน่งอุปนายกสมาคมครูสอนภาษาฝรั่งเศส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิระพรพรช บุญยเกียรติ แม้ไม่ได้เป็นศิษย์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์แต่ก็ได้เป็นเลขานุการในสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๘ ที่คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศาสตราจารย์ ดร. แพรพโยม บุญยผลิก เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้ทำงานเป็นเลขานุการของสมาคมครูฝรั่งเศส คุณหญิงวงศ์จันทร์ (อรรถไพศาล ศรีติ) พิณยนิติศาสตร์ ได้ทำงานถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์หลายอย่าง เช่น เป็นเหรียญกอกองทุนส่งเสริมดนตรีคลาสสิกในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

เนื่องจากทรงมีพระปรารภที่ประสงค์ส่งเสริมมาตรฐานการเรียนการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ เพราะทรงเห็นว่าเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา จากการที่ทรงพบศิษย์ของพระองค์ซึ่งทำงานในภาควิชาภาษาตะวันตกของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณาจารย์ในภาควิชาฯนี้ รวมทั้งศิษย์ซึ่งสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ทำให้สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงริเริ่มกิจกรรมการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษา เริ่มต้นด้วยการใช้คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสำนักงานเลขานุการ ต่อมาเมื่อเป็นสมาคมแล้วในระยะแรกยังต้องใช้สถานที่ อาจารย์ และบุคลากร ซึ่งคณะอักษรศาสตร์ จัดถวาย เมื่อสมาคมมีสำนักงานของตนเองแล้วจึงย้ายสำนักงานจากคณะอักษรศาสตร์ไปอยู่ที่อาคารของตนเองจนถึงปัจจุบัน กล่าวได้ว่าเป็นผลจากการที่ทรงพบศิษย์หลายคนในวาระและสถานที่ต่าง ๆ จึงทำให้เกิดพระดำริและทรงงานต่อเนื่องจนเป็นความสำเร็จในระดับสมาคม

ครูที่ศิษย์ถวายความจงรักภักดียิ่งชีวิต

การทำงานที่มีจุดประสงค์ การจัดการที่มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติงานที่ทำให้เต็มความสามารถ การติดตาม นิเทศ และประเมิน การแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานทุกชั้น ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ สุจริต ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นคุณค่าที่ศิษย์และผู้มีโอกาสดำเนินงานถวายต่างเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นพระปรีชาญาณซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงมีอยู่ในพระองค์ท่านอย่างสมบูรณ์

ศาสตราจารย์ ดร. ชลลดา บุรณกาล เป็นผู้หนึ่งซึ่งมีโอกาสทำงานถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ด้านสัตวแพทย์มาหลายปี แม้มิได้เป็นศิษย์เหมือนนิสิตคณะอักษรศาสตร์ แต่ก็สำนึกในพระกรุณาธิคุณ

ที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ “ทรงสอน” ทุกครั้งที่ทำงานถวายสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ ทำให้รู้สึกว่าเป็น “ศิษย์” ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ ศาสตราจารย์ ดร. ชลลดาเล่าให้ฟังว่าสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์ทรงมีความจำเป็นเลิศ ไม่ว่าจะเวลาจะผ่านไปหลายปียังทรงจำบุคคล สถานที่ เวลา และเหตุการณ์ได้ดี แม้ว่าบางอย่างเป็นงานที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นไม่สำคัญ แต่พระองค์ท่านทรงจำและทรงแนะนำว่าเรื่องนี้ดูแล้วเป็นเรื่องเล็ก แต่มีความสำคัญอย่างไร จึงต้องใส่ใจและติดตามผลอยู่เสมอ

งานแพทย์อาสาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีนั้นจะทรงสนพระทัยและประทานเกียรติแก่สมาชิกทุกคน ประทานการยกย่องแก่สมาชิกผู้ทำงานมาช้านาน ประทานกำลังใจแก่สมาชิกใหม่

สุดท้ายยอมไม่สามารถบรรยายได้ว่าพระองค์ท่านเปรียบเสมือนแสงส่องสว่างทั้งด้านวิชาการ การศึกษา การสาธารณสุข เพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของราษฎรและการสร้างคนให้มีคุณภาพเป็นทรัพยากรที่ล้ำค่าของประเทศ

เมื่อครั้งเสด็จพระดำเนินมาทรงบรรยายเรื่องพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับสั่งว่าให้ศิษย์ที่ฟังคำบรรยายเข้าเฝ้าและถ่ายภาพกับพระองค์ท่าน

ดวงประทีปแห่งโอลิมปิกวิชาการ และวิทยาศาสตร์ศึกษา

พระอภิญญาภพเจ้าฟ้านักวิทยาศาสตร์และนักอักษรศาสตร์

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ขณะยังทรงพระเยาว์ดำรงพระอิสริยยศคือเป็น พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิงกัลยาณิวัฒนา พระองค์ทรงเข้ารับการศึกษาขั้นต้นที่อนุบาลปาร์คสกูล (Park School) ประเทศสหรัฐอเมริกา ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๖๙-๒๔๗๑ ทรงเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนราชินี ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๑-๒๔๗๖ ทรงเรียนอยู่จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ทรงสอบได้ที่ ๒ ได้รับรางวัลจากกระทรวงศึกษาธิการ ทรงศึกษาต่อในระดับเตรียมมัธยมที่โรงเรียนเมียร์มองต์ (Miremont) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ระยะเวลาหนึ่ง ก่อนที่จะทรงสอบเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนรัฐบาล มัธยมสตรีประจำเมืองโลซานน์ (Ecole Supérieure de Jeunes Filles de la Ville de Lausanne) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๔ ต่อมาเสด็จไปเป็นนักเรียนประจำที่โรงเรียนสหศึกษานานาชาติเจนีวา (International School of Geneva) เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ ทรงสอบผ่านชั้นสูงสุดของระดับมัธยมศึกษาได้ดีเยี่ยมเป็นที่ ๑ ของโรงเรียน และเป็นที่ ๓ ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาเคมี มหาวิทยาลัยโลซานน์ แม่พระองค์จะถนัดด้านศิลปศาสตร์ แต่ทรงทำคะแนนทางวิทยาศาสตร์ ได้ดีกว่า จึงทรงเลือกศึกษาสาขาวิชาเคมี และทรงได้รับ Diplôme de Chimiste analyste ในปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ในระหว่างที่ทรงศึกษาทางสายวิทยาศาสตร์อยู่นั้น พระองค์ได้ทรงเข้าศึกษาหลักสูตรสังคมศาสตร์ ครุศาสตร์ (sciences sociaux et Pédagogiques) ไปพร้อมกัน อันประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ ในสาขา วิชาการศึกษา วรรณคดี ปรัชญา และจิตวิทยา

ด้วยพระอัจฉริยภาพด้านวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ประทานพระกรุณาธิคุณน่านับการแก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระกรุณาธิคุณด้านการแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิก วิชาการ

พระกรุณาธิคุณแก่คณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการดำเนินการ ส่งตัวแทนนักเรียนไทย ไปแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิก

ก่อนที่ประเทศไทยจะส่งตัวแทนนักเรียนไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิกวิชาการนั้น ทางต่างประเทศได้จัดแข่งขันมานานนับสิบปีแล้ว ต่อมารองศาสตราจารย์ ดร. กำจัด มงคลกุล ในขณะดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนายกสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ขอให้ศาสตราจารย์ ศักดา ศิริพันธุ์ หัวหน้าภาควิชาทางภาพถ่ายและการพิมพ์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ช่วยติดต่อหนังสือพิมพ์ไทยรัฐสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร. กำจัด มงคลกุล เพื่อประชาสัมพันธ์จุดมุ่งหมายหาทุนให้นักเรียนไทยมีโอกาสได้เดินทางไปแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิกวิชาการที่ต่างประเทศ เนื่องจากสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยมีงบประมาณไม่เพียงพอ หนังสือพิมพ์รวมทั้งสถานีโทรทัศน์ช่อง ๙ ได้สัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร. กำจัด มงคลกุล

ในโอกาสที่ไปร่วมเปิดการฝึกอบรมค่ายโอลิมปิกวิชาการด้านคณิตศาสตร์ครั้งแรกของประเทศไทยที่ สสวท. และได้ให้ความร่วมมือประชาสัมพันธ์จุดมุ่งหมายดังกล่าว ดังมีข้อความคัดจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันพุธที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๑ ตอนหนึ่งว่า

“สำหรับค่าใช้จ่ายในการคัดเลือกฝึกฝนและทดสอบ เยาวชนข้างเผือก ๘๐ คน เราได้รับการสนับสนุนจากบริษัทเครือซีเมนต์ไทยเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๖๐,๐๐๐ บาท ยังขาดอยู่แต่ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมคณิตศาสตร์เข้มข้นสำหรับนักเรียน ๑๐ คน เป็นเวลา ๖ สัปดาห์ อีกประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท และค่าเครื่องบิน ค่ารถไฟ สำหรับคณะนักเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นครั้งสุดท้ายกับอาจารย์หัวหน้าทีม ผู้ช่วยหัวหน้าทีม และผู้จัดการทีม อีก ๓ คน ประมาณคนละ ๓๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๒๓๐,๐๐๐ บาท เมื่ออะไร ๆ พร้อมหมดแล้วทุกด้าน เหลือเพียงขั้นตอนสุดท้ายสองขั้นตอนเท่านั้น จึงอยากฝากประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยงานที่เห็นคุณค่าและช่วยกันผลักดันโครงการดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพื่อประโยชน์ในการหล่อหลอมเยาวชนของชาติให้เป็นที่กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต”

เมื่อความทราบถึงพระเนตรพระกรรณสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระองค์ทรงพระกรุณาโปรดให้เลขานุการในพระองค์โทรศัพท์ถึงรองศาสตราจารย์ ดร. กำจัด มงคลกุล รองอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนายกสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้ไปรับพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ที่เลขานุการในพระองค์ ณ วังสระปทุมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนไทย มีโอกาสเดินทางไปแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิกวิชาการ ผู้แทนนักเรียนไทยรุ่นแรกได้เดินทางไปแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิกวิชาการ ณ เมืองบราวน์ชไวก์ ประเทศเยอรมนี ระหว่างวันที่ ๑๓-๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระกรุณาธิคุณเสด็จทั้งพิธีเปิด และปิดการฝึกอบรมแบบเข้มข้นทางคณิตศาสตร์ แก่นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ๑๒ คน อันเป็นการประทานกำลังใจแก่นักเรียนเหล่านั้นด้วย

หนังสือพิมพ์ Bangkok Post ฉบับวันอังคารที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๒ กล่าวถึง พระกรุณาธิคุณในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ตอนหนึ่งว่า

“According to IPST, who is sponsoring this programme, eventhough the project receives royal support from Her Royal Highness Princess Galayani Vadhana and is supported by the government and by many members of the private sector....it still needs more sponsors because the costs are so high.”

ต่อมาการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการได้ขยายให้มีการแข่งขันวิชาอื่น ๆ ด้วย ดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๑๐ เริ่มการแข่งขันวิชาฟิสิกส์

ปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เริ่มการแข่งขันวิชาเคมี

ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ เริ่มการแข่งขันวิชาคอมพิวเตอร์

ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ เริ่มการแข่งขันวิชาชีววิทยา

ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ เริ่มการแข่งขันวิชาดาราศาสตร์

นับได้ว่าด้วยพระกรุณาธิคุณในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ นักเรียนไทย จึงมีโอกาสเดินทางไปร่วมแข่งขันโอลิมปิกวิชาการวิชาต่าง ๆ ที่เป็ได้รับสมัครเข้าแข่งขัน ได้แก่ วิชา คณิตศาสตร์ วิชาฟิสิกส์ วิชาเคมี วิชาคอมพิวเตอร์ วิชาชีววิทยา วิชาดาราศาสตร์ ยังผลให้นักเรียนไทย สนใจศึกษาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์อย่างจริงจังและพยายามพัฒนาศักยภาพของตนให้สูงขึ้น ๆ ขึ้นไปทำให้มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสม และมีมาตรฐานสูงขึ้น เทียบเท่ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว นับแต่นั้นมาประเทศไทยได้ส่งตัวแทนนักเรียนไทยไปร่วมแข่งขัน โอลิมปิกวิชาการสาขาวิชาอื่น ๆ เสมอมา

พระกรุณาธิคุณแก่คณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการดำเนินการ จัดตั้ง “มูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ และพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง นราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.)”

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญและปัญหาในการพัฒนาการศึกษาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ในระดับโรงเรียนเพื่อให้ได้ระดับมาตรฐานสากลมาโดยตลอด แม้ว่าการยกระดับมาตรฐานด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาให้เทียบเท่าสากลจะกระทำได้ยากในระยะเวลาสั้น แต่การแข่งขันโอลิมปิกวิชาการก็ยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็นตัวเร่งนอกระบบได้และทรงเห็นว่าการดำเนินงานในเรื่องนี้จะบรรลุเป้าหมายได้ จำเป็นต้องอาศัยองค์การอิสระที่มีความสามารถ และมีความคล่องตัวสูง ไม่ยึดกับระบบราชการช่วยดำเนินการเร่งนอกระบบอีกทางหนึ่ง ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงได้ทรงพระกรุณาประทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้ศาสตราจารย์ ศักดา ศิริพันธุ์ นายกสมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ในขณะนั้น นำไปดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้ง “มูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการและพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.)” และทรงพระกรุณารับเป็นองค์ประธานมูลนิธิ รวมทั้งประทานเงินทุนการกุศลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.) ให้ใช้ดำเนินการเป็นประจำทุกปี นับเป็นพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้ ที่ทรงให้ความสำคัญอย่างมากต่อวงการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ของประเทศไทย

“มูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ และพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.)” ตั้งอยู่ที่ สมาคมนิสิตเก่าคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมูลนิธิ สอวน. มีคณะกรรมการที่มีความแน่วแน่และมีความสามารถที่จะช่วยผลักดันโครงการที่ยากยิ่งแต่สำคัญมากโครงการนี้ให้บรรลุเป้าหมาย ๒ ประการ คือ

๑. สนับสนุนส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. นำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการมาขยายผล เพื่อยกระดับการศึกษาวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย

ดังนั้นเพื่อสนองพระดำริในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์ประธานมูลนิธิ สอวน. และเพื่อประโยชน์ของการศึกษาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของประเทศไทยในระยะยาว มูลนิธิ สอวน. จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ และพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ศึกษาขึ้น โดยมุ่งเน้นไปที่กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ก่อนรวมทั้งพัฒนาความรู้ วิธีการสอน และทัศนคติของครูไปพร้อม ๆ กัน โดยขอความร่วมมือจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐทั่วประเทศ หลังจากนั้นจึงจะขยายผลต่อไป

วิธีการดำเนินการมูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ และพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษา ในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.)

โครงการของมูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ และพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษานี้เป็นการส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพทางปัญญาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความพร้อมทั่วประเทศ

และเป็นตัวป้อนนักเรียนที่มีศักยภาพสูงทางปัญญาจำนวนหนึ่งเข้าสู่ระบบของโครงการโอลิมปิกวิชาการ มูลนิธิ สอวน. ได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการและคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐจัดตั้งศูนย์ สอวน. ขึ้นทั่วประเทศ เพื่อเป็นศูนย์พัฒนาศักยภาพของนักเรียน (และครู) ทางด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ศึกษา จำนวน ๑๖ ศูนย์

โครงการมูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ และพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษาจะดำเนินการ ในช่วงปิดภาคเรียน โดยมูลนิธิฯ ดำเนินการคัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลการเรียน (GPA) ไม่ต่ำกว่าระดับ ๓.๐๐ จากจำนวนนักเรียนที่มาสมัครสอบแข่งขันเข้าค่ายคณิตศาสตร์จำนวน ประมาณ ๓๐,๐๐๐ คน เพื่อเข้ารับการฝึกอบรม การจัดอบรมค่ายคณิตศาสตร์ของมูลนิธิ สอวน. มีจุดเด่น คือ จะมีอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์จากทุกมหาวิทยาลัยของรัฐเป็นผู้สอน โดยเน้นการใช้ห้องปฏิบัติการ ทางวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ใช้ตำราเคมี ฟิสิกส์ ชีววิทยา คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ ๒๑ เล่ม ที่คณาจารย์มหาวิทยาลัยได้เรียบเรียงขึ้นโดยมีเนื้อหาครอบคลุมหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ ๔, ๕, ๖) และมหาวิทยาลัยปีที่ ๑ เพื่อฝึกอบรมนักเรียน โดยแบ่งเป็น ๒ ช่วงเวลา คือ

๑. ปิดภาคต้น   เข้าค่ายที่ ๑ จำนวน ๒,๖๖๐ คน ใช้เวลาประมาณ ๒๐ วัน
๒. ปิดภาคปลาย   เข้าค่ายที่ ๒ จำนวน ๑,๕๕๐ คน ใช้เวลาประมาณ ๒๐ วัน

ในช่วงเวลาปิดเทอมอาจมีการศึกษาทางไกลขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ความจำเป็น และงบประมาณ

มูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการ และพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.) ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลฝากตั้งผ่านทางสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ประกอบด้วย

๑. มูลนิธิ สอวน.
๒. กระทรวงศึกษาธิการ
๓. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์หลัก และศูนย์พี่เลี้ยง รวม ๒๐ แห่ง
๔. โรงเรียนที่เป็นศูนย์รวม ๕ ศูนย์ และโรงเรียนเครือข่าย
๕. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
๖. สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
๗. สมาคมคณิตศาสตร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
๘. สมาคมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
๙. สมาคมเคมี
๑๐. สมาคมฟิสิกส์ไทย
๑๑. สาขาชีววิทยา สมาคมวิทยาศาสตร์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

พระกรุณาธิคุณทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์มูลนิธิ สอวน.

ด้วยพระกรุณาธิคุณในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์มูลนิธิ สอวน. ทำให้มูลนิธิ สอวน. สามารถดำเนินการส่งผู้แทนนักเรียนไทยให้เดินทางไปร่วมแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศเสมอมา ดังนี้

- พ.ศ. ๒๕๓๒ ประเทศไทยส่งผู้แทนนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันโอลิมปิกวิชาการเป็นครั้งแรก โดยส่งผู้แทนประเทศไทยจำนวน ๖ คน ไปร่วมแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิก ครั้งที่ ๓๐ ณ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี
- พ.ศ. ๒๕๓๓ ประเทศไทยส่งผู้แทนนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันคณิตศาสตร์โอลิมปิก ครั้งที่ ๓๑ ประเทศไทยส่งผู้แทนนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันฟิสิกส์โอลิมปิก ครั้งที่ ๒๑ ประเทศไทยส่งผู้แทนนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันเคมีโอลิมปิก ครั้งที่ ๒๒
- พ.ศ. ๒๕๓๔ ประเทศไทยส่งผู้แทนนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันครบ ๕ วิชา คือ
- คณิตศาสตร์โอลิมปิก ครั้งที่ ๓๒
  - ฟิสิกส์โอลิมปิก ครั้งที่ ๒๒
  - เคมีโอลิมปิก ครั้งที่ ๒๓
  - คอมพิวเตอร์โอลิมปิก ครั้งที่ ๓
  - ชีววิทยาโอลิมปิก ครั้งที่ ๒

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๓ จนถึงปัจจุบันประเทศไทยส่งผู้แทนนักเรียนเข้าร่วมแข่งขันครบทั้ง ๕ วิชา ต่อเนื่องกันมาทุกปี คือ คณิตศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ คอมพิวเตอร์ และชีววิทยา

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพจัดแข่งขันดาราศาสตร์ และฟิสิกส์ดาราศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศขึ้นเป็นครั้งแรกที่จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ถึง วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสครบ ๘๐ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และในวโรกาสครบ ๘๔ พรรษาของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

การแข่งขันครั้งนี้ประเทศไทยจะไม่เก็บค่าลงทะเบียนการแข่งขัน รวมทั้งจะดูแลค่าใช้จ่ายสำหรับอาหาร ที่พัก และการเดินทางในระหว่างการแข่งขันให้หมด ผู้ร่วมการแข่งขันแต่ละคนดูแลค่าใช้จ่ายไปกลับของตัวเองเท่านั้น

มูลนิธิ สอวน. มีวิธีคัดเลือกผู้แทนนักเรียนไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ ดังนี้

การคัดเลือกผู้แทนนักเรียนประเทศไทยเพื่อเข้าแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ มี ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ การแข่งขันคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ โอลิมปิกแห่งประเทศไทย มีการสอบคัดเลือกนักเรียน ๒ รอบ โดยเปิดรับสมัครนักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจากทั่วประเทศ และสอบคัดเลือกไว้วิซาละ ๒๐-๒๕ คน

ขั้นตอนที่ ๒ ฝึกอบรมเข้ม ๓ ครั้ง จัดฝึกอบรมเข้มแก่นักเรียนที่คัดเลือกไว้ในขั้นตอนที่ ๑ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์

- ครั้งที่ ๑ เดือนตุลาคม คัดเลือกนักเรียนไว้วิซาละ ๑๐-๑๕ คน
- ครั้งที่ ๒ ระหว่างเดือนมีนาคม-เมษายน คัดเลือกนักเรียนไว้วิซาละ ๔-๖ คน เพื่อเป็นผู้แทนนักเรียนไทย
- ครั้งที่ ๓ ระหว่างเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน เตรียมความพร้อมให้แก่ผู้แทนนักเรียนไทย
- ขั้นตอนที่ ๓ เดินทางไปแข่งขันระหว่างประเทศในเดือนกรกฎาคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถานที่จัดแข่งขันชีววิทยาโอลิมปิกระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๖

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงพระกรุณาธิคุณเสด็จเปิดการแข่งขันชีววิทยาโอลิมปิกระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๖

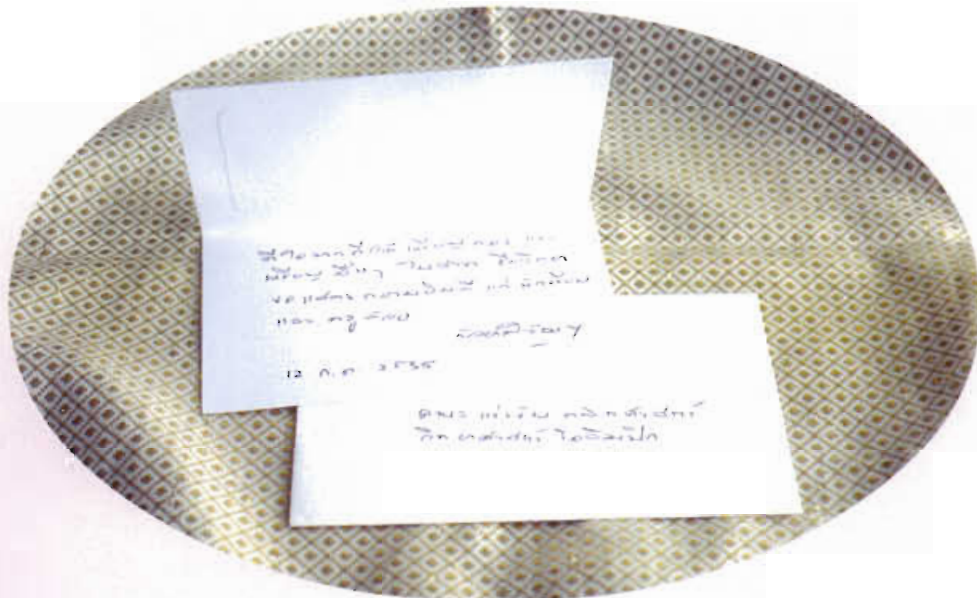
สืบเนื่องจากที่ตัวแทนนักเรียนไทยไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศไทยเสมอมา ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ประเทศไทยได้รับเกียรติจากประเทศสมาชิกให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันชีววิทยาโอลิมปิกระหว่างประเทศ ครั้งที่ ๖ ระหว่างวันที่ ๒-๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ จรัส สุวรรณเวลา เป็นอธิการบดี การแข่งขันครั้งนี้มีประเทศสมาชิกส่งเยาวชนเข้าร่วมแข่งขัน จำนวน ๘๗ คน จาก ๒๒ ประเทศ ประเทศสังเกตการณ์ ๕ ประเทศ ผลการแข่งขันครั้งนี้ ผู้แทนนักเรียนไทยประสบความสำเร็จได้รับเหรียญรางวัลดังนี้ คือ เหรียญทอง ๓ เหรียญ และเหรียญเงิน ๑ เหรียญ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์จะทรงพระเมตตาโปรดให้นักเรียนไทยที่ได้รับคัดเลือกเข้าอบรมเข้มครั้งที่ ๒ ทุกคนและนักเรียนไทยที่ได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนเดินทางไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการทุกคนได้เข้ารับพระราชทานเกียรติบัตร ที่พระตำหนักเลอดิส (Le Dix) โดยมี ศาสตราจารย์ ศักดา ศิริพันธุ์ เลขาธิการมูลนิธิฯ เป็นผู้นำเข้าเฝ้าฯ เลขาธิการมูลนิธิฯ เล่าว่า สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์จะทรงรับสั่งแก่คณาจารย์ผู้ฝึกอบรมเด็กนักเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้าค่ายโอลิมปิกวิชาการอยู่เสมอว่า

“อย่าได้แก่งแย่งใคร แต่ต้องเป็นคนดีด้วย”

นอกจากนี้สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังทรงพระกรุณาประทานลายพระหัตถ์ แสดงความยินดี ยังความปลาบปลื้มเป็นล้นพ้นแก่คณะตัวแทนนักเรียนไทยในการแข่งขันโอลิมปิก วิชาการ

ผู้แทนนักเรียนไทยที่ได้รับพระกรุณาธิคุณเดินทางไปแข่งขันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โอลิมปิกแขนงต่าง ๆ ได้สร้างชื่อเสียงแก่ประเทศไทยมาโดยตลอด ดังนี้

สรุปจำนวนรางวัลที่ผู้แทนนักเรียนไทยในการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการได้รับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒-๒๕๔๙

วิชา	รางวัล					
	เหรียญทอง	เหรียญเงิน	เหรียญทองแดง	เกียรติคุณประกาศ	The Best	
					Solution	Experiment
คณิตศาสตร์	๑	๑๓	๓๔	๒๑	๑	-
คอมพิวเตอร์	๖	๑๔	๒๖	-	-	-
เคมี	๘	๒๐	๒๓	๓	-	-
ชีววิทยา	๑๖	๒๒	๑๙	-	-	-
ฟิสิกส์	๕	๖	๙	๑๗	-	๑
รวม	๓๖	๗๙	๑๑๑	๔๑	๑	๑
รวมทั้งหมด ๒๖๙ รางวัล						

ที่มาของตาราง คัดจาก WWW ipst.ac.th/olympic/

ความรู้สึกของตัวแทนนักเรียนไทยที่ได้รับคัดเลือกเดินทางไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการ

นายธานน อริยประกาย นิสิตชั้นปีที่ ๑ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตัวแทนนักเรียนไทยที่ได้รับคัดเลือกเข้าอบรมวิชาฟิสิกส์ตั้งแต่ค่ายวิชาการ สอวน. และเดินทางไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการทั้งระดับเอเชีย และระดับทั่วโลก การแข่งขันระดับทั่วโลกประจำปี ๒๕๕๐ จัดขึ้นที่ประเทศคาซัคสถาน นายธานนประสบความสำเร็จได้รับเหรียญเงินสร้างชื่อเสียงแก่ประเทศไทย ได้กล่าวถึง พระกรุณาธิคุณในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์ประธาน และองค์อุปถัมภ์มูลนิธิ สอวน. ในวันที่เข้ารับเกียรติบัตร ณ พระตำหนักเลอดิสว่า

“ในวันที่ผมได้เข้าเฝ้าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อรับเกียรติบัตรตอนที่ผ่านการอบรมครั้งที่ ๒ จากค่าย สอวน. ก่อนเดินทางไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการที่ประเทศคาซัคสถาน ผมรู้สึกประทับใจในพระกรุณาธิคุณของพระองค์มาก พระองค์ประทานโอวาทให้นักเรียนไทยที่จะเดินทางไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการวิชาต่าง ๆ ตามประเทศที่เป็นเจ้าภาพ ให้ดูแลสุขภาพให้ดี และให้ศึกษาสิ่งแวดล้อมของประเทศที่นักเรียนไทยต้องเดินทางไปด้วย พระโอวาทของพระองค์ทำให้ผมมีกำลังใจมาก และสำนึกในพระกรุณาธิคุณที่พระองค์ประทานแก่นักเรียนไทยให้มีโอกาสได้เดินทางไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการในประเทศต่าง ๆ

นอกจากนี้ผมมีความรู้สึกประทับใจต่อวิธีสอนที่เข้มข้นของอาจารย์ทุกท่านระหว่างที่เข้าค่าย ทั้งค่าย สอวน. และค่าย สสวท. มาก ตอนเช้า อาจารย์จะ Lecture ตอนบ่ายเป็น Lab วันละ ๖ ชั่วโมง ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันเสาร์ เป็นเวลา ๑ เดือนระหว่างปิดเทอม ผมได้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์มากมายครับ”

(สัมภาษณ์ วันศุกร์ที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐)

พระกรุณาธิคุณต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการทรงรับเป็นพระอุปถัมภ์การจัดองค์รพพิพิธภัณฑเทคโนโลยีทางภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดตั้งพิพิธภัณฑเทคโนโลยีทางภาพ (Museum of Imaging Technology) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๕ รอบ และรัชสมัยคลาภิเษกสมโภช อีกทั้งเป็นวาระสำคัญที่การถ่ายภาพของโลกมีกำเนิดมาครบ ๑๕๓ ปี และดำเนินการจัดตั้งพิพิธภัณฑเทคโนโลยีทางภาพแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๓๔

ในโอกาสเปิดพิพิธภัณฑเทคโนโลยีทางภาพฯ นั้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นหาที่สุดมิได้ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ทรงเป็นประธานในพิธีเปิดพิพิธภัณฑเทคโนโลยีทางภาพ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

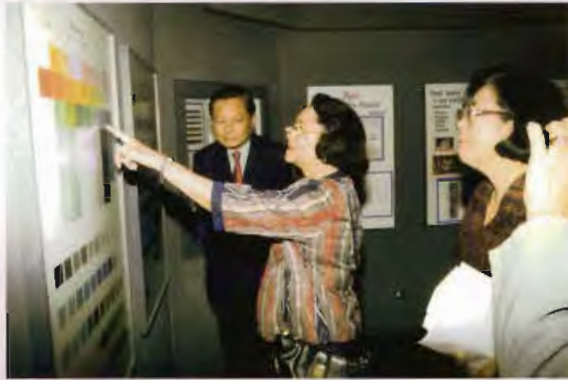
พิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีทางภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังได้รับพระกรุณาธิคุณให้อยู่ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อครั้งยังดำรงพระอิสริยยศกิติเป็นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ซึ่งนับเป็นพระกรุณาธิคุณ และเป็นสิริยิ่งแก่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เสด็จเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีทางภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการส่วนพระองค์ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ พระองค์ทรงสนพระทัยทางเทคโนโลยีทางการถ่ายภาพอย่างยิ่ง และทรงประทับทอดพระเนตรพิพิธภัณฑ์ ตั้งแต่เวลา ๑๕.๐๐ น. จนถึงเวลา ๑๘.๐๐ น. จึงเสด็จพระราชดำเนินกลับ

แสดงสุริย์นักร้องนำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเปิดพระเนตรทิพย์: เขษมณีนี ๘๘ พ.ศ.๒๕๕๓

นับได้ว่าพิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีทางภาพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้เป็นพิพิธภัณฑ์แห่งแรกของประเทศไทย และของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีทางภาพฯ จัดแสดงวิวัฒนาการของกล้องถ่ายภาพและภาพถ่ายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ กล้องอิเล็กทรอนิกส์ วัตทัศน์ การแสดงภาพถ่ายร่วมสมัย การแสดงธรรมชาติของแสงและสี ซึ่งเป็นพื้นฐานของศิลปะและการถ่ายภาพ การแสดงภาพสามมิติไฮโลแกรม การจัดแสดงภาพลโลดอเนกทัศน์ ภาพยนตร์ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการถ่ายภาพแก่ประชาชนทั่วไป รวมทั้งจัดแสดงวิวัฒนาการและความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี การพิมพ์และวัสดุพิมพ์ การพิมพ์และเทคโนโลยีทางภาพอื่น ๆ เป็นการเฉพาะและครบวงจรด้วย นอกจากนี้ภายในพิพิธภัณฑ์ยังแสดงถึงการก้าวเข้าสู่ความสำเร็จแห่งวิวัฒนาการระบบการศึกษาของไทย อันได้แก่ การศึกษาด้วยตนเองซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในสังคมที่พัฒนาแล้ว และในทางปฏิบัติพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ยังก่อให้เกิดประโยชน์อย่างใหญ่หลวงต่อการศึกษาของสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่ผู้ที่สนใจการถ่ายภาพ การพิมพ์ และความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทางภาพ รวมทั้งยังเป็นสถานที่บันทึกประวัติศาสตร์อันยาวนาน

ของการถ่ายภาพในเมืองไทยด้วย ตลอดจนเป็นประโยชน์ในการให้การศึกษาแก่เยาวชนและประชาชน ผู้สนใจให้ได้มีโอกาสสัมผัสกับกระบวนการวิทยาศาสตร์ภาพถ่าย วิชาทัศน และ การพิมพ์ตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อช่วยกระตุ้นและเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของเยาวชนและช่วยให้ผู้สนใจด้านการถ่ายภาพ วิชาทัศน และการพิมพ์ได้มีโอกาสศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาเทคนิคและศิลปะเทคโนโลยีทางภาพ นอกจากนี้ พิพิธภัณฑ์ทางภาพแห่งนี้ยังทำหน้าที่เก็บรักษาและอนุรักษ์กล้องถ่ายภาพและภาพถ่ายที่มีคุณค่า ให้เป็นสมบัติของประเทศไทยชั่วกาลนาน อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีและ ศิลปวัฒนธรรมอีกด้วย

ความสำคัญอีกประการหนึ่งของพิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีทางภาพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้เป็นภาพสะท้อนความสำเร็จอันเกิดจากความร่วมมือและความพยายามอย่างดีของ บุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายเป็นเวลานานนับปี รวมทั้งสิ่งของอันทรงคุณค่าจากบริษัทผู้ผลิตฟิล์ม และกล้องถ่ายภาพชั้นนำ องค์กรต่างๆ ตลอดจนเอกชนรายบุคคล ทั้งภายในและต่างประเทศทั่วโลก

กล้องล้ำค่าในพิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีทางภาพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญกล้องถ่ายภาพของ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ไปจัดแสดงและอนุรักษ์ในพิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีทางภาพ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประทานกล้องโกดักรุ่น Six-20 Bull's Eye ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ๑ กล้อง

หม่อมเจ้าหญิง มารยาตรักัญญา ดิศกุล ประทานกล้องยี่ห้อ PILOT ซึ่งเป็นกล้องของ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพประทานให้หม่อมเจ้าหญิง มารยาตรักัญญา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖

หม่อมราชวงศ์ สุพิชา โสณกุล อนุญาตให้นำถ้ำมอมมาจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ฯ ถ้ำมอมพร้อม รูปถ่ายฟิล์มกระจก ๓ มิตินี้เป็นมรดกตกทอดมาจากพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมขุนพิทยลาภพฤฒิธาดา (ประมาณ ร.ศ. ๑๒๕)

พระกรุณาธิคุณต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการทรงมอบหมายให้ คุณจารย์ช่วยในการถ่ายภาพประกอบหนังสือสำคัญ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ โปรดให้รองศาสตราจารย์ ศักดา ศิริพันธุ์ หัวหน้าภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางภาพถ่ายและเทคโนโลยีทางการพิมพ์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เป็นผู้ดำเนินการจัดทำภาพเพื่อลงในหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระราชชนนี ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุ ๘๔ พรรษา *เรื่องเวลาเป็นของมีค่า (Busy Fingers)* พระนิพนธ์ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในโอกาสนี้ศาสตราจารย์ ศักดา ศิริพันธุ์ หัวหน้า ภาควิชาวิทยาศาสตร์ทางภาพถ่ายและเทคโนโลยีทางการพิมพ์ ได้เดินทางไปถ่ายภาพพระกรณียกิจ ในสมเด็จพระย่าขณะที่พระองค์ประทับ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ภาพถ่ายที่ Chalet 'a Gobet ใกล้ ๆ โลซานน์ ขณะที่สมเด็จพระย่าออกไปเก็บดอกไม้กุหลาบ (พฤษภาคม ๒๕๒๗)

ทรงปั้นพระพุทธรูปปางสมาธิ

พระพุทธรูปปางสมาธิเคลือบสีเขียว

ภาพปกหนังสือ “เวลาเป็นของมีค่า” พระนิพนธ์ของ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (๒๕๒๗) สมเด็จพระย่ากับดอกไม้ “Cadomine”

ภาพปก สมเด็จพระย่าชอบปกรูปดอกไม้ แต่บางครั้งเลือกภาพอื่นที่มีความหมาย

ผลงานที่สมเด็จพระยำนำดอกไม้ภูเขามาอัดจนแห้ง แล้วประดับตกแต่งในกรอบภาพอย่างงดงาม

สมเด็จพระย่าและสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เสด็จพระดำเนินออกจากที่ประทับ ณ เมืองโลซานน์

พระกรุณาธิคุณต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการเสด็จเป็นองค์ประธานการประชุมวิชาการนานาชาติและทรงเป็นองค์ประธานเปิดงานนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสนพระทัยทางวิทยาศาสตร์อย่างยิ่ง พระองค์ทรงพระกรุณาเสด็จเป็นองค์ประธานเปิดงานนิทรรศการทางวิทยาศาสตร์ ที่คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดขึ้นในโอกาสต่าง ๆ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นประธานการประชุมวิชาการนานาชาติ (International Conference) เรื่อง ความคงทนของภาพถ่าย และการอนุรักษ์ภาพถ่าย ระหว่างวันที่ ๓-๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๙ ณ โรงแรมสยาม อินเตอร์คอนติเนนตัล สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงประทับฟังตลอดช่วงเช้า และประทานพระกรุณาเสวยพระกระยาหารร่วมกับวิทยากรที่มีชื่อเสียงทั่วโลก

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นประธานเปิดงาน International Conference on Evolution of Photography ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๒ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทรงมีพระปฏิสันถารกับผู้เชี่ยวชาญด้านการถ่ายภาพ และนักประวัติศาสตร์การถ่ายภาพที่มีชื่อเสียงของโลก

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จยังจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องในวโรกาสครบหนึ่งร้อยปี วันพระราชสมภพสมเด็จพระมหิตลาธิเบศรอดุลยเดชวิกรม พระบรมชนกนาถ เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในลักษณะ Dinner Talk

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทรงเปิดนิทรรศการงานแสดงทางการถ่ายภาพและการพิมพ์ ซึ่งคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดขึ้นบริเวณ ชั้น ๗ เวิลด์เทรด เซ็นเตอร์ ระหว่างวันที่ ๑-๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นองค์ประธานประกอบพิธีเททองหล่อ
ทองชนวน ที่นำไปสร้างพระบรมรูปจำลองฯ จากแผ่นโลหะลงอักขระเลขยันต์ที่ได้จากพระเถรอาจารย์
ผู้ทรงวิทยาคมทั่วประเทศในวันจันทร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๙ ณ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็น
องค์ประธานเปิดพิพิธภัณฑ์อัญมณี
และเครื่องประดับ ในวันพฤหัสบดีที่
๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ณ สถาบัน
วิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่อง
ประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

สถาบันวิจัยและพัฒนา
อัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ
(องค์การมหาชน) ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑ์
อัญมณีและเครื่องประดับเพื่อเป็น
สถานที่อนุรักษ์ ตัวอย่างอัญมณีและ
เครื่องประดับและเพื่อการศึกษาต่อเนื่อง
ให้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และ
ประชาชนทั่วไปที่สนใจ เพื่อสร้าง
แรงบันดาลใจอันจะนำไปสู่การพัฒนา
บุคลากรทางด้านอุตสาหกรรมอัญมณี
และเครื่องประดับของไทย สถาบันวิจัย
และพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับ
แห่งชาติ (องค์การมหาชน) ตั้งอยู่
ณ บริเวณคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นประธานและทรงประทับฟังปาฐกถาพิเศษที่บรรยายโดย ศาสตราจารย์ ดร.สิปนนท์ เกตุทัต ที่ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ด้วยพระอัจฉริยภาพด้านวิทยาศาสตร์ในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แก่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

ดวงชีวาลัยการศึกษา ศาสนา และสังคม

พระกรุณาธิคุณทรงรับเป็นองค์ประธานคณะกรรมการก่อตั้ง สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ขณะดำรงพระอิสริยยศกิติเป็นสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา มีพระกรุณาธิคุณเสด็จทรงสอนนิสิตชาววรรณคดีฝรั่งเศสที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเวลานั้นพระองค์มีพระดำริก่อตั้งสมาคมครูสอนภาษาฝรั่งเศสขึ้น และพระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานคณะกรรมการก่อตั้งสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยด้วย นับเป็นพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นแก่คณะอักษรศาสตร์อย่างหาที่สุดมิได้

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.แพรวไพยม บุญยะผลึก เลขานุการคนแรกของสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยเล่าว่า สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงริเริ่มให้มีการก่อตั้งสมาคมฯ ขึ้น พระองค์ทรงเชิญผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยทุกระดับมาประชุมผู้มาร่วมประชุมในครั้งนั้นมีทั้งครูโรงเรียน ศึกษานิเทศก์จากกระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์จากสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งศาสตราจารย์ คุณหญิง เกื้อกุล เสถียรไทย ซึ่งเป็นคนบอดอยู่ในขณะนั้น เมื่อที่ประชุมเห็นด้วยกับพระดำริในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จึงได้ร่วมกันลงนามเป็นกรรมการก่อตั้งสมาคมฯ ด้วยกันทั้งสิ้น

หลังจากการดำเนินการจดทะเบียนสมาคมฯ ถูกต้องตามกฎหมายในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ แล้วได้มีการจัดประชุมใหญ่สามัญเป็นครั้งแรกขึ้นเพื่อเลือกคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ที่ห้อง ๑๐ ตึก ๑ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ปัจจุบัน คือ อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ ด้านทิศตะวันตก) ผู้มาร่วมประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์เลือกสมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นองค์นายกสมาคมฯ ส่วนคณะกรรมการบริหารคนอื่น ๆ มีทั้งครูโรงเรียน ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวมทั้งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งคณะอักษรศาสตร์และคณะครุศาสตร์รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๕ คน คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ชุดแรกมีวาระ ๔ ปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐-๒๕๒๔ สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์นายกสมาคมฯ เสด็จเป็นองค์ประธานในการประชุมทุกครั้ง สถานที่ประชุมยังคงใช้ตึก ๑ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเช่นเดิม แต่เปลี่ยนมาใช้ห้องประชุมคณะอักษรศาสตร์ ด้านตะวันตก

ต่อมาสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์องค์นายภคมาฯ ได้ประทานอนุญาตให้ใช้ตำหนักสวนพระองค์ เลขที่ ๓๐/๙ ถนนพหลโยธิน ซอย ๒ เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ เป็นที่ทำการสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยมาจนถึงปัจจุบัน

พระกรุณาธิคุณในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ที่มีต่อสมาคมครูภาษาฝรั่งเศส แห่งประเทศไทยในระยะที่ดำเนินการอยู่ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกประการหนึ่ง คือ พระองค์โปรดให้จัดทำวารสารสมาคมครูสอนภาษาฝรั่งเศส ออกทุก ๓ เดือน และทรง พระกรุณาเขียน *"LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION"* ให้สมาชิกได้อ่าน สม่่าเสมอด้วยความปลาบปลื้มแก่สมาชิกวารสารฯ เป็นอย่างยิ่ง ดังขอรวบรวมอัญเชิญลงพิมพ์เป็นสิริยั้ง ในหนังสือเทิดพระเกียรติฯ เล่มนี้อันเป็นภาษาฝรั่งเศสจำนวน ๑๒ ฉบับ ภาษาไทย จำนวน ๑ ฉบับ (ดูภาคผนวก)

พระจริยวัตรในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์นายกสมาคมครูภาษา ฝรั่งเศสเป็นที่ประจักษ์แก่คณะกรรมการของสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสว่า พระองค์ทรงงานการประชุม อย่างมีพระวินัย ทรงเน้นหน้าที่ความรับผิดชอบ การประหยัด ความถูกต้อง และการรู้จักวางแผน การทำงานเพื่อให้ได้งานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ทุกครั้งที่พระองค์เสด็จกลับจากการเข้าร่วมประชุม สหพันธ์ครูภาษาฝรั่งเศสนานาชาติในต่างประเทศ พระองค์ทรงพระกรุณาธิคุณทรงบรรยายเกี่ยวกับการ ประชุมนั้น ๆ ให้สมาชิกได้ทราบถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและทรงนิพนธ์เรื่องดังกล่าวลงใน วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย เพื่อให้สมาชิกครูที่อยู่ในต่างจังหวัดได้มีโอกาส ทราบด้วย

พระอัจฉริยภาพในสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ยังความเจริญก้าวหน้าแก่การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส และฝรั่งเศสศึกษาตลอดมา รัฐบาลฝรั่งเศสได้ตระหนักถึงพระกรณียกิจที่ได้ทรงปฏิบัติ และที่ได้ทรงบำเพ็ญพระองค์เป็นแบบอย่างอันดีงาม จึงได้ถวายอิสริยาภรณ์สูงสุดทางด้านต่าง ๆ แต่พระองค์ ดังนี้

ด้านศิลปะและอักษรศาสตร์ คือ Croix de Commandeur des Arts et des Lettres เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒

ด้านทรงสนับสนุนการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสอย่างต่อเนื่อง คือ Croix de Commandeur de l'Ordre National du Merite เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

นอกจากนี้องค์การศึกษาวិทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญ Victor Hugo อันเป็นเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ ด้านอักษรศาสตร์ แต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

พระกรุณาธิคุณต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการเสด็จทรงประกอบพิธีเปิดการประชุมวิชาการ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เสด็จพระดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดการประชุมวิชาการแบบซิมโปเซียมเรื่อง “การศึกษากับการพัฒนาสังคมไทย” เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๖ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมี รศ.ดร.ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา กราบทูลรายงาน การประชุมนี้ คณะครุศาสตร์จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๓-๑๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๖ มีการเสนอผลงานทางวิชาการและการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษากับการพัฒนาสังคมไทย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ของผู้เกี่ยวข้องจากรัฐและเอกชน และมีการฉายสไลด์และภาพยนตร์ แสดงนิทรรศการประกอบตลอดการประชุม

พระกรุณาธิคุณต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการเสด็จทรงเป็นองค์ประธานเปิดการประชุมวิชาการ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทรงเป็นประธานเปิดการประชุมวิชาการ การศึกษาทั่วไป ครั้งที่ ๒ “การศึกษาทั่วไปกับการรักษาความเป็นไทยในกระแสนานาชาติ” เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เวลา ๑๐.๐๐ น. ณ ห้อง ๑๐๕ อาคารอักษรศาสตร์ ๑ จัดโดย โครงการศึกษาทั่วไป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีผู้บริหารมหาวิทยาลัยเฝ้ารับเสด็จ เมื่อเสด็จถึงที่ประทับ รศ.ทพ.ดร.จิรศักดิ์ นพคุณ รองอธิการบดีด้านวิชาการ กราบบังคมทูลรายงานสรุปความเป็นมา และวัตถุประสงค์ของการประชุมวิชาการครั้งนี้ จากนั้นสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระดำรัสเปิดการประชุม

การประชุมวิชาการการศึกษาทั่วไป ครั้งที่ ๒ จัดขึ้นในระหว่างวันที่ ๑๓-๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ณ ห้องประชุม ๑๐๕ อาคารอักษรศาสตร์ ๑ และห้องประชุม ๒๐๒ อาคารจามจุรี ๔ เนื่องในโอกาสเฉลิมฉลอง ๘๔ ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้คณาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารวิชาการศึกษาทั่วไปได้เสนอผลงานการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับงานการศึกษาทั่วไปตลอดจนสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการสร้างงานการศึกษาทั่วไปให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นทั้งภายในและระหว่างมหาวิทยาลัย รวมทั้งมุ่งหาแนวทางในการจัดการศึกษาทั่วไปเพื่อรักษาความเป็นไทยในกระแสนานาชาติ ในการนี้ได้รับเกียรติจาก ศาสตราจารย์ นายแพทย์ จรัส สุวรรณเวลา แสดงปาฐกถารวมทั้งมีการเสนอบทความและการเสวนาในหัวข้อต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ได้แก่ “ความเป็นไทยและความเป็นนานาชาติ” “บทบาทการศึกษาทั่วไปในการสร้างบัณฑิตในโลกปัจจุบัน” “บทบาทการศึกษาทั่วไปกับการรักษาความเป็นไทยในกระแสนานาชาติ : หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน/สื่อการสอน” และ “การบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย” โดยมีอาจารย์ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิจากทั่วประเทศเข้าร่วมประชุมกว่า ๑๒๐ คน

พระกรุณาธิคุณต่อจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการเสด็จเป็นองค์ประธานเปิดงานปาฐกถาธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๑๐๐ ปี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเป็นประธานเปิดงานปาฐกถาธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๑๐๐ ปี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีร่วมกับกองทุนสนทนาธรรมนำสุชา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ฯ เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔ ณ หอพระไตรปิฎกนานาชาติ อาคารมหาจุฬาลงกรณ์ อาคารประวัติศาสตร์หลังแรกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เดิมคือคณะอักษรศาสตร์) โดยเชญ เอส เอ็น โกเอ็นก้า (S. N. Goenka) วิปัสสนาจารย์นามอุโฆษเป็นองค์ปาฐกเรื่อง “Tipitaka and Vipassana Meditation” และถ่ายทอดสดผ่านดาวเทียมสู่ ๑๕๘ ประเทศทั่วโลกและเชื่อมโยงวีดิทัศน์สดเข้าเครือข่ายเว็บไซต์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (www.chula.ac.th) กองทุนสนทนาธรรมนำสุชา ในพระสังฆราชูปถัมภ์ฯ (www.mdsociety.org) และสถาบันวิจยวิปัสสนาแห่งอินเดีย (www.vri.dhamma.org)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้อัญเชิญพระแก้ว สัญลักษณ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประดิษฐาน
คู่กับพระไตรปิฎกบาลีอักษรไทย ชุดที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระบรมธรรมิกมหาราช
โปรดเกล้าฯ ให้จัดพิมพ์ขึ้นเบื้องหน้าที่ประทับ

หลังการแสดงปาฐกถาธรรม รองศาสตราจารย์ ดร. ธีชชัย สุมิตร อธิการบดี ได้นำเสด็จสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์สู่หอพระไตรปิฎกนานาชาติ เพื่อทอดพระเนตรคลังพระไตรปิฎกเก่าแก่ล้ำค่า อาทิ ต้นฉบับพระไตรปิฎกพับสา และใบลานอักษรไทยชิน อักษรธรรมล้านนา และพระไตรปิฎกบาฬิมัชฌิมจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย ซึ่งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีได้พระราชทานพระราชทรัพย์ให้พิมพ์ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ จากนั้นเสด็จประทับร่วมเสวยพระสุธาร่วมกับพระประยูรญาติในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คณาจารย์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สมาชิกกองทุนสนทนาธรรมนำสุขฯ และผู้บริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ ผู้ทำการถ่ายทอดสด ผ่านดาวเทียมไปนานานาประเทศทั่วโลก

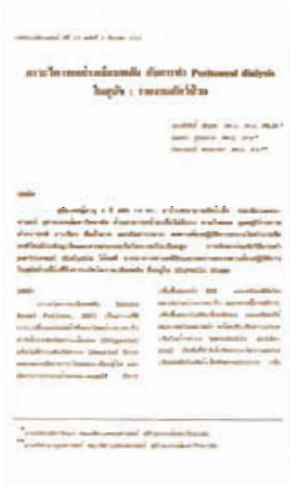

ดวงประทีปส์สัตวแพทยศาสตร์

ก้าวแรกของคลินิกเฉพาะทางโรคไต “และการล้างไตผ่านช่องท้อง
รายแรกในประเทศไทย” สุนัขทรงเลี้ยงตัวแรกที่เข้ารับการรักษา
ในคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นวันที่คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้รับสัตว์ป่วยซึ่งเป็นสุนัขเพศผู้ พันธุ์แมว ชื่อ “โท” อายุ ๕ ปี ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
ราชชนกฉัตร ซึ่งป่วยด้วยอาการ อาเจียน ซึม และขาหลังไม่มีแรง หลังจากทำการตรวจเลือด
จึงพบว่า สุนัขป่วยเป็นโรคไตวายเฉียบพลัน เนื่องจากในระยะนั้นการรักษาโรคไตในคณะสัตวแพทย
ศาสตร์ยังไม่มีข้อปฏิบัติที่เด่นชัด จากการรักษาตามอาการและการให้สารน้ำติดต่อกัน ๔ วัน
ไม่พบว่าอาการของสุนัขดีขึ้น การพบภาวะของเสียในเลือดสูงขึ้น จำเป็นต้องลดระดับของเสียในเลือด
โดยการพิจารณาการล้างไตผ่านช่องท้อง (peritoneal dialysis) เป็นระยะเวลา ๒ วัน นับเป็น
รายแรกของประเทศไทยในขณะนั้นที่ได้ทำการรักษาโดยวิธีนี้ โดยทางคณะสัตวแพทยศาสตร์ได้รับ
พระอนุญาตจากสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาราชชนกฉัตร ในขณะนั้นนับว่าเป็นก้าวแรกของ
การพัฒนาการรักษาโรคไตในสุนัข ภายหลังกการรักษาโดยการล้างไตผ่านช่องท้องพบว่าสุนัขมี
อาการดีขึ้น และออกจากโรงพยาบาลได้ในอีก ๑ สัปดาห์ต่อมา สุนัขมีอาการเป็นปกติ และหยุด
ทำการให้ยารักษาใน ๓ สัปดาห์ หลังการรักษาสุนัข “โท” จึงนำไปสู่การจัดตั้งคลินิกเฉพาะทาง
โรคไตของคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระมหากษัตริย์คุณจัดงานวันเกิดและงานระลึกถึงคุณสิบสาม

ไม่เพียงแต่ทรงพระเมตตาต่อสัตว์แพทย์ที่รักษาสุนัขทรงเลี้ยงเท่านั้น สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ยังประทานพระเมตตาแก่บุคลากรในโรงพยาบาลสัตว์เล็ก คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกระดับ ตั้งแต่ผู้ช่วยสัตวแพทย์ เจ้าหน้าที่เอกซเรย์ เจ้าหน้าที่ห้องยา เจ้าหน้าที่การเงิน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเงินทุนสิบสาม โดยทรงพระราชทานงานเลี้ยง เนื่องในวันเกิดสุนัขทรงเลี้ยง คือ “คุณสิบสาม” โดยเริ่มต้นในวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ณ วังเลอติส ในงานมีการจัดชুমอาหาร มีงานเลี้ยงรื่นเริง และมีการจับสลาก โดยของขวัญเป็นของที่พระองค์ทรงจัดหาไว้ และทรงเชิญแขกผู้มีเกียรติอื่นมาในงาน ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ได้ประทานเงินสมทบทุนเงินทุนสิบสามในวันดังกล่าว ในปีแรก มีนิทรรศการอธิบายถึงสุนัขทรงเลี้ยง และลำดับการได้มา สายพันธุ์ (pedigree) รวมทั้งอุปนิสัยของแต่ละตัว โดยทรงอธิบายด้วยพระองค์เอง ทรงมีพระกรุณาให้สัตวแพทย์ร่วมรับประทานอาหารโดยได้เข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด ยิ่งความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นพ้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าจัดงานเป็นประจำทุกปีต่อมา คือ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ และวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

แม้ภายหลังที่คุณสิบสามถึงแก่กรรมแล้ว ก็มีทรงเลิกจัดงาน โปรดให้มีการจัดงานรำลึกถึงคุณสิบสาม ขึ้นในวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ทางคณะสัตวแพทยศาสตร์ได้จัดทำอนุสาวรีย์คุณสิบสามตั้งไว้ ณ ประตูเข้าตึกวิลล่าวัฒนา และได้ประพันธ์กลอนพร้อมบทเพลงไว้อาลัยในปีต่อมา คือ วันที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งใน พ.ศ. ๒๕๔๘ งานคิดถึงคุณสิบสามมีการแสดงดนตรีจากนักดนตรีคลาสสิกที่เป็นนักเรียนทุนพระราชทานและทางคณะสัตวแพทยศาสตร์ได้อ่านกลอนและร้องเพลงรำลึกถึงคุณสิบสามที่ถูกประพันธ์ขึ้นดังนี้

ลัญญา

แ้วสำเนียงเสียงให้อาลัยจิต
จึงกล่าวร้อยถ้อยคำพรรณนา
สายใยรักสมัครแนบแน่นวันไหน
เข้าสายเคลื่อนมิเลือนหายสายสัมพันธ์
สองมืออุ้มสืบนิ้วแอบเคยแนบชิด
ภาพความรักประจักษ์ไว้ในทุกยาม
จิตจดจำ “คุณสิบสาม” ด้วยความรัก
จิตคำนึงถึงจิตหนึ่งซึ่งผูกกัน
อาจฟังเป็นถ้อยคำหวานกล่าวผ่านซึ่ง
ลมสะบัดพัดระลอกช่วยบอกไป

ซึ่งหนึ่งมิตรสนิทใกล้ใจห่วงหา
ผ่านลมฟ้าพาสื่อใจให้ถึงกัน
ห่างแสนไกลไม่ลาลับกลับคงมั่น
ร้อยผูกกันสายชีวิตคอยติดตาม
สองชีวิตเคยอิงอุ่น “คุณสิบสาม”
ยังคงงามชัดเจนเช่นทุกวัน
จิตสมัครรักอาลัยไม่แปรผัน
จิตเกี่ยวพันมั่นด้วยรักตระหนักใน
แต่ตราตรึงซึ่งสัจจริงยังสิ่งไหน
รักนี้ไซ้ไรไม่ลืมกันมั่นลัญญา

ประพันธ์บทกลอนโดย น.สพ.สุชนิธี งามกาละ
และนายภูริ วิเศษรจนา

สิบสามรำลึก

วันพิเศษของเราเฝ้ารำลึก
กอปรประโยชน์อนเอนกอนันต์คุณูปการ
คงไม่มีใครจะเทียบเปรียบเท่าแล้ว
ชื่อสิบสามยังคงอยู่ในพระทัย
ตึกฉุกเงินทรงพลังตั้งตระหง่าน
ข้าขอน้อมถวายสัตย์เป็นราชพลี
ข้าพระบาทขอตั้งจิตคิดแหวแน
สู่สวรรคชันฟ้าในพิมาน

จิตเฝ้านึกถึงสิบสามนามไพศาล
ด้วยกล้าหาญ จงรัก รักดีเคียงองค์
ดุจดวงแก้วส่องทางสว่างไสว
ความรักใดไม่อาจเปรียบเทียบที่มี
ด้วยปณิธานรักษาสัตว์สมศักดิ์ศรี
ด้วยจงรักภักดีตลอดกาล
กุศลแผ่ส่งไปให้สิบสาม
สุขสำราญสถาพรชั่วนิรันดร์

ประพันธ์เพลงโดย ศ.สพ.ญ.ดร.ชลลดา บุรณกาล

แสดงสุริยเสด็จนถ้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเขียนพระเกียรติพระเชษฐภคินี ๘๘ พรรษา

แสดงเกียรติยศหน้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกิดพระเนียรดีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ๘๔ พรรษา

นางสุรีย์เฟื่องหม่อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิตยสารเห็บจรตึบ: ๘๘ ขสสข

พระราชทานเครื่องมือแพทย์และเป็นพระอุปถัมภ์จัดหาเครื่องฟอกไตของคลินิกเฉพาะทางโรคไต

เนื่องจากทรงมีพระเมตตาห่วงใยสุขทุกข์และแมวมที่มารับการรักษาในคณะสัตวแพทยศาสตร์ ที่ต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง และยังต้องการเครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประทานเครื่องตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจให้กับคลินิกโรคหัวใจเป็นเครื่องแรกของโรงพยาบาล

นอกจากนี้ โรคที่สำคัญที่เกิดกับสุนัขและแมวและต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง คือ โรคไตวายเฉียบพลันซึ่งรักษาโดยการฟอกเลือด แต่เนื่องจากวิฤตการณ์การใช้เครื่องไตเทียมโดยการฟอกเลือดยังมีขีดจำกัดทั้งในต่างประเทศและประเทศไทย ประกอบกับเครื่องฟอกเลือดมีราคาสูงมาก และยังมีค่าทำนุบำรุงสูง ความทราบถึงสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จึงทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จัดหาเครื่องฟอกเลือดให้กับคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๑ เครื่อง เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๕ และเสด็จมาทรงเปิด หน่วยฟอกเลือด เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงเป็นครั้งแรกในประเทศไทยที่ใช้การฟอกเลือดเป็นทางเลือกสำหรับการรักษาโรคไตวายเฉียบพลันในสุนัข

ทรงสนพระทัยในกิจการรักษาสัตว์ของคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม เสด็จมาในงานนิทรรศการเทิดพระเกียรติ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ ณ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นิทรรศการจัดให้มีนิทรรศการสุนัขทรงเลี้ยง และพระกรณียกิจของพระองค์ท่านที่เกี่ยวกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ นอกจากนี้ยังจัดให้มีนิทรรศการวิชาการ การรักษาสัตว์ ซึ่งประกอบด้วยบอร์ดวิชาการ เรียงรายเป็นจำนวนมากได้อาคาร ๕๐ ปี ของคณะฯ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสนพระทัยนิทรรศการวิชาการเป็นอย่างมาก ทรงใช้เวลาในการดูนิทรรศการรวม ๑.๕ ชั่วโมง และทรงซักถามสัตวแพทย์ที่เข้าร่วม ถวายรายงานซึ่งมีจำนวนกว่า ๓๐ คน ยังความซาบซึ้งแก่สัตวแพทย์ของคณะฯ ทรงร่วมงานเลี้ยงรับรองที่จัดขึ้นที่คณะฯ และเสด็จเยี่ยมสุนัขทรงเลี้ยงที่อยู่โรงพยาบาลสัตว์เล็กด้วย การเสด็จมาคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในครั้งนั้นเป็นที่ต้นต้นของทั้งนิสิต และคณาจารย์ของคณะฯ และเป็นประวัติศาสตร์ที่คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะได้จารึกไว้ในความทรงจำตลอดไป

แสดงศูนย์ฝึกอบรมสุนัข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนิเทศพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ๘๘ พรรษา

ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์และเสด็จในพิธีเปิดอาคารฉุกเฉินสัตว์ป่วยหนักและ คลินิกนอกเวลา

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ สุนัขทรงเลี้ยงชื่อ สิบสาม ได้รับการผ่าตัดและพักฟื้นที่โรงพยาบาล สัตว์เล็ก เป็นเวลาประมาณ ๑ สัปดาห์ โดยใช้ห้องพักแพทย์ของห้องฉุกเฉินเก่าเป็นห้องพักฟื้น ห้องฉุกเฉินในขณะนั้นใช้พื้นที่ชั้นล่างของอาคาร ๕๐ ปีมาปรับปรุงเป็นห้องฉุกเฉิน ประกอบด้วย ห้องตรวจรักษา ๑ ห้อง ห้องผ่าตัด ๑ ห้อง ซึ่งได้เปิดทำการรับสัตว์ป่วยฉุกเฉินตลอด ๒๔ ชั่วโมง ตามความต้องการของเจ้าของสัตว์ที่ต้องการนำสัตว์ป่วยฉุกเฉินมารับการรักษาโรค โดยเฉพาะในกรณีที่เกิดโรคในยามวิกาล เมื่อครั้งที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จมาเป็นองค์ประธาน ในการเปิดงานนิทรรศการเทิดพระเกียรติ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเคยทอดพระเนตรเห็นห้องฉุกเฉินที่มีขนาดเล็ก คับแคบ แต่มีประชาชนมาใช้บริการจำนวนมาก โดยเฉพาะจะแน่นมากในตอนกลางคืน ซึ่งรออยู่นอกห้อง ในทางเดิน และลานนั่งเล่น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับสั่งถึงการขยายขยายห้องฉุกเฉิน โดยทรงมีพระดำริ และเป็นองค์อุปถัมภ์ในการสร้างตึก โดยได้รับความอนุเคราะห์ เงินบริจาคจากคุณเจริญ และคุณหญิงวรรณ สิริวัฒนภักดี เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งตัวเลขนี้ก็ตรงกับ ชื่อ “สิบสาม” สุนัขทรงเลี้ยงตัวโปรดของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ซึ่งได้เสียชีวิตก่อนการสร้างตึกเป็นเวลา ๑ ปี ตึกนี้ประกอบด้วย ห้องรักษา ๒ ห้อง ห้องยา ห้องฉุกเฉินขนาดใหญ่ ๑ ห้อง ห้องสัตว์ป่วยวิกฤติ ๑ ห้อง ห้องรักษาพิเศษ ๓ ห้อง ห้องเตรียมผ่าตัดและห้องผ่าตัด ห้องเอกซเรย์ ห้องประชุม และ Round case และห้องพักบุคลากรทางการแพทย์ จำนวน ๕ ห้อง ทรงพระกรุณา เสด็จเปิดอาคารฉุกเฉิน และสัตว์ป่วยหนัก ในวันจันทร์ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ ปัจจุบันอาคารนี้ รองรับสัตว์ป่วยฉุกเฉินในเวลากลางวันและกลางคืน ซึ่งมีสัตว์ใช้โดยเฉลี่ย ๒,๑๐๐ ราย/เดือน อาคารนี้ ได้ใช้ประโยชน์สูงสุดตามพระประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พระกรุณาธิคุณของพระองค์ท่านยังความซาบซึ้งแก่คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และแก่ประชาชนโดยทั่วไป

นับเป็นประวัติศาสตร์อีกครั้งที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้เสด็จ พระดำเนินมาคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ จากการที่เป็นพระอุปถัมภ์ของการก่อสร้างอาคารฉุกเฉินสัตว์ป่วยหนักและคลินิกนอกเวลา จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมเสด็จมาทรงเปิดอาคารด้วยพระองค์เอง ทรงสนพระทัยใน รายละเอียดของการสร้างอาคาร และการทำงานของอาคารเพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ยังทรง มีพระปฏิสันถารกับเจ้าของสัตว์ป่วยที่นำสัตว์เข้ามามารับการรักษาในวันนั้น ยังความซาบซึ้งในพระกรุณาธิคุณ แก่ประชาชนทั่วไปที่ได้เข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด

พระกรุณาธิคุณที่มีต่อสรรพสัตว์เปี่ยมล้น ดังกลอนที่ได้ประพันธ์ไว้ในสุฉัตร์ของการเปิดอาคาร
ฉกฉิน

“สิบสามคุณ คุณสิบสาม”

สองพระหัตถ์พระบิดปกป้องคุ้มครองเจ้า
สัตว์อยู่ได้ได้ร่มฟ้าพระบารมี

หนึ่ง..ชีวิตคิดเท่าเราหนึ่งชีพ
สอง..คือจิตข้าผูกเจ้าเข้าร่วมไป

สาม..ประคองผองสัตว์ขจัดโรค
สี่..ยามเจ็บเหน็บหนาวร้าวทั้งกาย

ห้า..จะใช้ความรู้คู่สำนึก
หก..เมตตาอ่อนน้อมไว้ในกมล

เจ็ด..ท้องถิ่นแสนไกลไม่หวั่นหวาด
แปด..แม้สัตว์ยากไร้ไม่หวังคืน

เก้า..ก้าวหน้าวิชาการด้านงานสัตว์
สิบ..สมานสามัคคีมีน้ำใจ

สิบเอ็ด..รู้สำนึกคุณการุณเกื้อ
สิบสอง..น้อมยึดมั่นขอสัญญา

สิบสาม..ก้มอภิวาทแทบบาทนี้
ทูลเหนือเกล้าชาวฟ้าหม่นล้นรำพัน

“สิบสามคุณ” กุศลเกิดประเสริฐแท้
เคยเคียงบาทสร้างสุขทุกโมงยาม

พระทรงเฝ้าห่วงใยไม่ถอยหนี
ข้า่น้อยนี้ขอร่วมสานงานเสริมไทย

จะเร่งรีบโอบเอื้อช่วยเหลือไว้
จะใช้ใจประสานใจไม่เสื่อมคลาย

จะเป่าทุกข์ปิดโคภวิโยคหาย
จะมุ่งหมายบรรเทาเฝ้าผ่อนปรน

ร่วมผนึกปณิธานสานเหตุผล
เป็นสายชลยังชีพสัตว์ให้หยัดยิน

จะมุ่งมาดก้าวย่างไปไทยทั้งผืน
แต่จะยืนทำทานธรรมจำใส่ใจ

ใฝ่พิพัฒนาเรียนรู้พลันทันสมัย
ขอสร้างไทยด้วยสองมือถือเข็มยา

พระทรงเฝ้าอุ้มสัตว์ให้ได้รับรักษา
ตึกนี้หนาจะเกิดคุณพูนอนันต์

เทิดพระพินางผู้ทรงลงจากสวรรค์
พระมิ่งขวัญสรรเสริญสุขทุกเขตคาม

ตั้งจิตแน่วแน่ผลบุญ “คุณสิบสาม”
ขออนุญาตตามส่งเจ้าสุขทุกชาติเทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้าคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(นายภูริ วิเศษรจนา นิลิตชั้นปีที่ ๔ - ร้อยกรอง)

พระกรุณาธิคุณต่อสัตว์ป่วยอนาถาและสัตว์จรจัด

นอกเหนือจากจะทรงห่วงใยสัตว์ป่วยของประชาชนโดยทั่วไปแล้ว สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังทรงมีพระดำริในการช่วยเหลือสุนัขและแมวจรจัดและสัตว์ป่วยยากไร้อนาถา โดยเฉพาะสัตว์ป่วยที่เจ้าของมีรายได้น้อยและเจ็บป่วยที่ต้องการใช้เงินในการรักษาเป็นจำนวนมากหรือต้องรักษายาวนานต่อเนื่อง ได้ประทานเงินเริ่มต้นจำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ เพื่อจัดตั้งเงินทุนช่วยเหลือสัตว์อนาถาและจรจัด โดยประทานชื่อเงินทุนว่า “เงินทุนสิบสาม” โดยจะนำดอกผลที่เกิดจากเงินทุนมาช่วยเหลือ หลังจากนั้นทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ประทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ สมทบอีกเป็นระยะ ๆ ร่วมกับรายได้จากการจำหน่ายเสื้อยืด และจากการจัดทำปฏิทินสุนัขทรงเลี้ยงที่จัดทำโดยบริษัททิพยประกนกัญย์ ที่มีรูปสุนัขทรงเลี้ยงก็ประทานกลับมาสมทบเงินทุนสิบสามอีก นอกจากนี้ยังมีผู้มีจิตศรัทธาและได้ร่วมสมทบทุนบริจาคเข้าเงินทุนอีกจำนวนหนึ่ง ดอกผลที่ได้จากเงินทุนได้นำมาช่วยในการรักษาสุนัขและแมวอนาถา และสุนัขจรจัด ยังความปลื้มแก่ประชาชนที่ได้รับพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น และช่วยให้สัตว์ป่วยรอดตาย และแก้ไขความบกพร่องเป็นจำนวนมาก พระเมตตาอันยิ่งใหญ่นี้จะสถิตไม่มีวันเสื่อมเลือน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทูลเกล้าฯ ถวายปริญญา สัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณาจารย์และบุคลากรของโรงพยาบาลสัตว์เล็ก คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าเฝ้าเนื่องในวโรกาสที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายปริญญาสัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เมื่อวันที่อังคารที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ ณ วังเลอดิส นับเป็นพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นที่คณาจารย์และบุคลากรได้เข้าเฝ้าถวายพระพรอย่างใกล้ชิด นับเป็นอีกหนึ่งเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่เหล่าชาวสัตวแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะระลึกถึงไม่มีวันลืมเลือน

ทรงส่งเสริมให้คณะสัตวแพทยศาสตร์ได้รับความรู้กว้างขวางขึ้น จากการออกชนบท

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระเมตตาโปรดเกล้าฯ ให้สัตวแพทย์ จำนวน ๔ คน และผู้ช่วยสัตวแพทย์ จำนวน ๒ คน ตามเสด็จไปออกหน่วยเคลื่อนที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอสว.) ระหว่างวันที่ ๑๔-๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ในการออกหน่วยนี้ทรงมีพระประสงค์ให้สัตวแพทย์ได้สัมผัสกับชนบทและประชาชนที่อยู่ตามถิ่นทุรกันดาร ในครั้งนั้นทรงพระกรุณาให้กลุ่มสัตวแพทย์พักที่เรือนรับรองของพระตำหนักที่จังหวัดน่าน โดยมีหน้าที่ในการดูแลสุนัขทรงเลี้ยงที่ทรงนำไป จำนวน ๖ ตัว ด้วย เป็นสิ่งที่สูงสุดในการได้รับพระเมตตาในครั้งนี้ สัตวแพทย์ที่ตามเสด็จได้มีโอกาสพบกับปัญหาสาธารณสุขที่เกิดขึ้นกับประชาชนทั่วไป พร้อมทั้งได้มีโอกาสเข้าไปดูการเลี้ยงสัตว์ และปัญหาโรคสัตว์ที่เกิดขึ้นตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย น่าน แพร่ อุตรดิตถ์ พะเยา และพิษณุโลก นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสในการตามเสด็จไปดู หมู่บ้านชาวไทยภูเขา ที่ ต.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นประชาชนชาวไทยภูเขาที่ได้รับการพัฒนาจากหน่วยราชการน้อย แต่เด็กชาวไทยภูเขาเหล่านี้ได้มีการพัฒนาการเกษตรระบบพอเพียง มีการเลี้ยงกบ ปลูกผัก และมีการส่งเสริมการศึกษาตามโครงการ “สมเด็จพระย่า” จะเห็นได้ว่าไม่ว่าประชาชนจะอยู่ห่างไกลและทุรกันดารเท่าใด พระองค์ท่านก็จะยังเสด็จไปถึง และประทานความช่วยเหลือและยังติดตามความเป็นไปด้วยความสนพระทัยตลอดมาจากการได้ตามเสด็จไปครั้งนี้ ยังมีโอกาสได้เรียนรู้วัฒนธรรม และประเพณีของชาวจังหวัดน่าน และชาวไทยภูเขาอีกด้วย

ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สัตวแพทย์ตามเสด็จไปสาธารณรัฐประชาชนจีน

นอกจากสัตวแพทย์จะได้ตามเสด็จไป พอสว. แล้วคณะสัตวแพทยศาสตร์ยังได้รับพระกรุณาธิคุณในการตามเสด็จไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่เมืองกุ้ยหลิน เมื่อวันที่ ๑๘-๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๖ การตามเสด็จในครั้งนั้น ทำให้ได้ทราบถึงประวัติ ภูมิประเทศ วัฒนธรรมของชนชาวจีน ทำให้เปิดโลกกว้างเพื่อทัศนศึกษาในต่างประเทศ พระกรุณาธิคุณครั้งนั้นจะคงอยู่ในความทรงจำอย่างไม่มีวันลืมเลือน

ความประทับใจของผู้บริหาร คณาจารย์ คณะสัตวแพทยศาสตร์

ศ.อ.ดร.นงนภัณี ชัยบุตร

เมื่อข้าพเจ้าเข้ามารับราชการเป็นอาจารย์ในภาควิชาสัตววิทยา คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ไม่นาน ประมาณ พ.ศ. ๒๕๑๔ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสร่วมน้อมถวายการดูแลรักษาสุนัขทรงเลี้ยงจากวังสระปทุม ร่วมกับอาจารย์ในภาควิชาสัตววิทยา ในขณะนั้นมีอาจารย์อยู่ ๓ ท่าน คือ ศ.นสพ.ดร.อายุส พิชัยชาญณรงค์ ซึ่งเป็นหัวหน้าภาค ศ.สพญ.ประภา ลอยเพชร และข้าพเจ้าช่วยทำการผสมเทียมให้กับสุนัขทรงเลี้ยงในวังสระปทุม เป็นสุนัขทรงเลี้ยงพันธุ์พูเดิ้ลเพศเมียจำชื่อได้ว่าชื่อ วุ้ยว้าย สีนํ้าตาลเข้มของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ตามประวัติสุนัขทรงเลี้ยงได้มาจากการถวายจากสำนักราชวังในประเทศอังกฤษ ทรงโปรดให้ทำการผสมเทียม จากสุนัขทรงเลี้ยงเพศผู้พันธุ์พูเดิ้ล สีนํ้าตาลเข้มเช่นกัน ในส่วนตัวข้าพเจ้าในขณะนั้นรู้สึกตื่นเต้นที่ได้ร่วมทำการดูแลสุนัขทรงเลี้ยง เท่าที่ทราบในเวลานั้นอาจถือว่าเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่มีการผสมเทียมในสุนัขซึ่งโชคดีประสบความสำเร็จ ได้ลูกสุนัขเพิ่มมา ๑ ตัว (ต่อมาก็มีบุคคลภายนอกที่ทราบเรื่องนี้มาขอให้อาจารย์ในภาควิชาช่วยทำการผสมเทียมให้สุนัขที่ไม่สามารถผสมเองตามธรรมชาติได้) ทำให้ข้าพเจ้าได้ทราบว่าในพระราชวัง ทรงโปรดการเลี้ยงสุนัข ซึ่งสัตวแพทย์ต้องทำหน้าที่สนองพระเดชพระคุณอย่างเต็มความสามารถ

ใน พ.ศ. ๒๕๒๔ ขณะที่ข้าพเจ้าปฏิบัติงานในโรงพยาบาลสัตว์เล็กได้มีสุนัขป่วยจากวังเลอดิส โดยมี คุณจงรักษ์ สังข์ประสิทธิ์ เป็นผู้นำสุนัข ชื่อ โท ทราบว่าเป็นสุนัขทรงเลี้ยงของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตามประวัติเป็นสุนัขสายพันธุ์ได้มาจากชาวเขาทางภาคเหนือ สุนัขที่มาในขณะนั้นมีอาการ อาเจียน ไม่มีแรง ยืนไม่ได้ ทำการตรวจเลือดพบว่าเป็นอาการไตวายเฉียบพลัน ซึ่งในขณะนั้นที่โรงพยาบาลสัตว์เล็กยังไม่มีสัตวแพทย์ที่ดูแลเกี่ยวกับโรคไตโดยตรง แต่เนื่องจากข้าพเจ้า

เคยศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของไตมาก่อนจึงได้รับมอบให้ดูแลรักษาโรคไตโดยตรง โดยที่สุนัขควร จะต้องทำการฟอกเลือดหรือล้างไตในขณะนั้น เนื่องจากคณะสัตวแพทยศาสตร์ ยังไม่พร้อมในขั้นตอน การบำบัดรักษาโรคไต เกี่ยวกับการล้างไตหรือฟอกเลือด ข้าพเจ้าได้บอกคุณจงรักษ์ ที่เป็นผู้นำสุนัขมา ถึงขั้นตอนในการที่จะทำการล้างไต ซึ่งทราบว่าจะต้องไปกราบทูลเพื่อขอประทานอนุญาตจากสมเด็จพระเจ้าฟ้า ภิรมหลวงนราธิวาสราชชนครินทร์ ในการทำการรักษาสุนัขที่ป่วยเป็นโรคไตวายเฉียบพลันโดยวิธีการ ล้างไตและได้มีการเตรียมน้ำยาล้างไตขึ้นมาเองที่ภาควิชาสัตววิทยา (ขณะนั้นน้ำยาล้างไตที่จะใช้ในสุนัข ยังไม่มีจำหน่ายในท้องตลาด) ข้าพเจ้าได้ดำเนินการรักษา สุนัขโทร่วมเดือน ซึ่งทำให้สภาพร่างกาย สุนัขกลับคืนมาสู่ปกติ สามารถกินอาหารได้ เดินได้ตามปกติ ซึ่งอาจจะถือว่าเป็นสุนัขป่วยไตวาย เฉียบพลันรายแรกที่ทำกรักษาช่วยโดยการล้างไต สมเด็จพระเจ้าฟ้า ภิรมหลวงนราธิวาสราชชนครินทร์ ได้ประทานทรัพย์สินส่วนพระองค์เป็นเช็ค จำนวน ๕,๐๐๐ บาท ให้แก่โรงพยาบาลสัตว์เล็ก ซึ่งยังความ ปลอดภัยแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่งในขณะนั้น ใน พ.ศ. ๒๕๓๙ ขณะที่ข้าพเจ้าอยู่ในตำแหน่งรองอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีโอกาสรับเสด็จสมเด็จพระเจ้าฟ้า ภิรมหลวงนราธิวาสราชชนครินทร์ เสด็จ มาทรงเปิดงานที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ อาคารสถาบัน ๓ และได้ประทานวโรกาสให้ข้าพเจ้า เข้าร่วมโต๊ะเสวยพระสุธารสกับผู้ตามเสด็จ (คุณหญิงวงจันทร์) ผู้ตามเสด็จได้ทูลแนะนำข้าพเจ้าที่ได้ดูแล รักษาสุนัขโทเกี่ยวกับโรคไต ซึ่งสมเด็จพระเจ้าฟ้า ภิรมหลวงนราธิวาสราชชนครินทร์ ทรงเอ่ยชื่อและจำชื่อ ข้าพเจ้าได้ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจและปลื้มเป็นอย่างยิ่ง และเมื่อข้าพเจ้าได้ดำรงตำแหน่งคณบดี คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็ได้มีโอกาสรับใช้สนองพระเดชพระคุณในวาระและ โอกาสต่าง ๆ ร่วมกับคณาจารย์สัตวแพทย์ในการดูแลสุนัขที่ทรงเลี้ยงในวังเลอดิส ได้ทรงประทานวโรกาส ให้แก่คณาจารย์ และบุคลากร คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วมงานเลี้ยง วันเกิดคุณสิบลาม ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ และทรงให้จัดติดต่อกันหลายปี ณ วังเลอดิส ยังความปลื้มแก่คณาจารย์ และบุคลากร คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อย่างหาที่สุดมิได้ ที่เป็นความประทับใจข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง คือ ได้ประทานพระราชทรัพย์สินส่วนพระองค์ สมทบทุนเงินทุนสิบลามในวันดังกล่าวและมีนิทรรศการทรงอธิบายถึงสุนัขทรงเลี้ยงที่มีในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งมีการลำดับการได้มาของสายพันธุ์ได้อย่างละเอียด นอกจากนี้ยังได้เสด็จมาคณะสัตวแพทยศาสตร์ เพื่อเยี่ยมสุนัขทรงเลี้ยงเป็นการส่วนพระองค์หลายครั้ง และคณะสัตวแพทยศาสตร์ได้รับพระกรุณา ประทานพระราชทรัพย์สินส่วนพระองค์ตั้งเป็นเงินทุน เพื่อพัฒนานาวิชาซีฟัสสัตวแพทย์ อันจะส่งผลให้สามารถ ช่วยเหลือแก้อกุลชีวิตสัตว์อนาถาที่เจ็บป่วยให้มีสุขภาพดีขึ้น ทรงช่วยจัดหาเครื่องฟอกเลือดให้กับหน่วย โรคไต เพื่อใช้รักษาโรคภาวะไตวายในสัตว์เลี้ยงที่มีจำนวนมากขึ้น รวมทั้งทรงเป็นผู้อุปถัมภ์สร้างตึกคลินิก ฉุกเฉินของคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งนำความปลื้มชื่นชมยินดีแก่บุคลากร คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในน้ำพระทัยที่เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตากรุณาอย่าง หาที่สุดมิได้

ความประทับใจอีกอย่างหนึ่งที่ข้าพเจ้าประสบด้วยตนเอง คือ ในงานระลึกถึงคุณสิบลสาม ปีที่ ๓ ในวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ในวังเลตติส ซึ่งข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้าร่วมในงาน และเป็นครั้งแรกที่เข้าร่วมในฐานะที่เพิ่งรับตำแหน่งคณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในงานวันนั้นได้มีการจับฉลาก โดยผู้ที่จับฉลากต้องจ่ายเงินสมทบทุน ๑๐๐ บาท ต่อฉลาก ๑ ใบ และผู้ที่จับฉลากได้ โดยเฉพาะของขวัญชิ้นใดที่มีเครื่องหมายที่มีดอกจันกาไว้บนกล่องของขวัญ ต้องนำของขวัญไปเปิดต่อหน้าพระพักตร์ของพระองค์ท่าน ทราบกันว่าพระองค์ท่านเป็นผู้ที่ทำเครื่องหมายด้วยพระองค์เอง เพราะทรงอยากทอดพระเนตรของในกล่องด้วย ความโชคดีของข้าพเจ้าที่จับฉลากได้กล่องของขวัญที่มีเครื่องหมายดอกจัน จึงได้นำกล่องของขวัญนี้ไปทูลเกล้าและเปิดต่อหน้าพระพักตร์ ภายในกล่องเป็นถ้วยน้ำชาเซรามิกลายสีเขียวพร้อมฝาปิด ทำในประเทศออสเตรเลีย พระองค์ท่านได้ตรัสถามว่า “ทำไมต้องมาเปิดให้ดู” ข้าพเจ้าเลยต้องตอบว่า “กล่องนี้มีเครื่องหมายดอกจัน” ซึ่งพระองค์ท่านทรงพระสรวลและตรัสว่า “ไม่ใช่ของแปลกอะไรเลยนะ” ซึ่งโอกาสที่ข้าพเจ้าได้เข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด และได้รับพระกรุณาธิคุณที่ทรงรับสั่งถามอย่างเป็นกันเองเช่นนี้ คงจะไม่มีโอกาสใดแล้วในชีวิตนี้ที่จะได้มีโอกาสเช่นนี้ จึงนับเป็นความปลาบปลื้มใจและประทับใจที่สุดในชีวิตนี้ก็ได้ คงจะจดจำไว้ไม่ลืมเลือนตลอดไป

ถือเป็นครั้งแรกที่พวกเราชาวสัตวแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้มีโอกาสให้ตามเสด็จไปตรวจเยี่ยมหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ พอ.สว. ในจังหวัดภาคเหนือระหว่างวันที่ ๑๔-๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ นับเป็นพระกรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ที่ได้ร่วมในขบวนเสด็จ รู้สึกซาบซึ้งในพระจริยวัตรที่ละเอียดถี่ถ้วนทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมการก่อนร่วมขบวนเสด็จ (พระองค์ประทานเสื้อ กว. แก่ทุกคนที่ตามเสด็จฯ เพื่อสวมในวันตรวจเยี่ยม) วันแรกเมื่อเสด็จถึงพระตำหนักริมน้ำน่าน ได้ทรงใส่พระทัยในการจัดห้องพักให้ผู้ตามเสด็จด้วยพระองค์เอง และการเตรียมการในการเสด็จพระดำเนินแต่ละวัน โดยสลับสับเปลี่ยนให้ผู้ตามเสด็จร่วมในเฮลิคอปเตอร์ที่ประทับและเฮลิคอปเตอร์ติดตามเป็นรายวัน ยิ่งกว่านั้นยังมีพระกรุณาธิคุณประทานโอกาสให้ร่วมโต๊ะเสวยตอนค่ำทุกวัน ด้วยความที่อาวุโสสูงสุดในบรรดาสัตวแพทย์ผู้ติดตามเสด็จในครั้งนั้น จึงมีรับสั่งให้นั่งร่วมโต๊ะเสวยที่หัวมุมโต๊ะด้านซ้ายของพระองค์ท่าน วันถัดมาก็ไม่กล้าย้ายที่เพราะไม่ทราบว่าจะทรงโปรดอย่างไร จึงนั่งที่เดิม พอวันที่สามพระองค์ท่านได้รับสั่งที่โต๊ะเสวยก่อนประทับนั่งว่า ขอให้มีการสลับสับเปลี่ยนที่นั่งเพื่อให้ทุกคนได้มีโอกาสรู้จักมักคุ้นกันยิ่งขึ้น และทุกคนจะได้มีโอกาสเข้าเฝ้าใกล้ชิดพระองค์ท่านบ้าง ต้องถือเป็นบทเรียนล้ำค่าที่ได้รับอันเกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ควรมิควรที่จะขอประทานอนุญาต ทำให้สำนึกถึงความควรมิควรทราบจนถึงทุกวันนี้

พระจริยวัตรที่ประสพตลอดระยะเวลาที่ตามเสด็จ พุดได้เต็มปากว่า รู้สึกสำนึกในพระกรุณาธิคุณในพระเมตตาต่อผู้ร่วมขบวนเสด็จเป็นล้นพ้น ได้พบเห็นพระปรีชาสามารถในการบริหารจัดการที่ละเอียดลออในทุกขั้นตอนและพระกรุณาธิคุณต่อหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ในท้องถิ่นทุรกันดาร และข้าแผ่นดินผู้ทุกข์ยากที่รอเข้าเฝ้ากราบพระบาทในทุกหนแห่งที่เสด็จ แม้แต่เด็กเล็กก็มีพระเมตตาแจกของเล่นอย่างทั่วถึงยังความซาบซึ้งแก่ผู้ตามเสด็จและพลนิกรโดยถ้วนหน้า จนยากที่จะรู้ลิม

ข้าพเจ้าหนึ่งในผู้ที่โชคดีที่ได้มีโอกาสถวายงานรักษาสุนัขทรงเลี้ยงของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จำได้ว่าตัวแรก คือ “โท” ที่ป่วยด้วยโรคไตวายเฉียบพลัน ซึ่งข้าพเจ้าได้ร่วมรักษาก่อนได้รับทุนไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ หลังเรียนจบกลับมา ข้าพเจ้าก็ได้มีโอกาสในการถวายงานมาเป็นลำดับเริ่มจาก สุนัขที่ชื่อ “ทัลยา” เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน พระองค์ท่านทรงมีพระเมตตาประทานพระอนุญาตให้ข้าพเจ้าได้ไปถ่ายรูปลักษณ์ทรงเลี้ยงสำหรับประกอบการจัดทำสารคดี “หนึ่งในพระราชดำริ” นับเป็นพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น นอกจากนี้ทรงประทานความเมตตาให้พระอนุญาตให้ข้าพเจ้า และน้องชายที่เป็นแพทย์ได้ตามเสด็จในงานแสดงคอนเสิร์ตและดนตรีหลายครั้ง ความประทับใจและความจงรักภักดีนั้นมีอยู่เต็มหัวใจของสัตวแพทย์ทั้งหลาย สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จมาคณะสัตวแพทยศาสตร์ ถึง ๒ ครั้ง ในงานเทิดพระเกียรติ ๘๐ พรรษา สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และเสด็จมาทรงเปิดอาคารฉุกเฉินสัตว์ป่วยหนักและคลินิกนอกเวลาของคณะ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสในการประพันธ์เพลง และเล่นดนตรีถวายในวันสืบสามหลายครั้ง ถึงแม้จะไม่ใช่นักประพันธ์อาชีพแต่พระองค์ท่านก็ทรงรับสั่งให้กำลังใจว่า “เพราะดี” เป็นพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น

เป็นพระกรุณาอีกคุณอีกครั้งหนึ่งที่พระองค์ท่านประทานพระอนุญาตให้สัตวแพทย์ได้เข้าเฝ้าถวายพระพรในโอกาสที่สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ในวันนั้นเราดีใจเป็นอย่างมาก และพระองค์ท่านยังได้รับสั่งถึงการช่วยเหลือสุนัขจรจัดและยากไร้ และความคืบหน้าของการสร้างตึกฉุกเฉินด้วย

เหตุการณ์สำคัญอีกวาระหนึ่งเกิดขึ้นเมื่ออาการป่วยของ “คุณสิบลาม” สุนัขทรงเลี้ยงที่ทรงโปรดอยู่ในขั้นวิกฤติ ข้าพเจ้ามีความทุกข์ใจอย่างแสนสาหัสที่ไม่มีโอกาสทำให้สิบลามหายป่วยได้ สัตวแพทย์ที่ถวายงานรักษาสิบลามได้เข้าไปพำนักที่ศาลาในวังเลอดิส ซึ่งพระองค์ท่านทรงพระอนุญาตให้เปลี่ยนเป็นห้องฉุกเฉินชั่วคราว ตลอด ๒ สัปดาห์ที่สิบลามป่วยได้เสด็จมาที่ศาลา ทุก ๆ วัน วันละหลายครั้ง และตอนกลางคืน ก็ทรงงาน ข้างเตียงสิบลาม ในวาระสุดท้ายของสิบลามทรงอยู่เคียงข้างโดยตลอด ทรงจัดพิธีเล็ก ๆ ให้ เมื่อสิบลามจากไป ข้าพเจ้ายังจำได้ว่า ได้กราบพระบาทกราบทูลขอประทานอภัยที่ไม่สามารถรักษาให้หายได้ พระองค์ท่านโบกพระหัตถ์ รับสั่งว่า “หมอบทำดีที่สุดแล้ว” ข้าพเจ้าและผู้ถวายงานยังจดจำพระเมตตาไม่รู้ลืม

ข้าพเจ้ายังจำได้เสมอและรู้สึกสำนึกในพระกรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เป็นล้นพ้น ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ชาวคณะสัตวแพทยศาสตร์ ได้มีโอกาสตามเสด็จไปในหลายแห่ง และที่มีความประทับใจเป็นอย่างมาก คือ การตามเสด็จหน่วยเคลื่อนที่แพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) เมื่อวันที่ ๑๔-๒๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ ณ จังหวัดเชียงราย พะเยา น่าน อุตรดิตถ์ และพิษณุโลก ความประทับใจที่เกิดขึ้นในทุก ๆ วันที่ตามเสด็จคือ พระจริยวัตรอันงดงามที่พระองค์ท่านได้เสด็จไปเยี่ยมให้กำลังใจหน่วยแพทย์อาสา และเสด็จไปเยี่ยมเยียนประชาชนในถิ่นทุรกันดาร พระองค์ท่านรับสั่งว่าโปรดให้สัตวแพทย์ได้มาเพื่อจะได้เปิดหูเปิดตาในชนบท ดูว่าประชาชนและชาวบ้านอยู่กันอย่างไร มีปัญหาใดบ้างในชนบททั้งของคนและสัตว์ สิ่งที่เราได้รับมาโดยตลอด และปลูกฝังให้ข้าพเจ้าปรับเปลี่ยนวิถีการดำรงชีวิต คือ

๑. ฝึกให้มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ในครั้งแรกข้าพเจ้าจำได้ว่า ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าในงานวันเกิด “คุณสิบสาม” ซึ่งจัดขึ้น ๑ วัน ก่อนที่เราจะตามเสด็จไปกับหน่วย พอ.สว. ท่านทรงอธิบายถึงห้องที่จะจัดให้บุคคลต่าง ๆ อยู่อย่างละเอียดกับข้าพเจ้า ซึ่งข้าพเจ้าจำได้บางส่วนแต่ไม่ได้จดบันทึกโดยละเอียด ในวันรุ่งขึ้นเมื่อตามเสด็จไปพักที่พระตำหนัก จังหวัดน่าน จึงได้ทราบว่าคุณพระองค์ท่านรับสั่งให้ข้าพเจ้าเป็น “กรมวัง” ชั่วคราว ซึ่งนั่นหมายถึง หน้าที่ในการจัดการให้บุคคลต่าง ๆ อยู่ในห้องพักตามตำแหน่งที่ถูกต้อง ซึ่งข้าพเจ้าก็กระทำด้วยความยากลำบาก เนื่องจากไม่มีสมุดบันทึก แต่ภารกิจสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จากความช่วยเหลือของหลาย ๆ ท่านที่ไปด้วย

๒. ฝึกให้มีความตรงต่อเวลา พวกเราตื่นขึ้นมาทำกิจวัตรต่าง ๆ และเริ่มออกไปทำงานตรงตามเวลาที่ได้รับมอบหมายของแต่ละคน ในบางวันข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ไปกับหน่วยเคลื่อนที่เพื่ออาสาไปช่วยในงาน พอ.สว. ซึ่งต้องไปตั้งแต่ตอนเช้า และได้ไปศึกษาการทำงานและช่วยหน่วยแพทย์ได้ตามความสามารถ ในบางวันถ้ามีโอกาสได้ทำหน้าที่เป็นคุณข้าหลวงจำเป็นซึ่งได้รับประสบการณ์อันยิ่งใหญ่ยังความสำนึกในพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น

๓. ฝึกให้รู้จักเป็นผู้เตรียมตัวศึกษาและวางแผนงานก่อนออกปฏิบัติงาน จำได้ว่าในทุกวัน พระองค์ท่านจะเรียกเราเข้าประชุมเพื่อศึกษากำหนดการในการทำงานว่าจะเสด็จไปที่ใด มีประชาชนเท่าใด เส้นทางเสด็จเป็นอย่างไร และพวกเราควรทำหน้าที่อะไรบ้าง และใครไปกับใคร จึงไม่เคยเกิดความผิดพลาดขึ้นเลยในขณะปฏิบัติงาน

๔. ฝึกให้มีการประเมิน สรุป และติดตามผลงาน ข้าพเจ้าและสัตวแพทย์ที่ตามเสด็จได้รับพระกรุณาธิคุณให้ร่วมเข้าประชุมสรุปการทำงานในแต่ละวันทุกวัน มีการถวายนายงานว่า พบอะไรบ้าง จำนวนผู้ป่วยที่มาเท่าใด ได้รับผู้ป่วยไว้กี่คน และใครจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อในเรื่องสัตว์ ทรงชักถามเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ของประชาชนและปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในหมู่บ้านนั้น ๆ

๕. ฝึกให้เฝ้าหาความรู้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าจัดโปรแกรมให้เราได้ไปเที่ยวชมสถานที่สำคัญคือ พิพิธภัณฑสถานและวัดที่มีชื่อเสียง พร้อมศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับโบราณสถานและยังทรงพระกรุณาเสด็จไปทอดพระเนตรปัญหาด้วยพระองค์เองที่วัดช้างค้ำวรวิหาร จังหวัดน่าน

๖. ฝึกให้เป็นผู้มีความสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว จำได้ว่าในวันรุ่งขึ้นที่ตามเสด็จที่โต๊ะเสวย ทรงรับสั่งถามสัตวแพทย์ว่าเห็นวัวกี่ตัว ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดใน ๔ คนเห็นวัวเลย จึงได้กลับไปสังเกตอีกในขณะที่นั่งรถไปกลับสนามบิน จึงพบว่ามีฝูงวัวอยู่ที่วิทยาลัยราชมงคลจังหวัดน่าน ซึ่งอยู่ข้างสนามบินนั่นเอง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เราสังเกตสิ่งต่าง ๆ มากขึ้น

นอกจากที่กล่าวมาแล้วพระองค์ท่านยังทรงเป็น “ครู” ที่ยิ่งใหญ่ ผู้ที่ได้มีโอกาสได้ตามเสด็จหรือเข้าเฝ้าพระองค์ท่าน จะทราบเสมอว่าจะทรงสอนในทุกครั้งที่พวกเราทำอะไรผิดพลาดหรือไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้ ทรงสอนข้าพเจ้าในวิธีการขึ้นลงรถพระที่นั่งให้ถูกต้อง การใส่เสื้อฟอร์มให้ถูกต้อง ทรงมีพระเมตตาให้ผู้ที่เฝ้าได้มีโอกาสใกล้ชิดกับพระองค์ท่าน เช่น ทรงโปรดให้มีการหมุนเวียนผู้ที่ตามเสด็จให้นั่งโต๊ะเสวยสลับที่กันเพื่อจะได้ทรงรับสั่งได้ทั่วถึง ทรงโปรดให้ผู้เข้า พอ.สว. ใหม่ได้ฉายพระรูปร่วมกับพระองค์ท่าน โดยให้นั่งในส่วนที่ใกล้กับที่ประทับ ส่วนคนเก่าให้อยู่ทางด้านหน้า ทั้งนี้ล้วนเป็นสิ่งที่แสดงถึงพระปรีชาสามารถทั้งสิ้น

ครั้งหนึ่งเมื่อข้าพเจ้าได้ตามเสด็จขณะขึ้นเฮลิคอปเตอร์ไปออกหน่วยทรงทอดพระเนตรเห็นเครื่องบินที่ทรงสอนว่า เครื่องบินเป็นชนิดอะไร แต่ยังไม่ทรงแน่ใจว่าจะใช้ทำอะไร และทรงสอบถามนักบินในเวลาต่อมา โดยทรงทราบว่าใช้ในกิจการฝนหลวง ในรับสั่งให้ข้าพเจ้าเข้าเฝ้าและทรงอธิบายให้ข้าพเจ้าทราบอย่างแน่ชัดว่าเครื่องบินปัจจุบันมีภารกิจทำฝนหลวง สิ่งนี้เองทำให้ข้าพเจ้าซาบซึ้งซึ่งว่านี่แหละความเป็น “สมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์” โดยแท้จริง ทรงสอนให้รู้จริง และทรงตระหนักว่าความรู้ที่แท้จริงเป็นสิ่งที่ต้องฝึกหัดและถ่ายทอดให้ผู้อื่น

นอกจากทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้าพระอาจารย์แก่พวกเราแล้ว ยังทรงสนพระทัยซักถามถึงอาการเจ็บป่วยของสุนัขทรงเลี้ยงเสมอมา ทรงเป็นองค์ผู้ฟังที่ดีและทรงซักถามถึงวิธีการรักษาสุนัข นอกจากนี้ทรงห่วงใยแม้แต่สุนัขจรจัด และสุนัขที่ยากไร้ หรืออนาถา ถ้าพระองค์ท่านเสด็จเยี่ยมสุนัขทรงเลี้ยง พระองค์ท่านจะประทับโดยไม่ถือพระองค์กับสุนัขทรงเลี้ยงโดยทันที นอกจากนี้ยังทรงมีพระปฏิสันถารกับประชาชนที่นำสุนัขและแมวมารักษา พระเมตตาของพระองค์ท่านแผ่ไพศาลไปเหลือที่เราจะพรรณนาได้

ในวโรกาสที่ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระชนมายุครบ ๘๔ พรรษา เราชาวสัตวแพทย์รู้สึกสำนึกในพระกรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอย่างหาที่สดมิได้ ที่ได้เกิดมาได้รับพระบารมี ได้รับพระเมตตาเสมอมา พระจริยวัตรจะตราตรึงอยู่ในความทรงจำตลอดไปมิรู้ลืม และเหล่าข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายขอตั้งมั่นสืบสานงานพัฒนาวิชาชีพสัตวแพทย์อย่างมุ่งมั่น ถูกต้อง และสุจริต เพื่อความสุขของประชาชน และสรรพสัตว์ทั้งหลายตลอดไป

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีความผูกพันกับสัตว์เลี้ยงตั้งแต่ทรงพระเยาว์ ดังภาพที่ปรากฏตามหนังสือเกี่ยวกับชีวประวัติของพระองค์ท่าน ด้วยความที่ทรงมีพระเมตตาต่อสรรพสัตว์เป็นพื้นฐานบวกกับที่พระองค์ทรงโปรดการเลี้ยงสุนัขเป็นพิเศษ พระองค์ท่านจึงทรงสนพระทัยที่จะช่วยรักษาสัตว์ป่วยโดยการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพสัตวแพทย์มาโดยตลอด ชาวสัตวแพทย์ต่างล้วนปีติยินดีกับพระกรุณาธิคุณเช่นเดียวกับความรู้สึกของผม ซึ่งเป็นสัตวแพทย์ประจำโรงพยาบาลสัตว์เล็ก คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผมเริ่มรับราชการเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ จำได้ว่าทำงานไปได้ ๑ ปี ก็มีโอกาสรักษาสุนัขของพระองค์ท่านที่ชื่อ “TALYA” ซึ่งป่วยด้วยโรคมะเร็งเต้านม จำเป็นต้องมารับการรักษาโดยให้สารน้ำต่อเนื่องทุกวัน อยู่หลายสัปดาห์ ทรงให้คุณจงรักษ์ สังขประสิทธิ์ (ผมเรียกว่า ป้าง) คุณข้าหลวงใหญ่ในพระองค์เป็นผู้นำมา ขณะอยู่โรงพยาบาลพระองค์ท่านจะทรงโทรถามอาการกับป้างตลอดเวลา วันละ ๑-๒ ครั้ง โดยที่ผมทราบได้จากคำสนทนา แรก ๆ ผมก็รู้สึกเกร็ง ๆ และนึกในใจ “ป้างอย่าให้ผมตอบนะ” แต่แท้จริงแล้วผมสัมผัสได้ว่าพระองค์ท่านทรงห่วงใยอาการของสุนัขท่านมากเพียงใด แม้แต่ประชาชนทั่วไปที่พาสุนัขมารักษาที่โรงพยาบาลโดยอยู่ข้างห้องที่ติดกัน ก็มีความรู้สึกได้เช่นเดียวกันกับผม โดยแอบกระซิบถามผมว่า “คุณหมอครับคนข้างห้องนั่นคือใคร”

หลังจากนั้นผมก็ยังคงมีโอกาสรักษาสุนัขตัวอื่น ๆ ของพระองค์ท่าน แม้เวลาผ่านไปผมก็ยังประจักษ์ถึงพระเมตตาของพระองค์ท่านที่มีต่อสุนัข มิใช่ตัวใดตัวหนึ่งแต่เป็นทุกตัวของพระองค์ท่าน จะทรงโทรถามเช่นนี้ทุกครั้ง จะพิเศษกว่าตัวอื่น ๆ ก็เห็นจะเป็น “คุณลิบสาม” ที่ทรงโปรดมากที่สุด เมื่อครั้งที่คุณลิบสามป่วยหนัก ทรงโปรดให้ทีมสัตวแพทย์ที่ทำการรักษาเข้าไปรักษาคุณลิบสามในวงเลอดิส โดยพระองค์ท่านจะเสด็จมาเยี่ยมตลอดเวลาหลังจากที่ทรงงานเสร็จ และอยู่ด้วยตลอดจนถึงวินาทีสุดท้ายที่คุณลิบสามจากไปในเช้าวันอังคารที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๖

พระองค์ท่านยังทรงมีพระเมตตากับบุคลากรของโรงพยาบาลสัตว์เล็กในทุกระดับ โดยทรงประทานงานเลี้ยงเนื่องในวันเกิดของคุณลิปสาม โดยจัดครั้งแรกเมื่อวันพุธที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ตอนนั้นคุณลิปสามมีอายุ ๑๓ ปีเต็มพอดี ซึ่งประทานงานเลี้ยงเช่นนี้ทุกปีแม้ว่าคุณลิปสามจะถึงแก่กรรมไปแล้ว

ในงานเลี้ยงครั้งแรก ผมจำได้ในปีนั้น บ้างได้จัดบอร์ดนิทรรศการเกี่ยวกับสุนัขที่พระองค์ท่านทรงเลี้ยงมาตั้งแต่ในอดีต ผมประทับใจมากในพระอัจฉริยะของพระองค์ท่านในการตั้งชื่อสุนัข เช่น สุนัขในครอกเดียวกันที่เกิด วันอาทิตย์ที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ จำนวน ๔ ตัว พระองค์ท่านทรงประทานชื่อว่า อาทิตย์, ลิปสาม, ธันวาคม และสามลิป หรือสุนัขชื่อ ไฟแดง เนื่องจากคลอดขณะรถติดไฟแดง ขณะพาไปหาหมอ หรือชื่อเมืองต่าง ๆ ขณะเสด็จเยือนต่างประเทศ เช่น ทิมพู พาโร เป็นต้น ด้วยความที่พระองค์ทรงมีความคิดที่เป็นระบบ พระองค์ท่านจึงทรงจำแม่น แม้กระทั่งในรายละเอียดเล็กน้อยของทุกคนรอบข้าง จึงนับเป็นความปลาบปลื้มอย่างหาที่สุดมิได้ของผมที่มีโอกาสที่ได้เป็นหนึ่งในสัตว์แพทย์ผู้ถวายงานรักษาสุนัขของพระองค์ท่าน

ครั้งแรกในชีวิตที่ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระบรมวงศานุวงศ์อย่างใกล้ชิด คือ การเข้าเฝ้าสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ณ วังเลอดิส เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓ ในงานเลี้ยงวันเกิด “คุณสิบลาม” สุนัขทรงเลี้ยงที่มีอายุครบ ๑๓ ปี ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ยังความปลาบปลื้มเป็นที่สุดแก่ข้าพเจ้าและทีมสัตวแพทย์ที่รักษาสุนัขทรงเลี้ยง จำได้ว่าระหว่างรอเข้าเฝ้านั้น ข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้นและกังวลเล็กน้อย แต่เมื่อพระองค์ท่านเสด็จถึงบริเวณงาน พระพักตร์ที่ยิ้มแย้มแจ่มใสสามารถเปลี่ยนบรรยากาศที่ดูเหมือนจะตึงเครียดให้สดใสในพริบตา ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจมากในการไม่ถือพระองค์และพระเมตตาที่ทรงนำพวกเราชมนิทรรศการภาพสุนัขทรงเลี้ยงทั้งหมดจำนวนกว่าสิบลบอร์ດ โดยทรงอธิบายภาพทุกภาพเรียงตามลำดับแต่ละครบอร์ດจนครบ พร้อมทั้งทรงมีพระดำรัสถึงลักษณะพิเศษและอุปนิสัยส่วนตัวของสุนัข โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มาของชื่อสุนัข ซึ่งมีทั้งชื่อที่ตั้งตามวันเวลาเกิด สถานที่เกิด สถานที่พบ ชื่อป่มน้ำมัน และจุดเด่นหรือลักษณะพิเศษของสุนัข รวมทั้งชื่อที่ใกล้เคียงหรือสอดคล้องกับชื่อผู้ทูลเกล้าฯ ถวายสุนัขอีกด้วย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดงานเลี้ยงวันเกิด “คุณสิบลาม” ทุกปี แม้ภายหลังที่ “คุณสิบลาม” ลี้ลาอายุขัยแล้ว ก็ยังโปรดเกล้าฯ ให้มีการจัดงานรำลึกถึง “คุณสิบลาม” ในเดือนธันวาคมอย่างต่อเนื่อง โดยทรงมีพระเมตตาทั้งต่อสัตวแพทย์และบุคลากรทุกระดับของโรงพยาบาลสัตว์เล็ก คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้มีโอกาสได้เข้าเฝ้าพระองค์ท่านอย่างใกล้ชิด และที่นอกเหนือจากชุมนุมอาหารอร่อยหลากหลายชนิดแล้ว ยังมีรายการพิเศษ คือ การแสดงของสุนัขทรงเลี้ยงเป็นที่สนุกสนาน และรายการลุ้นระทึก “จับสลาก” อีกด้วย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีรับสั่งว่า รายการจับสลากนี้เป็นการดำเนินรอยตามพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ ที่ทรงมีพระราชประสงค์ในการนำของที่ประชาชนได้ทูลเกล้าฯ ถวายแต่พระองค์ท่านมาประทานให้ข้าราชการบริพารของพระองค์ได้ใช้สอยกันให้เกิดประโยชน์ โดยทรงนำของเหล่านี้มาออกสลากแจกจ่ายกันอย่างทั่วถึง ในงานเลี้ยงวันเกิด “คุณสิบลาม” ของทุกปี สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จึงทรงคัดเลือกและจัดหาของที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายแต่พระองค์ท่านมาออกสลาก มีของใหญ่บ้าง เล็กบ้างหลากหลายชนิด การจับสลากในสองปีแรกได้สร้างความประทับใจให้ข้าพเจ้ามากที่สุด โดยในปีแรก ก่อนที่จะเริ่มจับสลาก พระองค์ท่านได้ทรงมีรับสั่งไว้ล่วงหน้าว่า มีรางวัลพิเศษอยู่หนึ่งรางวัลที่เป็นเสื้อผ้าชุดแม่ที่มีผู้ทูลเกล้าฯ ถวายแต่พระองค์ท่านมาไม่นานนี้ดูสวยงามมาก จึงมีพระประสงค์ให้ผู้ที่จับสลากได้สวมชุดแม่ให้พระองค์ทอดพระเนตร ปรากฏว่าข้าพเจ้าเป็นผู้โชคดีจับได้สลากรางวัลพิเศษชิ้นนี้ และยังโชคดีที่สามารถสวมใส่ได้พอดี ซึ่งพระองค์ท่านก็พอพระทัย และมีรับสั่งเรียก “หมอมแม่ว หมอมแม่ว” อยู่หลายครั้ง เป็นที่ปลาบปลื้มแก่ข้าพเจ้ามาก ส่วนในปีถัดมา ข้าพเจ้าจับสลากได้รางวัลพิเศษ (เบอร์สิบลาม) อีกครั้ง ได้เป็นตุ๊กตาขนาดเล็ก โดยพระองค์ทรงมีรับสั่งว่า ได้มีผู้นำตุ๊กตาจำนวน ๒ ตุ๊กตา มาน้อมเกล้าฯ ถวาย พระองค์ท่านจึงประทานตุ๊กตาหนึ่ง เป็นรางวัลจับสลาก ดังนั้น เมื่อข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้าเฝ้าพระองค์ท่านภายหลัง พระองค์ทรงมีรับสั่งว่า “ทุกครั้งที่ฉันเปิดตุ๊กตาฉันก็นึกถึงหมอโพธิภาทุกที” ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระกรุณาของพระองค์ท่านเป็นล้นพ้น

รายได้ทั้งหมดจากเงินที่ผู้ร่วมงานได้ทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลในงานเลี้ยงแต่ละปี พระองค์ท่านได้ประทานกลับมาสสมทบ “เงินทุนสิบสาม” คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเงินทุนที่พระองค์ทรงจัดตั้งขึ้นสำหรับสงเคราะห์ทั้งสัตว์จรจัดและสัตว์ป่วยที่เจ้าของมีรายได้น้อย โดยนอกจากจะช่วยให้สัตว์ป่วยรอดชีวิตเป็นจำนวนมากแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นเตือนผู้มีจิตศรัทธาให้ร่วมมือร่วมใจทั้งด้านกำลังทรัพย์และกำลังสติปัญญาในการช่วยเหลือแก้ไขและลดปัญหาสัตว์จรจัดอีกด้วย นับเป็นพระเมตตาอันยิ่งใหญ่ทั้งต่อสัตว์ป่วยอนาถาและสัตว์จรจัด

ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้าเฝ้าใกล้ชิดสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์อีกครั้งหนึ่ง เมื่อคราวที่พระองค์ท่านเสด็จมาเป็นองค์ประธานในการเปิดงานนิทรรศการเทิดพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ณ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระองค์เสด็จทอดพระเนตรบอร์ดวิชาการที่เรียงรายอยู่เป็นจำนวนมากด้วยความสนพระทัย เมื่อเสด็จถึงบอร์ดที่ข้าพเจ้าเตรียมถวายรายงาน เจ้าหน้าที่ได้จัดพระเก้าอี้ถวาย เนื่องจากพระองค์ท่านได้เสด็จทอดพระเนตรบอร์ดอื่น ๆ มานานกว่า ๑ ชั่วโมงแล้ว ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังทรุดตัวลงนั่งกับพื้นนั้น พระองค์ท่านได้ทรงแตะแขนข้าพเจ้าพร้อมประทานอนุญาตให้ข้าพเจ้ายืนถวายรายงานได้ ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในพระกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

เมื่อครั้งที่สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จเยี่ยมหน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่จังหวัดน่าน ในปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๔ พระองค์ได้ประทานอนุญาตให้ข้าพเจ้าและสัตวแพทย์บางส่วนตามเสด็จ ซึ่งนับเป็นโอกาสที่ยิ่งใหญ่แก่ข้าพเจ้ามาก เพราะทำให้ได้พบโลกในอีกมุมหนึ่งที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อน จากการตามเสด็จ ข้าพเจ้าได้มีโอกาสเข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด พระองค์ทรงงานหนัก ทรงเอาพระทัยใส่ผู้ร่วมตามเสด็จโดยถ้วนหน้า ทั้งอาหารและที่พัก ประทานแนวคิดและหลักการงานแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ ข้าพเจ้ารู้สึกถึงพระเมตตาของพระองค์ที่มีต่อพลสกนิกรในบริเวณที่ห่างไกล ซึ่งเป็นเบื้องหลังที่มีได้ปรากฏผ่านทางสื่อ อีกทั้งข้าพเจ้ายังได้สัมผัสกับบรรยากาศในท้องที่ปฏิบัติงานของหน่วยแพทย์อาสา ทำให้รู้สึกซาบซึ้งเป็นทวีคูณในความเสียสละและพระกรุณาของพระองค์

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระกรุณาธิคุณอันใหญ่หลวงต่อปวงชนชาวไทยทุกหย่อมหญ้า และยังทรงมีน้ำพระทัยเปี่ยมล้นต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย ทรงเป็นองค์ต้นแบบในการทรงงานหนักเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความเหน็ดเหนื่อยพระวรกาย เสียสละความสุขส่วนพระองค์ รวมถึงความเอาพระทัยใส่ในความเป็นอยู่ของข้าราชการบริพาร เหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกปลื้มปิติอย่างหาที่สุดมิได้ ความประทับใจในพระองค์ท่านได้ตราตรึงในความทรงจำของข้าพเจ้าตราบนานัปการ

ดวงมณีคีตศิลป์

พระกรุณาธิคุณต่อวงซิมโฟนีอออร์เคสตรา แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทรงเป็นองค์ประธานการแสดงของวงซิมโฟนีอออร์เคสตราเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ และต่อมาทรงรับวงซิมโฟนีแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไว้ในพระอุปถัมภ์

วงซิมโฟนีอออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เป็นวงดนตรีขนาดใหญ่ มีผู้บรรเลงประมาณ ๘๐-๑๐๐ คน ประกอบด้วยนิสิตจากภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ และนิสิตจากภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ จนสามารถออกแสดงต่อสาธารณชนได้เป็นครั้งแรกในโอกาสครบรอบ ๗๓ ปีแห่งการประดิษฐานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในวันจันทร์ที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ในโอกาสนี้สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เสด็จมาทรงเป็นองค์ประธานยังความปลาบปลื้มแก่คณาจารย์และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นล้นพ้นอย่างหาที่สุดมิได้

การแสดงของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีขึ้นเป็นประจำ ปีละ ๕ ครั้ง โดยแบ่งเป็นกิจกรรมที่บรรเลงโดยการรวมวงในลักษณะต่าง ๆ กัน คือ มีการบรรเลงของวงซิมโฟนีออร์เคสตราวงใหญ่ในเดือนมีนาคม เนื่องในโอกาสครบรอบวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเดือนตุลาคม เนื่องในโอกาสวันปิยมหาราช การแสดงที่ผ่านมา นั้น วงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เชิญผู้อำนวยเพลงและศิลปินที่มีชื่อเสียงทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาร่วมบรรเลง ผู้อำนวยการวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ทำหน้าที่ดูแลและควบคุมการฝึกซ้อมคนแรก คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอกชูชาติ พิทักษากร

นอกจากการแสดงของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย นักดนตรีเกือบ ๑๐๐ คน แล้วยังมีการแสดงรวมวงแชมเบอร์ขนาดเล็ก และขนาดกลาง เป็นกิจกรรมที่สำคัญต่อการพัฒนาฝีมือของนิสิต การแสดงรวมวงขนาดเล็กนั้น จัดขึ้นปีละ ๒ ครั้ง คือ ในเดือนมกราคม และเดือนสิงหาคม ส่วนการรวมวงขนาดกลางที่เรียกว่า แชมเบอร์ออร์เคสตรานั้น ได้จัดขึ้นเมื่อเดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นครั้งแรก ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญที่นิสิตได้เรียนรู้การบรรเลงรวมวงทุกรูปแบบ บทเพลงที่ผู้อำนวยเพลงเลือกบรรเลงในการแสดงแต่ละครั้งนั้น เป็นบทเพลงที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนดนตรีสากลของนิสิต ตลอดจนมีการนำผลงานการประพันธ์เพลงของคณาจารย์หรือ ศิลปินไทยหลาย ๆ ท่านมาเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง

อาจารย์ ชูวิทย์ ยุระยง อาจารย์ประจำ ภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยได้กล่าวถึงพระกรุณาธิคุณที่สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ประทาน ต่อวงว่า เมื่อคณะนักดนตรีเข้าเฝ้าถวายงาน การแสดงทางวงซิมโฟนีออร์เคสตราที่บรรเลง พระองค์ท่านจะประทานพระวินิจฉัยแก่คณะ วงซิมโฟนีออร์เคสตราอยู่เสมอ แม้กระทั่ง

เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ (เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงเป็นสมเด็จพระเจ้าฟ้า พระอาจารย์สอนภาษาฝรั่งเศส) การพิมพ์ชื่อคน พระองค์ท่านก็รับสั่งว่า “ชื่อคนนี่ต้องเป็นตัวใหญ่ ทั้งสองตัวหรือเปล่า” แล้วก็โปรดที่จะเสด็จมาทุกครั้งที่สามารถทำได้ พระองค์ท่านจะให้เกียรติกับ ผู้อำนวยเพลงเลือกเพลงที่จะมาแสดง แต่เมื่อมาประทับชมการแสดงก็รับสั่งเป็นเชิงล้อหยอก เช่น วันนี้ เล่นเพลงมาเลอร์ เบอร์ ๑ พระองค์จะรับสั่งว่า “เมื่อไหร่จะเล่นเบอร์ ๒ ละ จะเล่นถวายเลยไม่ได้เพราะ ต้องใช้เวลาในการฝึกซ้อมนาน และโปรแกรมหน้าจะเล่นเพลงนี้ใหม่” จะมีรับสั่งชมเชยถึงความก้าวหน้า ของวงว่าพัฒนาขึ้นมาก พระองค์ทรงให้กำลังใจอยู่ตลอด พระองค์เสด็จพระดำเนินมามากกว่าปีละครั้ง ทั้งในกลุ่มใหญ่ ๆ และกลุ่มเล็ก ๆ ครั้งหนึ่งได้ทำหนังสือทูลเชิญเสด็จในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่พระองค์ติดภารกิจก็จะติดต่อประสานงานเป็นการภายในว่าพระองค์ท่านว่างวันนี้เสด็จขยับได้ไหม ถ้าขยับได้ก็จะมีจดหมายตอบกลับมาอีกว่าความทราบพระบาทแล้ว ได้ทราบเป็นการภายในว่าสามารถ

เปลี่ยนวันที่ทำการแสดงได้ ทรงพระกรุณาฯรับที่จะเสด็จทอดพระเนตรวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่พระองค์ท่านจะไม่บอกว่าให้เลื่อนไปอีกเรื่องหนึ่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะขอมพระตำหนักดาราภิรมย์ที่จังหวัดเชียงใหม่ ต้องมีการหาทุน สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์ทุนนี้ ในขณะที่เดียวกันเนื่องจากพระองค์ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์วงซิมโฟนีออร์เคสตราด้วย จึงได้นำวงซิมโฟนีออร์เคสตราไปแสดงเพื่อหาทุน

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประทานพระกรุณาฯคุณแก่วงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอย่างหาที่สุดมิได้ พระองค์จะเสด็จทอดพระเนตรการบรรเลงของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นประจำหากไม่ทรงติดพระกรณียกิจใด ๆ ยังความปลาบปลื้มแก่วงซิมโฟนีออร์เคสตราอย่างหาที่สุดมิได้ อาทิ

วันพุธที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ เวลา ๑๙.๐๐ น. สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์เสด็จทอดพระเนตรการแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี ศาสตราจารย์ ดร. บุญรอด บิณฑสันต์ นายกสภามหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ นายแพทย์ จรัส สุวรรณเวลา อธิการบดี และคณะผู้บริหารเฝ้ารับเสด็จ

การแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครั้งนั้นมีการคัดเลือกบทเพลงที่นำมาแสดงทั้งสิ้น ๓ เพลง มีอาซาโอะ มัทซึซึตะ เป็นผู้อำนวยการ วาทยากร และนักแต่งเพลงที่มีชื่อเสียงของญี่ปุ่น มีการบรรเลงบทเพลงที่ผสมผสานระหว่างออร์เคสตราและระนาดเอกของไทย ผลงานการประพันธ์ของอาจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร แห่งภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นเพลงที่นำไปแสดงในคอนเสิร์ตของฮีโรชิมาเกมส์ที่เพิ่งเสร็จสิ้นไป

วันพุธที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๘ เวลา ๑๙.๐๐ น. สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทอดพระเนตรการแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๑๑ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มี ศาสตราจารย์ ดร. บุญรอด บิณฑสันต์ นายกสภามหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ นายแพทย์ จรัส สุวรรณเวลา อธิการบดี และคณะผู้บริหาร เฝ้ารับเสด็จ

การแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครั้งนั้น อาจารย์ ชูวิทย์ ยุระยง จากภาควิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ เป็นผู้อำนวยการเพลง มีการคัดเลือกบทเพลงที่นำมาแสดงทั้งสิ้น ๓ เพลง ได้แก่ เพลง “An Outdoor Overture” “The Yellow River Piano Concerto” และ “Peer Gynt” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงใจ อมาตยกุล จากภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์เป็นผู้ขับร้องเพลงเดี่ยว และคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมขับร้องประสานเสียง

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๐ เวลา ๑๙.๐๐ น. สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทอดพระเนตรการแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๑๕ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี ศาสตราจารย์ ดร. เกษม สุวรรณกุล นายกสภามหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ ดร. เทียนฉาย กิระนันท์ อธิการบดี พร้อมด้วยคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเฝ้ารับเสด็จ

การแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยครั้งนั้น จัดขึ้นเพื่อร่วมฉลองโอกาสครบรอบ ๘๐ ปีแห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการคัดเลือกบทเพลงของคีตกวีเอกชาวรัสเซีย-อเมริกันมาบรรเลงในคอนเสิร์ตครั้งนี้เป็นครั้งแรกในประเทศไทย ซึ่งมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอกชูชาติ พิทักษากร เป็นผู้อำนวยการวง บทเพลงที่นำมาบรรเลงมีทั้งสิ้น ๓ เพลง เพลงแรก คือ “Academic Festival Overture” ประพันธ์โดย Johannes Brahms เพลงที่สอง คือ “Sinfonia Concertante in B – flat Major for Oboe, Bassoon, Violin, and Cello” ของ Franz Joseph Haydn ซึ่งเป็นการแสดงความสามารถในการเดี่ยวเครื่องดนตรีกับวงออร์เคสตราของครูศาสตรบัณฑิตและศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ที่มีฝีมือในการบรรเลงเดี่ยวอย่างยอดเยี่ยม คือ ชนนันท์ มินะนันท์ ภัทรารุณ พันธุ์พุทธพงษ์ ศิริพงษ์ ทิพย์ธัญ และอภิชัย เลี่ยมทอง

ส่วนเพลงสุดท้าย คือ “The Rite of Spring” ประพันธ์โดย Igor Stravinsky ซึ่งเป็นเพลงที่มีเรื่องราวเบื้องหลังที่น่าสนใจมาก กล่าวคือ เมื่อครั้งที่บัลเลต์เรื่องนี้แสดงเป็นครั้งแรกในกรุงปารีส เมื่อ ค.ศ. ๑๙๑๓ ได้ก่อให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบมากมาย เนื่องจากเป็นบทเพลงที่มีเนื้อหาค่อนข้างยาก มีจังหวะที่สลับซับซ้อนและเสียงประสานที่แปลกใหม่ อย่างไรก็ตามในเวลาต่อมา บทเพลงนี้ได้รับการกล่าวขานว่าเป็นเพลงที่มีคุณค่าเชิงวิชาการชั้นสูง มีการพลิกแนวดนตรีอย่างกล้าหาญอย่างไม่มีใครเคยทำมาก่อน การบรรเลงบทเพลงดังกล่าวโดยวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงถือเป็นการบรรเลงครั้งแรกในประเทศไทยซึ่งท้าทายความสามารถของผู้ำนวยเพลงและนักดนตรีเป็นอย่างยิ่ง

หลังจากการแสดงคอนเสิร์ตจบลงแล้ว สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ประทานดอกไม้แก่ผู้อำนวยเพลง หัวหน้าวง และผู้บรรเลงเดี่ยว จากนั้นจึงเสด็จกลับ

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จพระดำเนินไปจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทอดพระเนตรการแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีอออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งจัดขึ้นเพื่อนำรายได้ทั้งหมดทูลเกล้าฯ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศลเป็นทุนประเดิมสำหรับกองทุนบูรณะพระตำหนักดารารัศมี ในงานนี้มีผู้เข้าชมจำนวนมาก ทั้งรอบนักเรียนและรอบเสด็จพระดำเนิน ผู้เข้าชมมีทั้งระดับทูตานุทูต คณะกงสุล ข้าราชการ นักธุรกิจ นิสิตเก่า และประชาชนทั่วไป

สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ได้เสด็จยังพระตำหนักดารารัถมย์ ซึ่งตั้งอยู่บนที่ดินริมทางหลวงแมริม-สะเมิง ห่างจากแยกทางหลวงเชียงใหม่-ฝางประมาณ ๑๐๐ เมตร เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ มี ศาสตราจารย์ ดร. เทียนฉาย กิระนันท์ อธิการบดี พร้อมด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ภาค ๓ และเจ้านายฝ่ายเหนือเฝ้ารับเสด็จทรงวางพานพุ่มถวายราชสักการะพระอนุสาวรีย์พระราชชายาเจ้าดารารัศมีแล้วเสด็จขึ้นทอดพระเนตรพระตำหนักดารารัถมย์ ด้วยความสนพระทัยยิ่ง ศาสตราจารย์ ดร. เทียนฉาย กิระนันท์ อธิการบดี กราบทูลรายงานการดำเนินการบูรณะพระตำหนักในแนวทางอนุรักษ์ให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์และงดงามใกล้เคียงกับสภาพเดิมมากที่สุด ในการดำเนินงานมีการรื้อถอนส่วนที่ต่อเติมขึ้นภายหลัง ซ่อมแซมโครงสร้างและโครงสร้างหลังคา เปลี่ยนกระเบื้องหลังคา ซ่อมแซมอาคาร ตกแต่งภายในให้มีเอกลักษณ์ร่วมยุคสมัยเดียวกันในครั้งกระโน้น ได้ปรับปรุงบริเวณและภูมิทัศน์ให้สัมพันธ์กับอาคารอนุรักษ์ โดยเฉพาะพระอนุสาวรีย์ลานบวงสรวงหน้าอาคาร และบริเวณสวนเจ้าสหาย ซึ่งพระราชชายาเจ้าดารารัศมีทรงเคยใช้เป็นสถานที่ในการทดลองเกษตรกรรมแผนใหม่ การอนุรักษ์ในครั้งนี้เพื่อจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ล้านนาสำหรับอนุชนรุ่นหลังต่อไป

ภายหลังจากเสด็จทอดพระเนตรบริเวณภายในพระตำหนักทุกชั้นโดยละเอียดแล้ว ได้เสด็จทอดพระเนตรบริเวณรอบพระตำหนัก บริเวณสวนเจ้าสหายและก่อนเสด็จกลับได้ทรงปลูกต้นลิ้นจี่ไว้เป็นที่ระลึก ณ บริเวณลานพระอนุสาวรีย์ของพระราชชายาเจ้าดารารัศมีด้วย สำหรับต้นลิ้นจี่นี้ นับเป็นลิ้นจี่ต้นที่ ๔ สามต้นแรกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช

กุมารี ได้ทรงปลูกไว้ก่อนหน้านี้ ทุกต้นเจริญงอกงามเป็นร่วมขวัญแก่ผู้มาเยือนพระตำหนักทุกคน ผู้เฝ้ารับเสด็จในวันนั้นต่างกล่าวขวัญชื่นชมในพระบารมี เพราะในขณะที่เสด็จลงจากพระตำหนัก แสงแดดที่แผดร้อนอยู่ก็ค่อยคลายความร้อน และเมื่อเสด็จกลับได้มีฝนโปรยปรายลงมาเล็กน้อยเสมือนพรหมน้ำมนต์ให้แก่ทุกคนไปทั่วเมืองเชียงใหม่ เช่นเดียวกับช่วงเวลาภายหลังเสด็จกลับจากการทอดพระเนตรการแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ภาคสวนแก้วเมื่อคืนวันที่ ๒๔ มีนาคม ก็มีสายฝนหลังลงมาด้วยเช่นกัน

เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒ เวลา ๑๙.๐๐ น. สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทอดพระเนตรการแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจัดขึ้นเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๖ รอบ ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล นายกสภามหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ ดร. เทียนฉาย กิระนันท์ อธิการบดี พร้อมด้วย คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย เฝ้ารับเสด็จ

การแสดงครั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอกชูชาติ พิทักษากร ผู้มีความรู้ความสามารถในการอำนวยเพลงเป็นที่รู้จักกันดีทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อมและอำนวยเพลงบทเพลงที่นำมาบรรเลงเป็นพิเศษ คือ “คอนแชร์โตมหาราชฯ สำหรับระนาดเอกและวงออร์เคสตรา” ประพันธ์โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร และบทเพลงชิ้นเอกของโลก “Symphony No.9 in D Minor, Op.125 (Choral)” ประพันธ์โดย ลุดวิก ฟาน เบโทเฟน ศิลปินชาวเยอรมัน ซึ่ง

ต้องใช้นักดนตรีนักร้องเดี่ยวและวงขับร้องประสานเสียงถึง ๒๐๐ คน มีถาวร ศรีผ่อง ศิลปกรรม-ศาสตร์บัณฑิต ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำโรงเรียนจิตรลดาเป็นผู้เดี่ยวระนาดเอก ส่วนผู้ที่ขับร้องเดี่ยวร่วมกับวงออร์เคสตราและวงขับร้องประสานเสียง ได้แก่ ดวงดาว ชัยศิริโสภณ วีรวรรณ โทนชัย มงคล ชัยศิริโสภณ และ Stefan Berghammer จากประเทศออสเตรีย

เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เวลา ๑๙.๐๐ น.สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทอดพระเนตรการแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล นายกสภามหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรชัย สุมิตร อธิการบดี พร้อมด้วยคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยเฝ้ารับเสด็จ

การแสดงครั้งนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอกชูชาติ พิทักษากร เป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อมและอำนวยเพลง บทเพลงที่คัดเลือกมาบรรเลงล้วนเป็นที่รู้จักกันดี อาทิ เพลงโหมโรงจากแมริเอจ ออฟ ฟิกาโร ของโมสาร์ท ซิมโฟนีบทที่ ๑๐๐ ในกุญแจเสียงจีเมเจอร์ Op.73 ของไฮเดิน และที่สำคัญคือ อาจารย์ กิรตินันท์ สดประเสริฐ เป็นผู้บรรเลงเพลงเดี่ยวสำหรับกีตาร์และวงออร์เคสตราของวิวาลดี และเพลงเดี่ยวสำหรับโอโบและไวโอลินและวงออร์เคสตราของบาค มีอาจารย์ ดำริห์ บรรณวิทยกิจ เป็นผู้เดี่ยวโอโบ และอาจารย์ นรอรทด จันทร์กล้า เป็นผู้เดี่ยวไวโอลิน

เมื่อวันอังคารที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทอดพระเนตรการแสดงดนตรี วง The Viola Lovers ซึ่งเป็นวงดุริยางค์เครื่องสายตะวันตกขนาดเล็กจากการรวมตัวของนักไวโอลินระดับแนวหน้าของเมืองไทย เนื่องในโอกาสครบรอบ ๘๘ ปี แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ จรัส สุวรรณเวลา นายกสภจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ คุณหญิง สุขาดา กิระนันท์ อธิการบดี และผู้บริหารมหาวิทยาลัย รับเสด็จ

การแสดงดนตรีโดยวง The Viola Lovers ในครั้งนั้นมีการเรียบเรียงเสียงประสานชิ้นใหม่ โดยนำบทเพลงตั้งแต่ในยุคบาโรคจนถึงปัจจุบันซึ่งเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดีมาบรรเลง รวมทั้งบทเพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเพลง "Echo" และ "Oh! I Say!" เพลง "เงาไม้" และ "บัวขาว" ของท่านผู้หญิงพวงร้อย (สนิทวงศ์) อภัยวงศ์ และเพลงไทยพื้นบ้าน "ค่างควากินกล้วย" เป็นต้น มี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอกชูชาติ พิทักษากร ผู้อำนวยการดนตรีของวงซิมโฟนี ออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อม และนายประกอบ มกรพงศ์ เป็นหัวหน้าวง และผู้ช่วยผู้อำนวยเพลง

ในวันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เวลา ๑๙.๓๐ น. สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เสด็จทอดพระเนตรการแสดงคอนเสิร์ตของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ จรัส สุวรรณเวลา นายกสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์ อธิการบดี พร้อมด้วยผู้บริหารมหาวิทยาลัยเฝ้ารับเสด็จ

การแสดงของวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในครั้งนั้น มีการบรรเลงบทเพลงที่ไพเราะและเป็นที่รู้จักกันดีของนักประพันธ์เอกของโลก เช่น Concerto Piano, Trumpet and Orchestra No.1 C minor Op.35 ของ Dmitri Shostakovich จุน โคมิตสกี แสดงเดี่ยวเปียโน และ เลิศเกียรติ จงจิรจิต เป็นผู้เดี่ยวทริ้มเปต Symphony No.2 in B minor ของ Alexander Borodin ร่วมด้วยผลงานการประพันธ์เพลงของนักประพันธ์เพลงของไทย คือ ร่องศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร ในบทเพลง Sinfonia Suvarnabhumi มี คุณนรอรอด จันทร์กล้า เป็นผู้อำนวยเพลง

หลังจากจบการแสดงแล้ว สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ประทานดอกไม้แก่ผู้อำนวยเพลง ผู้แสดงเดี่ยว และหัวหน้าวงตามลำดับ

บรรณานุกรม

หนังสือ

คณะอนุกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์. **เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์. สมศักดิ์ วีราพร และคุณหญิงวงจันทร์** พิธีพนิตศาสตร์, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, ๒๕๔๒.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๗.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๔.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๕.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **พิธีพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา ๒๕๔๗.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะสัตวแพทยศาสตร์. **สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ กับสุนัขทรงเลี้ยงวังเลอดิส เพื่อเทิดพระเกียรติ ๘๔ พรรษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ พุทธศักราช ๒๕๕๐.** กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศิริธรสาร, ๒๕๕๐.

ศักดิ์ ศิริพันธ์, บรรณาธิการ. **พิพิธภัณฑเทคโนโลยีทางภาพฯ : ประวัติความเป็นมา นิทรรศการ และ กิจกรรม.** กรุงเทพมหานคร : พิพิธภัณฑเทคโนโลยีทางภาพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

“การจัดส่งผู้แทนประเทศไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ สาขาโอลิมปิกวิชาการและพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ipst.ac.th/olympic/> สืบค้น ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐.

“สวช.รับนักดนตรีวงดุริยางค์.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก http://www.dailynews.co.th/web/html/popup_news/Default.aspx?Newsid=144577&NewsType=1&Template=1 สืบค้น ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๐.

ลิษา พิณจภูวดล. “พระอัจฉริยภาพด้านการนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.” **สกุลไทย** ๒๖๙๑, ๕๒ (๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๙) : ๗, ๓๔-๓๕.

แสงหนึ่งคือรุ่งงาม หนังสือประกอบนิทรรศการเทิดพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในโอกาสเจริญพระชนมายุ ๘๔ พรรษา. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, ๒๕๕๐.

อาริยา สีนุ. “๘๔ พรรษา มหามงคลवार สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์.” **สกุลไทย** ๒๓๔๓, ๕๓ (๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐) : ๓๗, ๓๐-๓๑.

สัมภาษณ์

ชูวิทย์ ยุระยง. ผู้อำนวยการวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐.

แพรวไพลม บุญยะผลิก. อดีตเลขานุการสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, ๗ กันยายน ๒๕๕๐.

ศักดิ์ดา ศิริพันธุ์. เลขาธิการมูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการและพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.) สัมภาษณ์, ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐.

ขอขอบคุณผู้ที่ให้ข้อมูลและภาพจากรายนาบต่อไปนี้

หอประวัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พลตำรวจตรี นายแพทย์ เฉลิมพงศ์ โกมารกุล ณ นคร

คุณหญิงวงจันทร์ พิณยนิติกาศตร์

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.แพรวไพลม บุญยะผลิก

ศาสตราจารย์ ศักดิ์ดา ศิริพันธุ์

ศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ สงคราม เหลืองทองคำ

ศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ ชัยบุตร

ศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร.อรรณพ คุณาวงษ์ภักดิ์

ศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง ดร.ชลลดา บุรณกาล

รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดา บุญธรรม

รองศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง ดร.ไพวิภา กมลรัตน์

นายสัตวแพทย์ มนคน ตรีศิริโรจน์

อาจารย์ ชูวิทย์ ยุระยง

นายประยอม-หม่อมราชวงศ์อรฉัตร ชองทอง

นายสมบุรณ์ พัฒนปรีชาเสถียร

คุณสยาม เอี่ยมพิชัยฤทธิ์

ကာပုဆွေ

คำประกาศสดุดีถึงพระเกียรติคุณ
กุลเกล้าฯ ถวายปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตพิเศษศักดิ์

คณะอักษรศาสตร์

คณะครุศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์

คณะสัตวแพทยศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์

คำประกาศเกียรติคุณ
สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
อักษรสาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

ด้วยสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๓๘๐ เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณาเห็นว่า สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและมีคุณธรรม ได้ทรงบำเพ็ญพระองค์เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการในระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยด้วยพระวิริยอุตสาหะอย่างสูง ทรงเป็นที่เคารพยกย่องในบรรดาครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนวิชาภาษาฝรั่งเศสในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในฐานะที่ทรงเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสอนสาขาวิชานี้ และทรงอุทิศพระองค์เพื่อส่งเสริมการสอนวิชาการในมหาวิทยาลัยให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น สมควรได้รับการเทิดพระเกียรติในวงวิชาการ เป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นเจริญรอยตามต่อไป

สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงได้รับการศึกษา ณ เมืองโลซานน์ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และทรงได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยโลซานน์เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ ในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๕-๒๕๐๑ ได้ทรงเป็นองค์บรรยายพิเศษ ณ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงสอนวิชาวรรณคดีฝรั่งเศส วิชาอารยธรรมฝรั่งเศส และวิชาการพูดฝรั่งเศสแก่นิสิตในชั้นต่าง ๆ ปรากฏว่าพระปรีชาสามารถในด้านวิชาการและพระจริยวัตรของพระองค์เป็นที่ชื่นชอบ และประทับใจแก่บรรดา คณาจารย์และนิสิตคณะอักษรศาสตร์ในครั้งกระนั้นอย่างล้นพ้น

สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ได้ทรงรับตำแหน่งหน้าที่เป็นองค์บรรยายวิชา ภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศสในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อีกหลายแห่ง อาทิเช่น ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๒-๒๕๑๕ ได้ทรงดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสอนภาษาต่างประเทศ และหัวหน้าคณาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาฝรั่งเศส ณ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๑๙ ทรงเป็นพระอาจารย์พิเศษ และที่ปรึกษาทางวิชาการแก่สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ และระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๙-๒๕๒๒ ทรงเป็นองค์บรรยายพิเศษวิชาภาษาฝรั่งเศส ณ คณะวิทยาศาสตร์และคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น

นอกจากด้านการสอนแล้ว สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ยังทรงสนพระทัยในด้านการปรับปรุงหลักสูตร และวิธีการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสด้วย ในระหว่างที่ทรงดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสอนภาษาต่างประเทศ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทรงจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรและแนวการสอนภาษาฝรั่งเศส และทรงสร้างแบบทดสอบมาตรฐานภาษาฝรั่งเศสให้แก่มหาวิทยาลัยแห่งนั้น นอกจากนี้ด้วยความใฝ่พระทัยในอันที่จะพัฒนาทั้งวิชาการและบุคลากรในสถาบันต่าง ๆ ที่มีการสอนภาษาฝรั่งเศสจึงได้ทรงริเริ่มก่อตั้งสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยขึ้นใน พ.ศ. ๒๕๒๐ และทรง

ดำรงตำแหน่งองค์นายกสมาคมตั้งแต่เมื่อแรกเริ่มก่อตั้งจนกระทั่งปัจจุบัน ทรงจัดให้มีการสัมมนาและการประชุมทางวิชาการหลายครั้งในรอบปี รวมทั้งทรงดูแลและเอาพระทัยใส่บรรดาครูที่ได้รับทุนอบรมภาษาฝรั่งเศสโดยถ้วนหน้า นับว่าทรงเป็นศูนย์รวมของครูอาจารย์ผู้สอนวิชาสาขานี้ ทั้งในมหาวิทยาลัยและโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศ

โดยเหตุที่สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ได้ทรงบำเพ็ญพระองค์เป็นประโยชน์ในวงวิชาการเป็นอเนกประการ แม้จะทรงมีพระภารกิจในด้านอื่น ๆ อย่างล้นเหลือแล้วก็ตาม กอปรด้วยพระจริยวัตรอันดีงามเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงลงมติเป็นเอกฉันท์ให้ทรงได้รับพระราชทานปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เพื่อเป็นพระเกียรติสืบไป

คำประกาศสดุดีพระเกียรติคุณ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงคุณคุณคุณคุณคุณคุณคุณคุณคุณคุณ

ด้วยสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๔๓๙ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๒๘ ได้พิจารณาเห็นว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ได้ทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจด้าน การศึกษา อันแสดงถึงพระปรีชาสามารถอันยอดเยี่ยมและปรากฏผลดีต่อการศึกษาของชาติสืบเนื่องมาเป็น เวลารนาน ทรงมีพระวิริยอุตสาหะ อุทิศพระองค์เพื่อการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ อุดมศึกษา ทั้งในเมืองและชนบทอย่างกว้างขวาง ทรงประกอบพระกรณียกิจอันเป็นคุณประโยชน์ต่อ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ อย่างดียิ่งตลอดมา สมควรถวายการยกย่อง ในวงวิชาการเป็นแบบอย่างที่ดีงามและวัฒนาถาวรต่อไป

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงสำเร็จการศึกษาวชิราวุธวิทยาลัย สาขาศาสตร์ สาขาวิชาเคมี จากมหาวิทยาลัยโลซานน์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๑ ต่อมาได้ทรงศึกษาเพิ่มเติมด้านวรรณคดีและ ปรัชญา เมื่อเสด็จพระราชดำเนินกลับมาประทับในเมืองไทยแล้ว ได้ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจอันเป็น คุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างมากมาย ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษานั้น ที่เห็นได้ชัดก็คือทรงปฏิบัติ หน้าที่ด้านการสอนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๕ โดยทรงสอนวรรณคดีฝรั่งเศสแก่นิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาได้ทรงสอนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทรงดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการภาษาต่างประเทศในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์อยู่ระยะหนึ่ง ต่อมาเมื่อได้โดยเสด็จสมเด็จพระศรีนครินทร์บรมราชชนนี เพื่อ ทรงเยี่ยมประชาชนและข้าราชการในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร ก็ได้ทรงค้นคิดอุปกรณ์การสอนเสริมทักษะ และทรงสาธิตการสอนประทานแก่ครูประถมศึกษา และตำรวจตระเวนชายแดน รวมเวลาที่ทรงสอนใน มหาวิทยาลัยมากกว่า ๓๐ ปี และที่ทรงประทานพระตำริเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนการสอนแก่นักเรียน และวิธีสอนเสริมทักษะแก่นักเรียนที่อยู่ห่างไกลอันเป็นที่ทุรกันดารมากกว่า ๑๐ ปี

นอกจากนี้ได้ทรงริเริ่มและสนับสนุนการสอนภาษาฝรั่งเศสโดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา และ เมื่อมีการตั้งสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ ทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์สมาคม ทรงประทานบทความลงตีพิมพ์ในวารสารของสมาคม ทรงเป็นวิทยากรในการอบรมครูฝรั่งเศส และทรง ติดต่อบริจาคทุนให้ครูสอนภาษาฝรั่งเศสไปศึกษาต่อ รวมทั้งการศึกษาและดูงานในต่างประเทศ ทรงประทาน พระตำริและทรงสนับสนุนกิจการของสมาคมนี้เป็นอย่างดีตลอดมา

เนื่องจากได้เสด็จเยี่ยมประชาชนและข้าราชการในชนบททั่วประเทศอย่างกว้างขวาง และทรง ตระหนักในความยากลำบากของนักเรียนที่ยากจนและห่างไกล จึงทรงประทานทรัพย์ส่วนพระองค์สร้าง โรงเรียนกัลยาณิวัฒนา ๑ และ ๒ ที่จังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดหนองคาย โรงเรียนนรารัชมานาที่จังหวัด

บุรีรัมย์ และโรงเรียนเฉลิมราชกุมารีบำรุงที่จังหวัดเลย นับได้ว่าทรงมีพระกรุณาธิคุณแก่ชาวชนบทในด้าน วัตถุประสงค์ และสติปัญญา ซึ่งสะท้อนให้ประจักษ์น้ำพระทัยของพระองค์อันทรงมีต่อชาวไทยอย่างหา ที่เปรียบได้ยาก

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ไม่โปรดการสอนเนื้อหา สาระ เพียงอย่างเดียว แต่ทรงเน้นความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์สิ่งที่เรียน ทรงแนะนำให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในความคิดรวบยอดของเรื่องที่เรียน แทนการจดคำบรรยายซึ่งเป็นข้อเท็จจริงและข้อมูล ทรงอบรมสั่งสอนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และความสำนึกในหน้าที่ของคนไทย นอกจากนี้ยังสนพระทัยและทรงประทานวิธีเรียนภาษาต่างประเทศ ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการเรียนด้วยวิธีการคิดเป็นภาษาต่างประเทศที่ผู้นั้นเรียน สิ่งที่คุณซึ่งเคยรับ พระกรุณาธิคุณในฐานะ “ศิษย์” สำนึกอยู่ในจิตใจอย่างลึกซึ้งและแน่นแฟ้น ก็คือ พระเมตตาที่ทรงมีแก่ ศิษย์อย่างสม่ำเสมอ ทรงสนพระทัยในชีวิตความเป็นอยู่และการทำงานของ “ศิษย์” ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ ทรงประทานกำลังใจในการทำงานและการดำรงชีวิตอยู่เสมอ ทรงมีพระวิริยอุตสาหะในสิ่งที่ทรงสอน ไปแล้วอย่างต่อเนื่อง ทรงมีพระขันติธรรมและทรงวางพระทัยเป็นอุเบกขาต่อพระกรณียกิจ ไม่ว่าจะ เป็นความสำเร็จหรือประสบอุปสรรค รวมทั้งทรงเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ที่ตั้งใจทำงานเพื่อสังคมและ ชาติบ้านเมือง

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงแสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงมี “วิญญานครู” อันเป็นผลจากพระปัญญาอันชาญฉลาด ลึกซึ้ง มีน้ำพระทัยที่เอื้อกเย็น ได้ทรงประทานพระเมตตา ทหาริคุณแก่ผู้ที่เป็นศิษย์ ผู้ที่ทำงานสนองพระดำริ และประชาชนชาวไทยอย่างกว้างขวางทั่วหน้า ทรงค้นคิดอุปกรณ์การเรียนการสอนและวิธีสอนวิธีเรียน ทรงแสดงให้เห็นว่าทรงมั่นในธรรมอันประเสริฐ นับได้ว่าทรงเป็น “ครู” และ “ผู้นำครู” อย่างดีเยี่ยม

โดยที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา ทรงมีคุณวุฒิและพระเกียรติคุณดีเด่น ในทางวิชาการ ทรงแสดงพระปรีชาสามารถ พระวิริยอุตสาหะ และพระเมตตา ประทานแก่ข้าราชการ นักวิชาการ ครู นิสิต นักศึกษา และนักเรียนทั่วประเทศเป็นเวลานาน พระกรณียกิจของพระองค์ท่านเป็น ผลดีต่อการศึกษาหลายระดับอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงลงมติเป็น เอกฉันท์ ถวายปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เพื่อประกาศพระเกียรติคุณให้ปรากฏยิ่งขึ้น สืบไป

คำประกาศสดุดีเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
พยาบาลศาสตรคุณุภักดิ์กิตติมศักดิ์

ด้วยสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๖๒๔ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ พิจารณาเห็นว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นสมเด็จพระบรมวงศ์ผู้ใหญ่ฝ่ายใดก็ได้ทรงปฏิบัติบำเพ็ญพระกรณียกิจเป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่ประเทศชาติและประชาชนเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงใส่พระหฤทัยในงานด้านสุขภาพและสวัสดิภาพของอาณาประชาราษฎร์เป็นพิเศษ ทรงมีคุณูปการแก่วิชาชีพพยาบาลเป็นอเนกอนันต์สมควรที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จักได้เฉลิมพระเกียรติยศในวงวิชาการให้ปรากฏไพศาลสืบไป

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเป็นพระธิดาพระองค์เดียวในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนกและสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สมเด็จพระบรมราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนีทรงมีพระเดชพระคุณล้นเหลือแก่การพัฒนาด้านสุขภาพอนามัยของปวงประชาชนเพียงใด ย่อมเป็นที่รู้ใจของมหาชนโดยถ้วนหน้า ครั้นเมื่อพินิจดูพระจริยาในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์แล้ว ก็ทำให้ชื่นอกเพราะได้ทรงปฏิบัติพระองค์สมควรแก่ฐานะที่ทรงเป็นพระกุลทายาททุกสถาน ได้โดยเสด็จพระราชดำเนินและทรงเป็นกำลังสำคัญของสมเด็จพระบรมราชชนนีในพระราชกรณียกิจทั้งปวงเสมอมา ครั้นเมื่อสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีหาพระองค์ไม่แล้ว สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ก็ได้ทรงสืบสานพระราชปณิธานและพระราชกรณียกิจอย่างต่อเนื่อง ทรงรับเป็นประธานกิตติมศักดิ์ของมูลนิธิแพथ้อาสาสมัครในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือที่รู้จักกันทั่วไปในนามมูลนิธิ พอ.สว. ทรงติดตามการทำงานของมูลนิธิและหน่วยแพทย์อย่างใกล้ชิด ได้ประทานข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาสุขภาพพลานามัยของประชาชนอยู่มิได้ขาด ทรงรับมูลนิธิโรงพยาบาลราชวิถี มูลนิธิสาธารณสุขชุมชน มูลนิธิสงเคราะห์เด็กพิการทางสมองและปัญญา และมูลนิธิชีวิตพัฒนา (เพื่อผู้สูงอายุ) ไว้ในพระอุปถัมภ์ ทรงค้ำชูกิจการของมูลนิธิเด็กก่อนในสลัมด้วยพระกรุณาธิคุณเป็นอเนกปริยาย พระเดชพระคุณเหลือหลายเหล่านี้เป็นที่ซาบซึ้งโสมนัสแก่พสกนิกรมิรู้วาย

ในส่วนของวิชาชีพและวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์โดยเฉพาะแล้ว สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ก็ทรงเป็นประหนึ่งหลักชัยของพยาบาลทั้งปวงตามรอยพระยุคลบาทแห่งสมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์ของสภาการพยาบาลแห่งประเทศไทยและกองทุนสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเพื่อพัฒนาการพยาบาล ได้ประทานทรัพย์ส่วนพระองค์ก่อตั้งมูลนิธิสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงรับมูลนิธิไว้ในพระอุปถัมภ์ ทรงเป็น

ประธานในการประชุมและพิธีประทานรางวัลของมูลนิธิทุกครั้งมิได้ขาด พระเมตตาสิทธิ์ยาภัย ที่ได้
ประทานเกื้อหนุนวิชาชีพพยาบาลเสมอมาจึงเป็นที่เทิดทูนอยู่เหนือเกล้าของเหล่าพยาบาลทุกคน

ด้วยพระจริยาและพระกรณียกิจที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงอุทิศพระองค์เพื่อประโยชน์แก่งานดูแลรักษาสุขภาพอนามัยของประชาชน
ทรงมีพระเดชพระคุณเหลือล้นแก่วิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์ สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาพยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิต
กิตติมศักดิ์แด่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อเชิดชู
พระเกียรติยศในวงวิชาการกับทั้งเพื่อเป็นพยานแห่งน้ำใจภักดีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสืบไป

คำประกาศสดุดีเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
สัตวแพทยศาสตรอุฎฐกบัณฑิตกิตติมศักดิ์

ด้วยสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๖๓๙ เมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖ พิจารณาเห็นว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจอันทรงคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนเป็นอเนกประการ ทรงมีน้ำพระทัยเสียสละ เกื้อกูลอุปถัมภ์งานการศึกษาในหลายด้าน รวมทั้งมีพระเมตตากรุณาต่อสรรพสัตว์ ทั้งมวล ทรงเกื้อกูลสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและวิชาชีพสัตวแพทยอย่างจริงจัง และอย่างต่อเนื่อง สมควรที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจักได้เฉลิมพระเกียรติยศในวงวิชาการและวิชาชีพสัตวแพทย์ให้เป็นที่ประจักษ์สืบไป

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระเมตตาต่อสัตว์มาแต่ไหนแต่ไร ทรงสนพระทัยศึกษาเกี่ยวกับสายพันธุ์และพฤติกรรมของสัตว์เลี้ยงมาโดยตลอด ทรงให้ความสำคัญในการดูแลรักษาสัตว์ป่วยทุกชั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงตระหนักถึงสัตว์ป่วยยากไร้ เช่น สัตว์ป่วยโรคไตวายซึ่งจะต้องใช้ขั้นตอนในการรักษาและค่าใช้จ่ายในการรักษาที่สูงมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์จัดตั้งเป็นกองทุนวิชาการของคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๔๑ สำหรับช่วยเหลือสัตว์อนาถาที่เจ็บป่วยหรือได้รับเคราะห์กรรม สามารถเกื้อกูลสัตว์ให้มีสุขภาพดียิ่งขึ้น รวมทั้งช่วยสนับสนุนพัฒนาวิชาการทางด้านสัตวแพทย์ตราบกระทั่งปัจจุบัน

ในด้านการศึกษาทางด้านสัตวแพทยศาสตร์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้พระราชทานความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการศึกษาทางด้านสัตวแพทย์อย่างต่อเนื่อง ทรงพระเมตตาพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์จัดซื้อเครื่องมือทางการแพทย์ ได้แก่ เครื่องวัดคลื่นไฟฟ้าหัวใจให้แก่หน่วยโรคหัวใจ คณะสัตวแพทยศาสตร์ เพื่อใช้ในการวินิจฉัยโรคหัวใจ และใช้ในการเรียนการสอนของนิสิตสัตวแพทย์ อีกทั้งทรงรับเป็นองค์อุปถัมภ์และสนับสนุนในการจัดหาเครื่องฟอกเลือดให้กับหน่วยโรคไต คณะสัตวแพทยศาสตร์ ตลอดจนสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมการใช้เครื่องฟอกเลือดร่วมกับหน่วยไตเทียมของมูลนิธิโรคไตแห่งประเทศไทย เพื่อนำความรู้มาใช้ในการรักษาโรคภาวะไตวายในสัตว์เลี้ยงที่มีจำนวนมากขึ้น ทรงสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาการด้านสัตวแพทย์ให้ทัดเทียมกับนานาชาติ ทรงสนับสนุนให้มีการสร้างอาคารสำหรับใช้เป็นคลินิกฉุกเฉินและสัตว์ป่วยวิกฤติ เพื่อใช้เป็นสถานที่ในการรักษาสัตว์และใช้ในการฝึกคลินิกปฏิบัติของนิสิตสัตวแพทย์ตามหลักสูตรสัตวแพทยศาสตรบัณฑิต

ในด้านการพัฒนาบุคลากรทางสัตวแพทย์ ทรงมีวิสัยทัศน์กว้างไกล เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์การสัตวแพทย์ที่เข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อพร้อมที่จะพัฒนาประเทศให้ก้าวไกลต่อไปในอนาคต ได้พระราชทานความช่วยเหลือและพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ให้กับคณาจารย์ของคณะสัตวแพทยศาสตร์ไปฝึกอบรมทางด้านโรคไตและอายุรกรรมสัตว์เล็กที่มหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์มาใช้ในการเรียนการสอน การวิจัย และการให้บริการทางด้านวิชาชีพสัตวแพทย์

นอกจากนี้ ผลจากการที่ทรงปฏิบัติพระกรณียกิจหลากหลาย สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ในฐานะที่ทรงเป็นประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอ.สว.) เป็นโอกาสให้ทรงรับทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับทุกข์สุขของประชาชนอย่างถ่องแท้ โดยมีพระกรุณาธิคุณโปรดเกล้าให้สัตวแพทย์ตามเสด็จในการออกหน่วยเคลื่อนที่ พอ.สว. เพื่อสำรวจเกี่ยวกับปัญหาการเลี้ยงสัตว์สำหรับเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่จะส่งเสริมการทำเกษตรกรรม และการเลี้ยงสัตว์ของประชาชนต่อไป ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ “โครงการพระเมตตาสมเด็จย่า” ตามพื้นที่จังหวัดที่เป็นตะเข็บชายแดน เช่น น่าน เชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน เพื่อให้ชาวเขาทั้งที่อยู่ห่างไกลมีโอกาสพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นในทุกด้าน รวมทั้งทั้งทางการเกษตรที่แนะนำให้ชาวเขารู้จักร่วมกันเลี้ยงโค ช่วยกันดูแลรักษาเพื่อให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น สำหรับเป็นต้นแบบของการเลี้ยงโคในหมู่บ้าน ซึ่งจะนำไปสู่การเลี้ยงปศุสัตว์ชนิดอื่น ๆ ต่อไป

โดยเหตุที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจสนับสนุนวิชาการและวิชาชีพสัตวแพทย์ในทุก ๆ ด้าน พระกรณียกิจนานับการมีพระเดชพระคุณเหลือล้นแก่วิชาชีพสัตวแพทย์ทั้งในเบื้องนี้และเบื้องหน้า สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ เพื่อเชิดชูพระเกียรติยศในวงวิชาการกับทั้งเพื่อเป็นพยานแห่งน้ำใจภักดีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสืบไป

คำประกาศสดุดีเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
วิทยาศาสตร์ดุขุญภิรมย์กิตติมศักดิ์

ด้วยสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๖๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๘ พิจารณาเห็นว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้ทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจอันทรงคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติในด้านวิทยาศาสตร์เสมอมา ทรงอุปถัมภ์การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง สมควรที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจักได้เฉลิมพระเกียรติยศในทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ให้เป็นที่ประจักษ์สืบไป

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงสำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเคมี จากมหาวิทยาลัยโลซานน์ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๑ และยังได้ทรงศึกษาด้านวรรณคดี ปรชญา และจิตวิทยาอีกด้วย แม้ว่าจะมีพระกรณียกิจด้านการสอนภาษาฝรั่งเศสและวรรณคดีฝรั่งเศส แต่ก็ทรงสนพระทัยการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ของเยาวชนไทยอยู่เสมอ โดยทรงพระเมตตาอุปถัมภ์โครงการ “โอลิมปิกวิชาการ” เพื่อการแข่งขันและพัฒนาวิชาการวิทยาศาสตร์ในประเทศให้ก้าวทันสากล ในฐานะองค์อุปถัมภ์โครงการจัดส่งเยาวชนไทยไปแข่งขันคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ ทรงตระหนักถึงปัญหาของการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ในระดับโรงเรียนของประเทศไทย โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับมาตรฐานสากล ทรงพิจารณาเห็นว่า การจะพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของนักเรียนทั่วประเทศให้ได้ระดับมาตรฐานสากลนั้น ไม่สามารถจะสำเร็จลุล่วงได้ในระยะเวลาอันสั้น แต่สิ่งที่สามารถทำได้ในขั้นต้น คือ การพัฒนานักเรียนที่มีศักยภาพสูง โดยอาศัยองค์การอิสระซึ่งมีความคล่องตัวในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น

ด้วยสายพระเนตรที่กว้างไกล สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อจัดตั้งมูลนิธิส่งเสริมโอลิมปิกวิชาการและพัฒนามาตรฐานวิทยาศาสตร์ศึกษาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สอวน.) ขึ้นเมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๒ และทรงรับเป็นองค์ประธานคณะกรรมการบริหารมูลนิธิด้วย

มูลนิธิ สอวน. มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศที่มีความสามารถทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มีโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพตามความถนัดทั้งในด้านทฤษฎีและทักษะด้านปฏิบัติให้สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนได้ และมีความ

พร้อมที่จะเข้ารับการแข่งขันโอลิมปิกวิชาการระหว่างประเทศ และยังเป็นการพัฒนา การศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ระดับโรงเรียนให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล มูลนิธิ สอวน. ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีจากการที่นักเรียนที่ผ่านการอบรมจากศูนย์ สอวน. ได้เป็นผู้แทน ประเทศไทยไปแข่งขันโอลิมปิกวิชาการระหว่างประเทศและได้รับเหรียญรางวัลต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก พระเมตตาที่ทรงมีต่อวงการวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวงการศึกษาของประเทศไทย นับเป็น พระกรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมหาที่สุดมิได้

นอกจากนี้ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังมี พระดำริให้จัดทำตำราส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตหนังสือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับชั้นปีที่ ๑ ของคณะวิทยาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพเทียบเท่าระดับสากล เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน ที่มีความสามารถพิเศษ และเป็นเอกสารอ่านประกอบสำหรับนักเรียนและครูทั่วไป ทั้งนี้ได้พระราชทาน หนังสือดังกล่าวให้แก่โรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งคณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นศูนย์ สอวน. ทั่วประเทศ

โดยเหตุที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรง บำเพ็ญพระกรณียกิจในด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ของเยาวชนไทยอัน ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติเป็นอเนกอนันต์ สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์เพื่อเชิดชูพระเกียรติยศ ในวงวิชาการกับทั้งเพื่อเป็นพยานแห่งน้ำใจภักดีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสืบไป

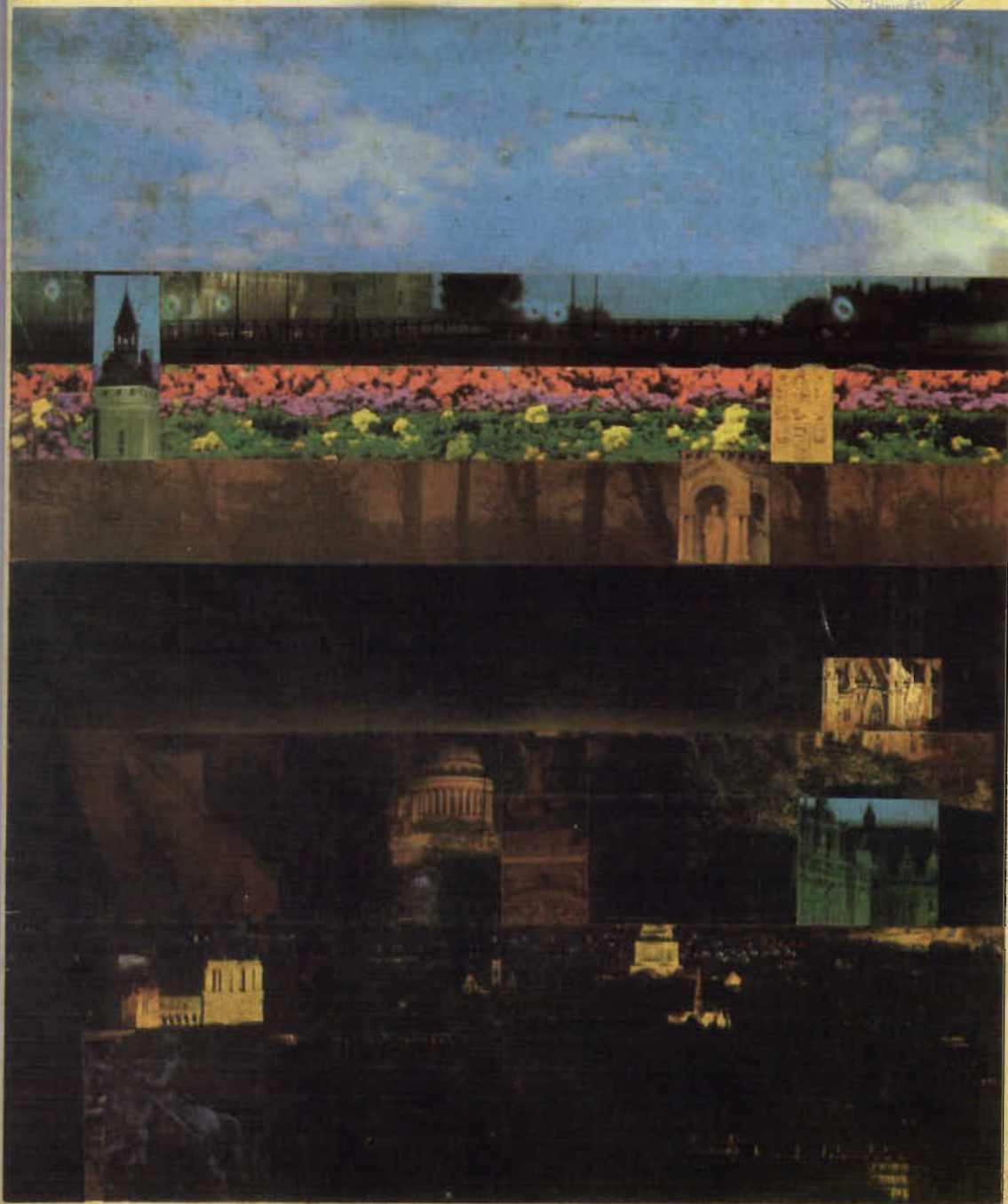
LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION
(สาส์นจากองค์นายกสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย)
อัญเชิญลงพิมพ์ในวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L' A.T.P.F

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2521
1ere ANNÉE No. 1 JANVIER - MARS 1978

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

Vous me retrouvez pareille et pourtant autre. Dans le Bulletin précédent, j'étais déjà présidente, mais d'un Comité Provisoire. Cette fois-ci, je suis une présidente élue par les membres réunis en Assemblée Générale.

Vous lirez, sans doute avec intérêt, le compte rendu de cette séance, écrit par notre dévouée Secrétaire. Du reste, il faut que je vous remercie d'avoir répondu à mon appel et d'être venus relativement nombreux à cette Assemblée Générale. Nous avons été agréablement surpris aussi de voir de nombreuses nouvelles adhésions ce jour-là.

Par contre, nous sommes très déçus de votre silence en ce qui concerne ce Bulletin. Nous n'avons reçu aucune contribution volontaire, si bien que par manque d'articles, nous sommes obligés de faire paraître ce journal une fois tous les trois mois seulement. J'espère, cependant, que la nouvelle présentation du Bulletin de l'ATPF vous incitera à nous envoyer des articles sérieux, des articles moins sérieux et des articles pas du tout sérieux, en thaï ou en français, avec ou sans fautes d'orthographe, de grammaire ou de frappe.

Comme il se doit, tout nouveau comité doit annoncer sa politique ou ses projets. Les voici :

— Nous allons tout d'abord continuer ce qui a été commencé par le Comité Provisoire, à savoir :

1. Le groupe de travail pour l'étude de la formation et de la formation continue des professeurs de français.
2. Le groupe de travail pour l'étude du Français fonctionnel.
3. La rédaction du Bulletin de l'ATPF par un sous-comité.
4. L'adhésion à la Fédération Internationale des Professeurs de Français (FIPF) à laquelle nous avons déjà soumis notre candidature.

— Les projets immédiats du nouveau Comité sont les suivants :

1. Rencontres de membres tous les 2—3 mois à l'occasion de conférences, débats sur des sujets variés. Comme vous le savez, notre première rencontre aura lieu le 29 janvier 1978 et son thème sera la Deuxième Rencontre Mondiale de l'AUPELF à Strasbourg en juillet 1977.

2. La formation éventuelle d'un groupe théâtral.

— D'autres projets seront formés selon les circonstances et selon vos suggestions.

Il faut, maintenant, que je prenne congé de vous pour quelque temps: en effet, je vais partir pour la Suisse au milieu de février pour huit mois, mais les destinées de l'Association seront entre les mains très compétentes de vos deux Vice-Présidentes. Je ne vais pas vous abandonner pour autant. Tout d'abord pour ceux qui ne viennent jamais à Bangkok et qui n'ont de contact avec l'Association que par le Bulletin ou les feuilles d'information, mon absence ne changera pas grand'chose parce que votre Editrice/Rédactrice, Madame Thida Boontharm, m'a bien précisé que je devais envoyer des articles pour chaque Bulletin. Ensuite, je compte revenir en Thaïlande pour 2—3 semaines vers la fin de juin, à temps pour fêter l'anniversaire de l'ATPF que nous avons fixé au 29 juin, jour où l'autorisation officielle nous fut accordée.

D'autre part, la FIPF dont je vous ai parlé plus haut, organisera son quatrième Congrès Mondial du 27 août au 1er septembre 1978 à Bruxelles. Comme je me trouverai en Suisse à cette époque, il ne me sera pas très difficile de me déplacer jusqu'en Belgique. Je m'y suis déjà inscrite et représenterai l'ATPF, que notre Association ait été acceptée comme membre de la Fédération ou non.

Une dernière prière : écrivez-nous en passant par le journal ou directement l'ATPF, c'est vous. Si nous connaissons vos désirs, vos idées, nous pourrons faire de notre Association quelque chose d'utile, d'intéressant et d'agréable aussi.

Bien à vous

GV

Le 9 janvier 1978

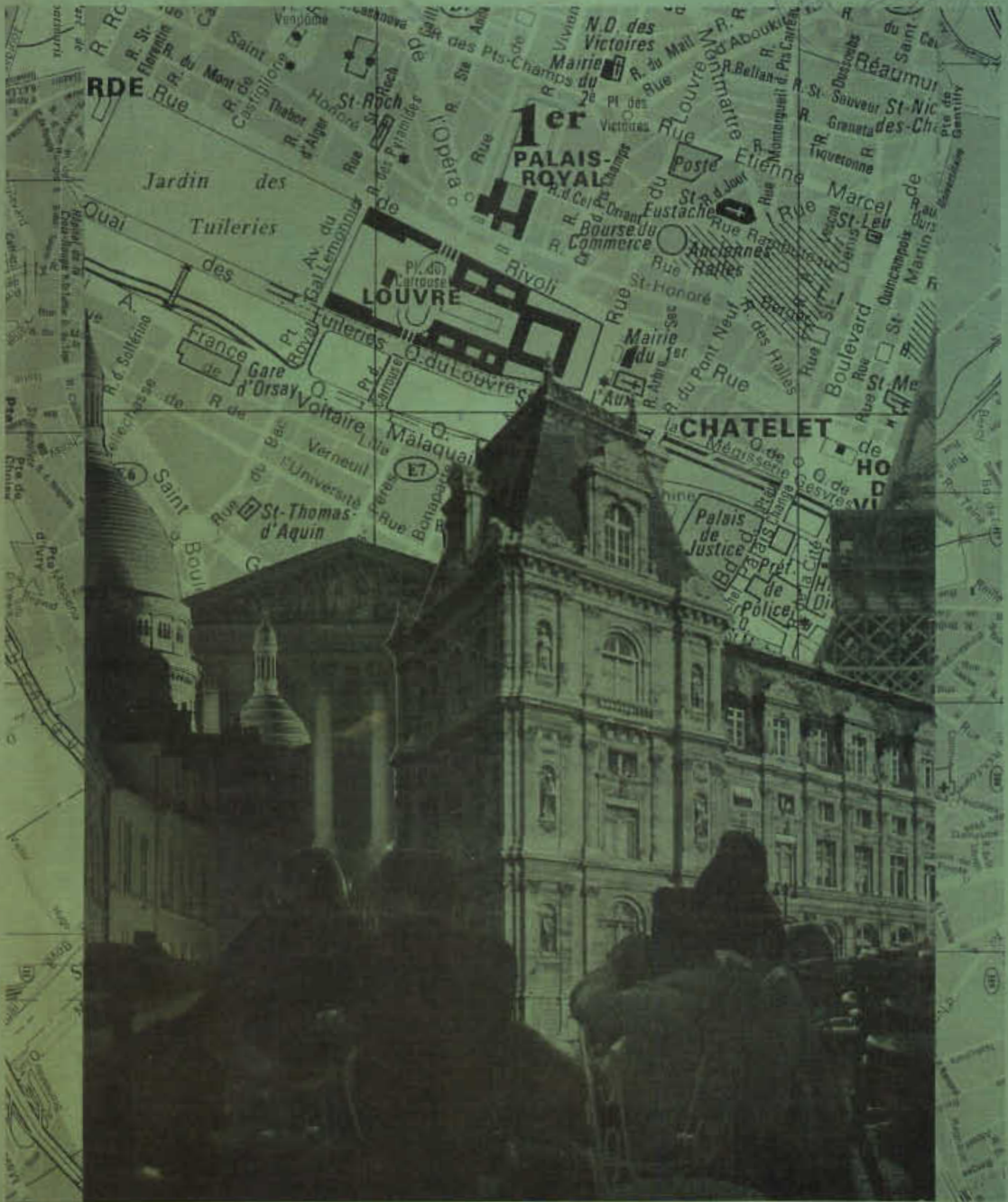

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L' A.T.P.F

ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน-มิถุนายน พ.ศ. 2521

1ere ANNÉE No. 2 AVRIL-JUIN 1978

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

Les circonstances ont été telles que dans la dernière semaine avant mon départ de Bangkok, le 14 février, je me suis trouvée engagée dans des activités diverses de l'Association Thaïlandaise des Professeurs de Français, allant de la deuxième Rencontre des membres, de deux séances de travail de nature différente à un déjeuner très agréable que m'ont offert mes collègues du Comité. C'était comme si l'ATPF voulait s'assurer de ma fidélité en m'imposant son omniprésence jusqu'à la dernière minute.

Je n'ai pas oublié l'ATPF mais les nombreuses années que j'ai passées aussi bien en Thaïlande qu'en Suisse m'ont ouvert deux mondes différents que j'essaie de préserver séparément.

Pour l'heure, je me trouve à Saanenmöser, petit village tranquille qui se trouve près de Gstaad, la station d'hiver mondialement connue. De ma fenêtre, je vois le paysage de rêve que je voudrais partager avec vous.

En vérité, je vois bien ces montagnes, mais les arbres ne sont plus givrés parce que nous allons vers le printemps déjà.

[2]

Ne croyez pas que je coule des jours paisibles et sans soucis. Dans un coin de ma tête, j'entends sans cesse ce refrain : "L'Editrice/Rédactrice du Bulletin a fait des allusions à la Suisse un peu part/out. Du reste j'ai moi-même promis d'écrire. Que vais-je bien leur dire ?"

Tenez, pour prouver ma bonne volonté, j'ai fait une observation sur ce qui ne m'avait jamais frappée auparavant. En montant à Saanenmöser en voiture, nous avons fait un petit arrêt dans un café. Quatre hommes attablés jouaient au "jass" (prononcé "yass", jeu ressemblant à la belote). C'était la première fois que je notais d'une façon consciente qu'en Suisse ce sont les hommes qui jouent aux cartes dans les cafés alors qu'en Thaïlande ce sont en général les femmes qui jouent aux cartes, et chez elles.

Ce petit point de civilisation comparée m'a portée plus loin et je me suis posé beaucoup de questions que je livre à votre réflexion.

- . A qui faut-il enseigner la "civilisation" ?
- . Est-elle utile et nécessaire pour tout le monde ?
- . Faut-il l'imposer ?
- . Faut-il, au préalable, faire une étude des besoins et des motivations en matière de "civilisation" ?
- . Faut-il enseigner la "civilisation comparée" ?
- . Que faut-il enseigner, doit-on être exhaustif ou choisir ?
- . Faut-il en parler seulement lorsqu'on rencontre des problèmes de "civilisation" dans un texte ?

etc. etc.

Réfléchissez à toutes ces questions, inventez-en d'autres. J'espère que le Comité de Bangkok, ainsi que le groupe de Chiangmai feront de la "civilisation" le thème de l'une de leurs prochaines Rencontres de membres.

Je vous quitte pour aujourd'hui, mais vous retrouverai comme promis pour célébrer le premier anniversaire de l'Association.

GV

Saanenmöser, le 11 mars 1978

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L' A.T.P.F

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2521

1ere ANNÉE No: 3 JUILLET - SEPTEMBRE 1978

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

Comme l'a dit le Bouddha, rien n'est certain dans ce monde. Le 11 mars, je vous disais que nous allions vers le printemps. Je me trompais lourdement. Il a encore neigé comme en hiver, les sapins ployaient sous la neige et les jours ensoleillés nous furent parcimonieusement comptés.

“Cette—fois—ci l’hiver est bien fini, même en Suisse. De même que les grosses chaleurs de Bangkok. Pourquoi nous envoie—t—elle encore une photo de neige? Pour nous rafraichir? (ou pour nous narguer?)” vous dites—vous. Non, c’est parce que j’ai eu l’occasion de retourner contempler le Cervin (Matterhorn en anglais et en allemand) et voudrais vous en faire admirer la splendeur. A mon avis, c’est la plus belle montagne du monde. En tout cas, c’est celle dont la silhouette est la plus connue, même si ce n’est pas le sommet le plus élevé de la terre (l’Everest) ni même d’Europe (le Mont—Blanc). Le Cervin, ce pic caractéristique qui s’élance tout seul vers le ciel comme un défi, s’élève à 4478 m au-dessus de la mer. Il domine le village de Zermatt en Suisse et celui de Cervinia en Italie.

[2]

Mais les vacances sont finies pour tout le monde. Nous devons songer à la rentrée et surtout au premier anniversaire de l'ATPF. Un an déjà ! Née dans l'enthousiasme général, l'Association a grandi vite, très vite. Comme un enfant dont la croissance a été trop rapide, les bras et les jambes sont disproportionnés par rapport au corps, en l'occurrence le Comité exécutif, qui devrait redéfinir sa fonction d'une façon plus précise. Pour ce premier anniversaire, je voudrais que, tous ensemble, nous discussions du rôle de l'Association et que nous fassions le bilan de nos activités. Donnez—nous votre avis sur ces deux points en écrivant au Secrétariat en mentionnant sur l'enveloppe "Enquête du premier anniversaire". Ecrivez—nous nombreux. Je compte sur vous.

A bientôt

GV

Lausanne, le 18 mai 1978

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

De retour de Belgique où s'est tenu le quatrième Congrès mondial de la Fédération Internationale des Professeurs de Français (FIPF), dont notre Association est un membre actif, je ne parlerai que de celui-ci dans ma lettre d'aujourd'hui. Deux professeurs de l'Université Thammasat participaient aussi à ce Congrès. Je leur ai demandé de donner leurs impressions dans ce Bulletin. Comme nous n'avons pas confronté nos notes, j'espère que nous ne nous répéterons pas trop.

Placé sous le titre général "Apprendre le français : permanences et mutations", le Congrès offrait 3 thèmes aux participants. Je n'énumérerai pas ces thèmes : le Bulletin de l'ATPF No 3 vous les a présentés d'une façon assez détaillée. Je vous parlerai succinctement du programme journalier et de l'Assemblée générale de la FIPF.

Le premier jour, le 27 août, était consacré à l'enregistrement au Secrétariat du Congrès à l'Université Libre de Bruxelles. Déjà l'après-midi, une table-ronde nous était offerte, sur le thème "Sociologie et pédagogie de la littérature", une discussion sur "l'actualisation" de la littérature avec la participation d'une vingtaine d'universitaires. Les trois jours suivants, les 28, 29, 30 août étaient réservés aux présentations et ateliers des 3 thèmes, travaux qui se sont déroulés à l'Université Libre de Bruxelles.

Le dernier jour de travail, le 31 août, tout le Congrès s'est transporté à l'Université Catholique de Louvain-la-Neuve qui ne se trouve pas du tout à Louvain mais s'étend sur le territoire de plusieurs villages à une vingtaine de kilomètres de Bruxelles. Les travaux du troisième thème s'y terminaient et la séance de clôture s'y est déroulée, suivie de l'Assemblée générale.

Pour permettre aux congressistes de suivre l'ensemble des travaux, les 3 thèmes ont été étudiés successivement. Le programme a donc été très chargé, sans temps libre. Il y a eu cependant des manifestations culturelles et des réceptions : buffet d'accueil le premier soir, une réception à l'Hôtel de Ville de Bruxelles avec visite, un récital de poésies et de chansons françaises, une soirée amicale à Louvain-la-Neuve le dernier jour des travaux. Tous les jours, de 12 h 30 à 14 h 15, des films francophones de court métrage étaient présentés, ceci pour permettre aux congressistes, au nombre de quelque six cents, de prendre patience avant d'avoir leur tour au restaurant universitaire: Tous les soirs il y avait encore des projections de films de court et de long métrage. Enfin, le dernier jour

du Congrès, le 1er septembre, les participants ont eu la possibilité de choisir parmi trois excursions facultatives.

L'Assemblée générale de la FIPF

Tous les participants pouvaient, s'ils le désiraient, y assister, mais seuls les délégués des associations membres actifs avaient droit de vote. Comme notre Association compte plus de 500 membres cotisants, j'ai eu droit à 3 voix à chaque vote pour l'élection du Bureau. La séance a débuté par le rapport de la Présidente, Madame Lucette Chambard, suivi de celui de la Secrétaire générale, Madame May Collet, qui a aussi présenté les comptes. Il faut remarquer que la Secrétaire générale est également Trésorière. Autrefois ce travail était partagé entre trois personnes, mais en ce moment, il est effectué par la seule Madame Collet. Nous ne pouvons qu'admirer la compétence et l'efficacité avec lesquelles elle mène sa tâche à bien. L'Assemblée a procédé ensuite à quelques remaniements des règlements de Bureau concernant la répartition géographique des membres du Bureau, le mode d'élection et le remplacement d'un membre de ce Bureau. Nous avons ensuite voté pour le nouveau Bureau qui sera en place jusqu'au prochain congrès, dans trois ans. Tous les candidats ont été élus. Je vous signale que les candidats doivent être présentés par leur propre association.

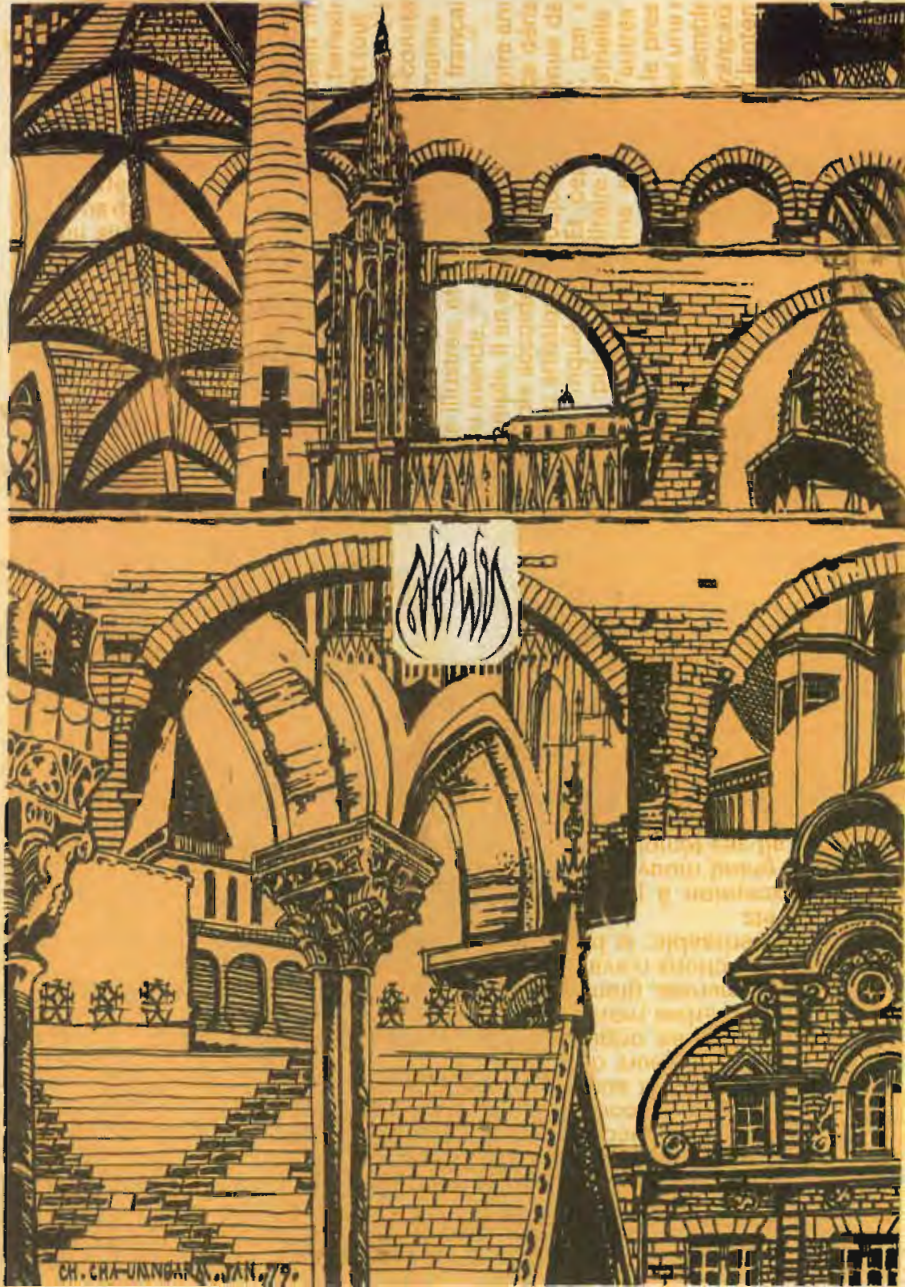
Les Actes du Congrès seront publiés dans le prochain Bulletin de la FIPE No 18/19, peut-être dans six mois. Si cela vous intéresse, nous pourrions, à notre retour, mes collègues et moi, organiser une réunion pour les membres pour que vous puissiez connaître les problèmes qui ont été débattus à Bruxelles et comprendre le fonctionnement de la Fédération.

GV

Lausanne, le 6 septembre 1978

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2522

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES
PROFESSEURS DE FRANÇAIS

2e ANNÉE No. 1 JANVIER — MARS 1979

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

Je vais abuser de la faveur accordée au Président de l'Association, à savoir le droit-et le devoir-de vous parler dans les deux premières pages du Bulletin de l'ATPF : aujourd'hui je ne vais pas m'adresser à vous, mais à une jeune collègue qui m'a écrit au mois d'octobre et à laquelle je n'ai pas encore eu l'occasion de répondre. Comme il ne faut pas pousser les libertés trop loin, je le ferai sous la forme d'une lettre ouverte.

Chère jeune collègue, votre lettre a été écrite au moment des inondations qui ont ravagé notre pays au début d'octobre. Vous me racontiez votre visite chez vous en fin de semaine dans une province proche de Bangkok. A l'aller, vous aviez mis deux heures à parcourir la distance. Au retour, il vous a fallu faire de grands détours, passer par les petits murets de terre des champs de riz et votre voyage a duré six heures. Vous avez alors écrit cette phrase : "L'expression des visages des paysans qui étaient là, debout, à contempler leurs maisonnettes et leurs champs totalement engloutis sous les eaux, m'a fait me demander à plusieurs reprises si la facilité et la commodité de ma vie quotidienne à Bangkok n'étaient pas acquises aux dépens des difficultés et des souffrances de ces paysans?". Votre compassion m'a infiniment touchée. De nos jours, avec la vie effrénée que nous menons à Bangkok, les malheurs et les misères des provinces nous semblent bien lointains. Au risque de paraître peu charitable, j'ajouterai que le fait que vous vous soyez sentie gênée aussi m'a réjoui le cœur. Ce sentiment, qui vous honore, montre que vous réalisez que votre situation est privilégiée par rapport à d'autres et qu'ayant étudié dans une université d'état, vous êtes devenue redevable à des milliers de contribuables anonymes qui partiellement en assument le financement. Vous vous êtes posé une question mais vous n'avez pas donné de réponse. Je ne sais de qui vous l'attendez, mais je suis tentée de vous donner la mienne.

Cet élan vers une justice entre les hommes et cette générosité spontanée ont déjà poussé nombre de jeunes à aller jouer les ingénieurs et les agronomes dans les campagnes dans un grand mouvement tout aussi désordonné que futile. Pour vous, qui avez déjà choisi la carrière de professeur de français, ne croyez-vous pas que la meilleure

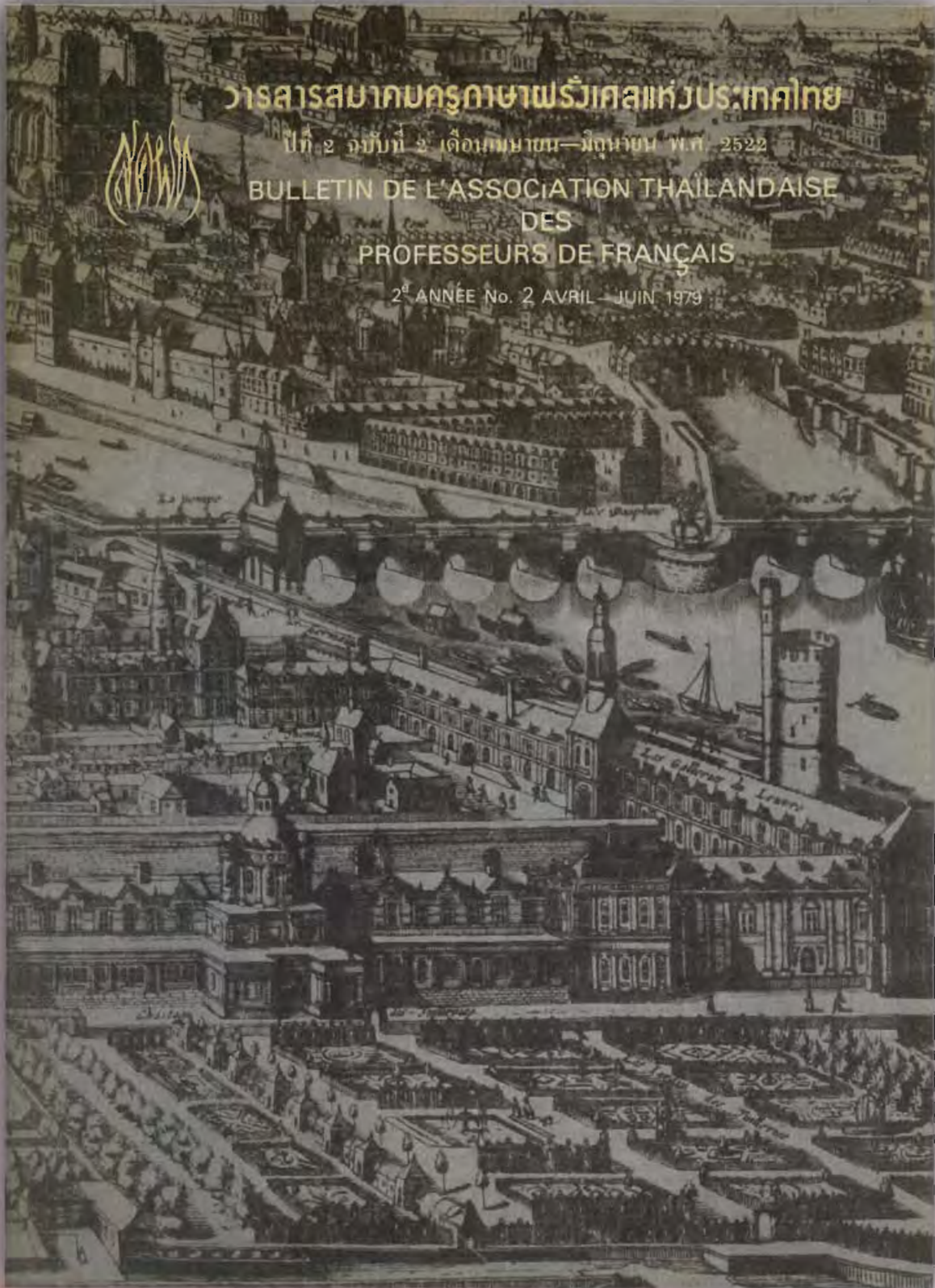
façon de payer votre dette envers la patrie où vous êtes née soit de la servir en faisant ce que vous savez le mieux faire : enseigner? C'est vrai, il peut paraître dérisoire d'apprendre aux élèves à prononcer le "u" ou le "r" français dans de belles classes claires quand d'autres contemplent leurs récoltes perdues, mais à chacun son métier et à chaque métier ses outils et des méthodes. Si vous êtes vraiment persuadée de l'inutilité de vos efforts, prenez une nouvelle orientation, mais songez à la somme [de travail qu'il faudra fournir avant d'être plus qu'un amateur, car il ne faut jamais rien faire en amateur.

Il est temps que je referme cette parenthèse et revienne au moment présent. Tant de vœux sont formulés au début de chaque année, tant de résolutions prises aussi. Si seulement le dixième d'entre eux pouvaient se [réaliser, le monde en serait peut-être meilleur. Quoiqu'il en soit, pour suivre la coutume, je vous adresse tous mes vœux de santé, de succès et de bonheur pour 1979.

G.V.

Bangkok, le 1er janvier 1979

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ เดือนกุมภาพันธ์—มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๒

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES
PROFESSEURS DE FRANÇAIS

2e ANNÉE No. 2 AVRIL - JUIN 1979

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

C'est la dernière fois que je m'adresse à vous en tant que présidente du premier Comité exécutif de l'Association. Le 12 mai, nous aurons un Comité tout neuf. Il est donc temps de faire un rapide bilan.

Tout ne fut pas parfait. Par exemple, par manque de prévoyance et de clarté, une certaine confusion est apparue dans la numérotation des cartes de membres et dans leur renouvellement. C'est peut-être la raison pour laquelle plusieurs d'entre vous ne nous ont pas encore envoyé les cotisations dues, si bien que l'Association ne compte à ce jour que 217 membres, c'est-à-dire pas même la moitié du nombre des membres de 1978. Nous n'avons cependant pas encore cessé de considérer comme membres de l'Association ceux qui ne se sont pas réinscrits et de leur envoyer le Bulletin de l'ATPF, mais nous ne le ferons plus après ce numéro.

Les statuts de l'Association, non seulement contenaient des erreurs, mais à l'usage, se sont révélés trop imprécis. C'est pourquoi nous avons essayé d'y remédier et ils seront proposés à votre approbation le jour de l'Assemblée générale.

Nous avons cependant de nombreux sujets de satisfaction.

Notre demande d'affiliation à la Fédération Internationale des Professeurs de Français a été acceptée et nous avons participé à l'Assemblée générale de cette fédération, tenue à Bruxelles après son Quatrième Congrès Mondial au mois de septembre 1978 comme membre actif.

Nous avons gaiement fêté notre premier anniversaire lors de notre Assemblée générale le 2 juillet 1978 (au lieu du 29 juin que nous considérons comme notre jour de naissance), par des saynètes, des chansons et finalement par une grande farandole.

Nous avons aussi travaillé. Nous avons fait une recherche sur "Les situations de l'enseignement du français en Thaïlande. Travail de documentation fondamentale" que nous avons présentée à Bruxelles. Nous avons formé 1) un groupe de travail pour l'étude de la formation et de la formation continue des professeurs de français qui a

[2]

élaboré un document à la demande des Services culturels français ; 2) un groupe de travail pour l'étude du Français fonctionnel qui a élaboré un rapport sur les expériences faites ou envisagées par diverses institutions. Ce groupe a en outre été responsable d'une réunion pour les membres présentant quelques réalisations concrètes et du séminaire sur le Français fonctionnel qui a eu lieu du 12-23 mars 1979.

Nous avons nommé deux sous-comités, l'un constitué par les responsables des Facultés de pédagogie et du Bureau des Inspections du Ministère de l'Education et l'autre, par les responsables des Facultés des Lettres. Les membres de ces deux sous-comités sont habilités à parler au nom de leur propre institution alors que l'Association n'a aucune fonction officielle.

Nous avons aussi organisé 9 réunions pour les membres dont je vous rappelle brièvement les thèmes :

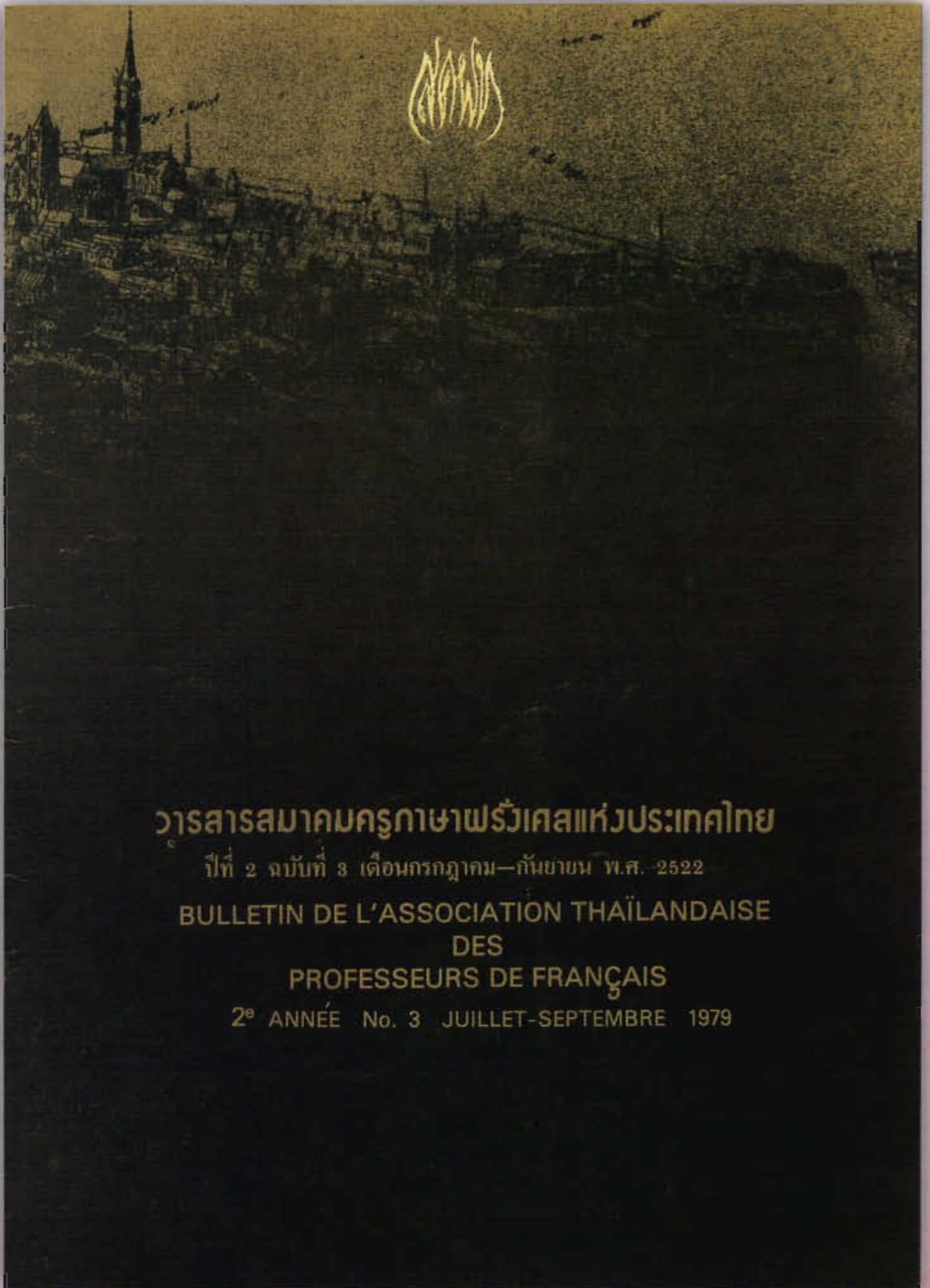
1. Rencontre mondiale de l'AUPELF à Bruxelles
2. Présentation d'expériences concrètes de Français fonctionnel
3. Récital de poèmes par Vicky Messica
4. Fête du 14 juillet
5. Exposition Victor Segalen
6. Conférence sur Simone de Beauvoir par M. Bruézière
7. Fête de Noël et Nouvel An à Bangkok et à Chiangmai
8. Congrès mondial de la FIPF à Bruxelles
9. Séminaire de Français fonctionnel du 12-23 mars

Nous avons encore de nombreux projets en réserve mais comme nous sommes arrivés au bout de notre mandat, nous les léguons au nouveau Comité.

Maintenant, c'est à vous de jouer. Vous devez dire au nouveau Comité si les activités de l'Association ont répondu à votre attente, s'ils vous ont intéressés et lui faire vos suggestions.

GV

Bangkok, le 31 mars 1979

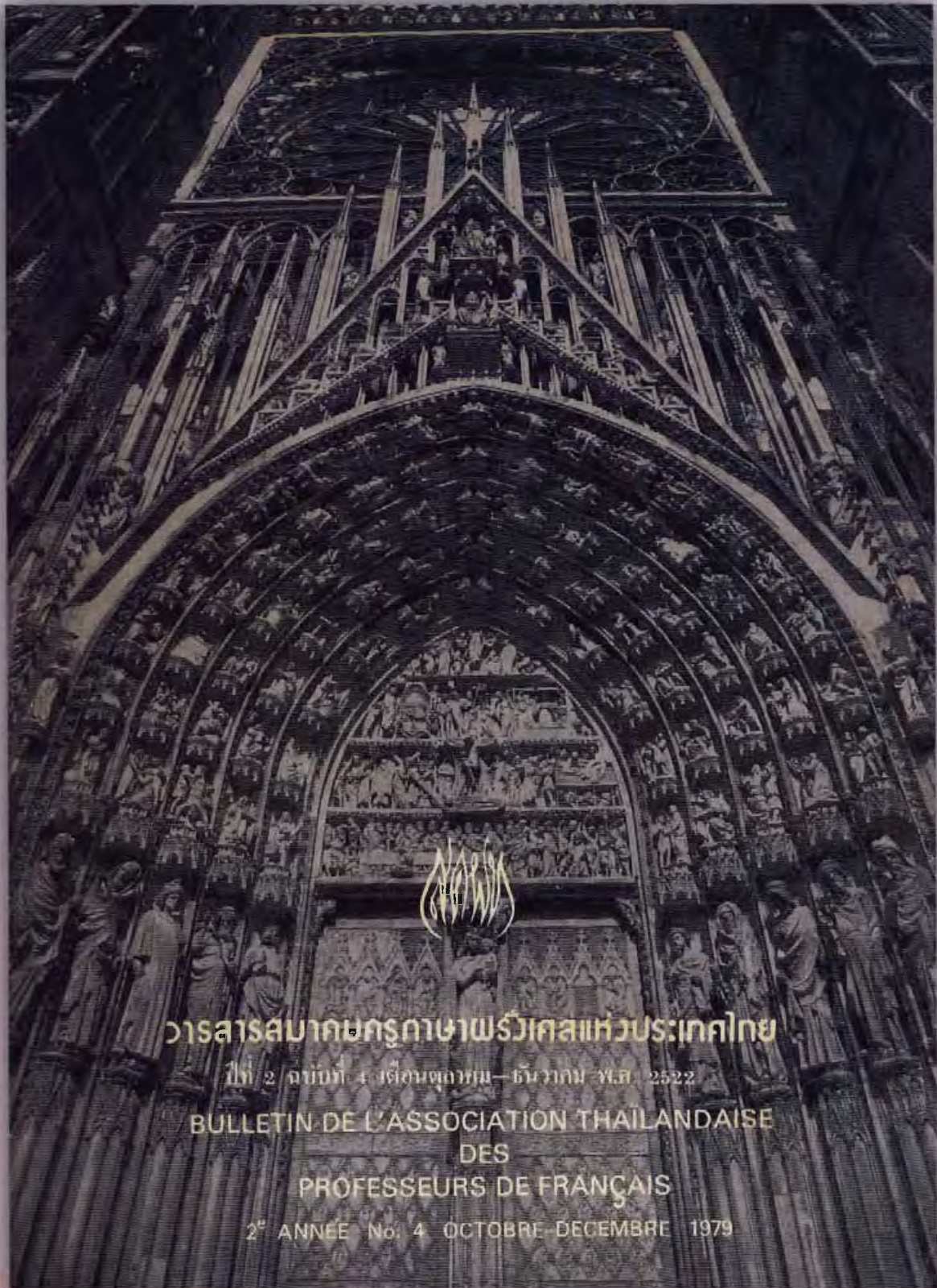
วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2522

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES

PROFESSEURS DE FRANÇAIS

2e ANNÉE No. 3 JUILLET-SEPTEMBRE 1979

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ 2 ฉบับที่ 4 ฤดูร้อนซากุระ-ต้นวาสน พ.ศ. 2522

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES
PROFESSEURS DE FRANÇAIS

2e ANNÉE No. 4 OCTOBRE-DECEMBRE 1979

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

La dernière fois, exceptionnellement, je vous avais écrit en thaï. C'était parce que je désirais être lue par tous les membres actifs, même les plus paresseux.

Aujourd'hui, je n'ai pas d'informations vitales à vous communiquer et vais vous raconter certains moments du voyage que j'ai eu l'occasion d'effectuer en France la première quinzaine de novembre. Votre présidente s'est transformée alors en inspectrice inofficielle et bienveillante, soutien moral d'un certain nombre d'étudiants thaïs dans quelques villes françaises.

Tout d'abord, à Paris, au cours d'un dîner dans un restaurant chinois, le 1er novembre, j'ai rencontré quelques-uns de mes anciens élèves et 3 de nos collègues, entre autres Sataree Chitanonda dont la bourse du Gouvernement belge avait été obtenue par

Vichy - Galerie couverte dans le Parc

[2]

les soins de l'ATPF et qui était venue de Mons passer les quelques jours des vacances de la Toussaint à Paris.

Les 6 et 7 novembre, je me trouvais à Vichy, petite ville d'eaux du centre de la France, très à la mode à la fin du XIX siècle et au début du XX siècle, comme l'atteste le style des hôtels particuliers, des parcs et des maisons de cure.

Vichy a été le siège du Gouvernement présidé par le maréchal Pétain pendant la Seconde guerre mondiale, de 1940 à 1944. Les autorités de la ville, un peu délaissée après la Guerre, ont voulu lui conférer un nouveau visage et ont construit un magnifique complexe sportif et une Maison de la culture de l'autre côté de l'Allier, un des affluents de la Loire, dont elles avaient formé un lac artificiel en élevant un barrage sur la rivière. Ce plan d'eau, en été, est sillonné de bateaux de toutes sortes, de skieurs nautiques et on y voit des concours internationaux d'aviron, de ski nautique, de ski à voile par exemple.

Malgré cette modernisation, Vichy est resté avant tout une ville d'été, pendant les autres saisons, c'est plutôt une ville morte. Nous nous en sommes tout de suite aperçus le soir de notre arrivée : nous avons trouvé l'hôtel que j'avais fait réserver par une de mes anciennes élèves qui fait partie du groupe de professeurs du secondaire en stage au Centre Audio-Visuel de Langues Modernes (CAVILAM) fermé jusqu'au printemps. Heureusement, je connaissais le CAVILAM pour y avoir été deux fois et dans l'ignorance de l'adresse de mon ex-élève, j'ai téléphoné au Centre. La personne chargée de l'accueil se souvenait de moi et très rapidement nous a retenu une chambre d'hôtel, nous y a conduits et a encore averti le groupe des 12 stagiaires qui, peu de temps après, est venu tout entier à l'hôtel, accompagné de 3 autres étudiants thaïs qui faisaient un stage de débutants avant d'aller poursuivre ailleurs les études de leurs spécialités, le droit et l'ingénierie.

Nous avons parlé longuement et le lendemain, tous se sont cotisés et se sont mis au travail pour nous préparer un déjeuner thaï au "château" de quatre d'entre eux. Ils m'ont avoué qu'ils s'étaient couchés à deux heures du matin la veille, qu'ils avaient passé l'aspirateur trois fois et qu'ils avaient demandé congé pour toute la journée. Le déjeuner a vraiment été à la hauteur de toutes ces préparations.

Les 12 stagiaires sont des professeurs sélectionnés par l'Inspectorat du Ministère de l'éducation et boursiers du Gouvernement français. Celui-ci avait accordé 10 bourses, mais l'ATPF a pu en obtenir encore 2 dont elle assume les frais de voyage. Ces deux stagiaires, Rachanie et La-ongthip, sont donc un peu les filles de l'ATPF. Ces 12 boursiers font un stage pour devenir animateurs. En voici les noms :

[3]

Noms	Ecoles	Provinces
Pichit Bangkomkun	Suratpitaya	Suratthani
Direk Nirankun	Kaennakornvitayalai	Konkaen
Orapin Ruangrong	Tepleela	Bangkok
Somporn Prasansiang	Sainampung	Bangkok
Suchada Chotsu kan	Benchamarajalai	Bangkok
Supani Sukvatanakul	Samutsakornburana	Samutsakorn
Lertlakana Ratanakusum	Suranarivitaya	Nakornrajsima
Vilaiwan Champirun	Pibulvitaya	Lopburi
Sirirat Sinprachakpon	Dechapattayanukul	Pattani
Nitipan Chesdapan	Sankampaeng	Chiangmai
Rachanie Promkingkaew	Waranothaipayab	Chiangmai
La-ongtip Amarinrat	Satrivitaya	Bangkok

Pendant les nombreuses heures où nous sommes rencontrés, les stagiaires m'ont exposé leurs difficultés, leurs problèmes et leurs désirs. Leurs difficultés sont d'ordre matériel et linguistique. Vichy n'étant pas une ville universitaire, les frais d'hébergement et de restaurant y sont élevés. Le CROUS dont ils dépendent se trouve à Clermont-Ferrand qui est à une soixantaine de kilomètres de là, ainsi leur allocation mensuelle leur arrive très tard et chaque fois qu'ils ont un problème ils doivent y envoyer un délégué. Le niveau de langue des autres élèves du CAVILAM est inférieur au leur parce que ce sont en général des débutants qui restent 2-3 mois et s'en vont. Ils n'ont donc pas d'interlocuteurs valables et les Vichysois sont, disent-ils, d'un abord difficile. Ils sont dans les mêmes conditions que celles de leurs études en Thaïlande : parlant le français uniquement en classe, se réunissant chez l'un ou chez l'autre après les cours. Ils m'ont dit qu'ils ont bien amélioré leur thaï :

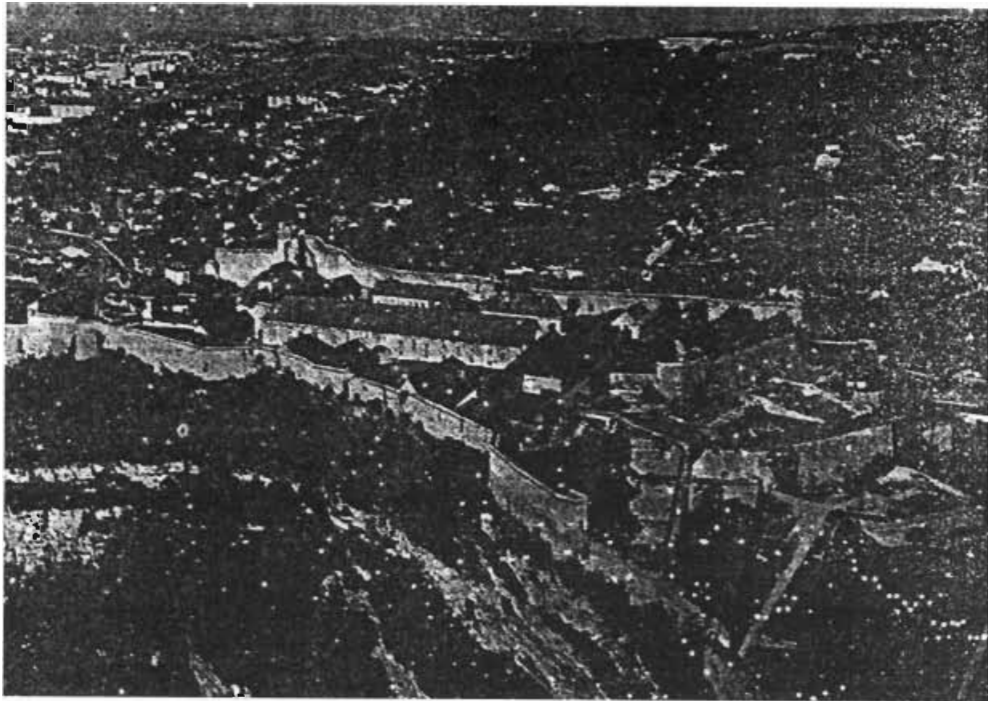
Ce qu'ils désirent, c'est aller passer les 2 ou 3 derniers mois de leur stage dans une ville universitaire.

A l'issue de mon deuxième jour, j'ai pu m'entretenir avec M. Laubépin, directeur du CAVILAM en l'absence de M. Max Dany qui séjourne presque exclusivement à Clermont-Ferrand, étant professeur à l'université de cette ville. Il m'a exposé le programme prévu pour ce stage et, de mon côté, j'ai présenté les doléances de nos stagiaires. M. Laubépin m'a appris que le Ministère des Affaires Etrangères français avait passé un contrat de 9 mois avec le CAVILAM, il ne sera donc pas possible qu'ils quittent Vichy, mais il m'a promis d'essayer de leur faire suivre des cours ou des travaux pratiques à l'Université de Clermont-Ferrand dont dépend le CAVILAM.

Les 12 et 13 novembre, j'étais à Besançon, sous une pluie incessante, pour rendre visite à quelques anciens élèves, à des boursiers du Gouvernement français de la section Droit et Sciences Politiques, quelques-uns déjà professeurs à l'Université Thammasat, les uns préparant leur maîtrise de littérature ou de linguistique, les autres perfectionnant leur français avant de commencer leur doctorat. Apparemment, le seul problème de ce groupe d'une dizaine de personnes, c'était la nourriture des restaurants universitaires. Pendant les 4-5 heures que j'ai passées avec eux, la conversation y revenait sans cesse. L'une des jeunes filles m'a avoué que ce problème les préoccupait tellement qu'ils n'avaient pas le temps d'avoir le mal du pays :

La carte postale que je vous ai rapportée de Besançon est bien mauvaise, mais elle fera peut-être plaisir à ceux qui ont séjourné dans cette ville.

Besançon - La Citadelle de Vauban

G. V.

Bangkok, le 25 novembre 1979

[5]

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ 3 ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2523

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES

PROFESSEURS DE FRANÇAIS

3e ANNÉE No. 3 JUILLET-SEPTEMBRE 1980

ทรงบรรยายเรื่องการเสด็จประพาสประเทศฝรั่งเศส ประธานแก่นักเรียนมัธยมศึกษา 4 และ 5 และนิสิตนักศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเฉพาะ

โดยคำเฝ้าถึงข้อเสนอที่ท่านได้เขียนไปในแบบสอบถามหลายฉบับที่ได้มีมาในระยะหลัง ๆ นี้ เราได้เลือกหัวข้อ 2 หัวข้อสำหรับสัมมนาและการอบรมที่จะมีต่อไป เดือนตุลาคมเราคิดจะมีการอบรมเกี่ยวกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งเกี่ยวกับ “Civilisation” ถ้าเราหาวิทยากรได้ จะเป็นการอบรมสำหรับสมาชิกแท้ ๆ คือใครสนใจก็มาได้ ไม่ได้เกี่ยวกับโรงเรียน กรม กระทรวง ทบวง ราชการใด

ปีหน้าเดือนกรกฎาคม 2524 สหพันธ์ครูภาษาฝรั่งเศส Fédération Internationale des Professeurs de Français (FIPF) ซึ่งเราเป็นสมาชิกอยู่ จะมีการสัมมนาใหญ่ครั้งที่ 5 (5e Congrès mondial) ที่เมือง Rio de Janeiro ในประเทศ Brésil (บราซิล) Thèmes (หัวข้อ) ที่คณะกรรมการได้เลือกไว้สำหรับการสัมมนาใหญ่นี้ คือ

I Articulation des objectifs et des méthodes dans la classe de français

II Pluralité linguistique et identité

III L'Amérique Latine dialogue avec la franco phonie

จะเห็นได้ว่า Thème I เป็น thème ที่น่าสนใจและสอดคล้องกับข้อเสนอของสมาชิก ส.ค.ศ.ท. หลายท่าน เดือนเมษายนหรือเดือนพฤษภาคม 2524 เราจึงจะมีสัมมนาระยะยาวเรื่อง “Les objectifs de l'enseignement du français en Thaïlande” (วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย)

การที่สมาชิก ส.ค.ศ.ท. จะไปหรือไม่ไปสัมมนาที่บราซิลนั้นไม่สำคัญ การที่เราจะมีสัมมนาเรื่องเดียวกับ FIPF นั้น เหมือนกับเราเตรียมตัวให้เข้าใจปัญหาของประเทศอื่น ๆ และอาจนำวิธีแก้ของเขามาใช้ด้วย นอกนั้นเราคงได้รับเอกสารของผู้ที่จะไปบรรยายหรือไปเป็นวิทยากร

เรามีอภิปรายกันบ่อย ๆ เรื่องหลักสูตรหรือเรื่อง méthodes ต่างๆ โดยไม่ทราบว่าจะต้องการอะไรอย่างชัดเจน หรือว่าเราสามารถไปถึงแค่ไหนได้ บัดนี้เราควรพยายามช่วยกันกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนภาษาฝรั่งเศสเสียที บางท่านก็เข้าใจถึงปัญหานี้แล้ว บางท่านก็ไม่มีความเห็น มองเห็นแต่ความสำคัญของหนังสือเรียน เราจึงมีความประสงค์ให้ทุกคนรู้สึกมีความรับผิดชอบในปัญหานี้

โดยปฏิบัติแล้วสมาชิกทุกคนจะเข้าสัมมนานี้ก็ไม่ได้ แต่วิธีที่จะร่วมได้นั้นคือ ให้คำตอบส่วนตัว ขออย่าว่าไม่ใช่คำตอบของสถาบันของท่าน ของกรม หรือของกระทรวงทบวง

ต่อคำถาม “Pourquoi apprendre le français en Thaïlande en 2523” ถ้าท่านมีคำตอบของท่านแล้ว ขอให้ส่งมาที่

สคฝท.

31/28 อรรถกฤต 1 ซอยอารีสัมพันธ์ 4

ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 4

เราจะเก็บไว้อย่างคิโนแฟ้มซึ่งจะมอบให้ผู้ที่รับผิดชอบเรื่องสัมมนา นี้ ถ้าท่านยังไม่มีความคิดเห็นใด ๆ เราจะลงบทความต่าง ๆ ในวารสาร สคฝท. ซึ่งจะทำให้ท่านมีข้อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ เราหวังจะมีความเห็นมามาก ๆ ซึ่งจะทำให้สามารถจัดสัมมนาที่จะหาแนวของการเรียนภาษาฝรั่งเศสได้อย่างชัดเจน ซึ่งสำคัญยิ่งในการสร้างหลักสูตรและเลือกหรือสร้างหนังสือเรียน

กัลยาณีวัฒนา

กรุงเทพฯ 22 กรกฎาคม 2523

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ 3 ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2523

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES

PROFESSEURS DE FRANÇAIS

3e ANNÉE No. 4 OCTOBRE-DÉCEMBRE 1980

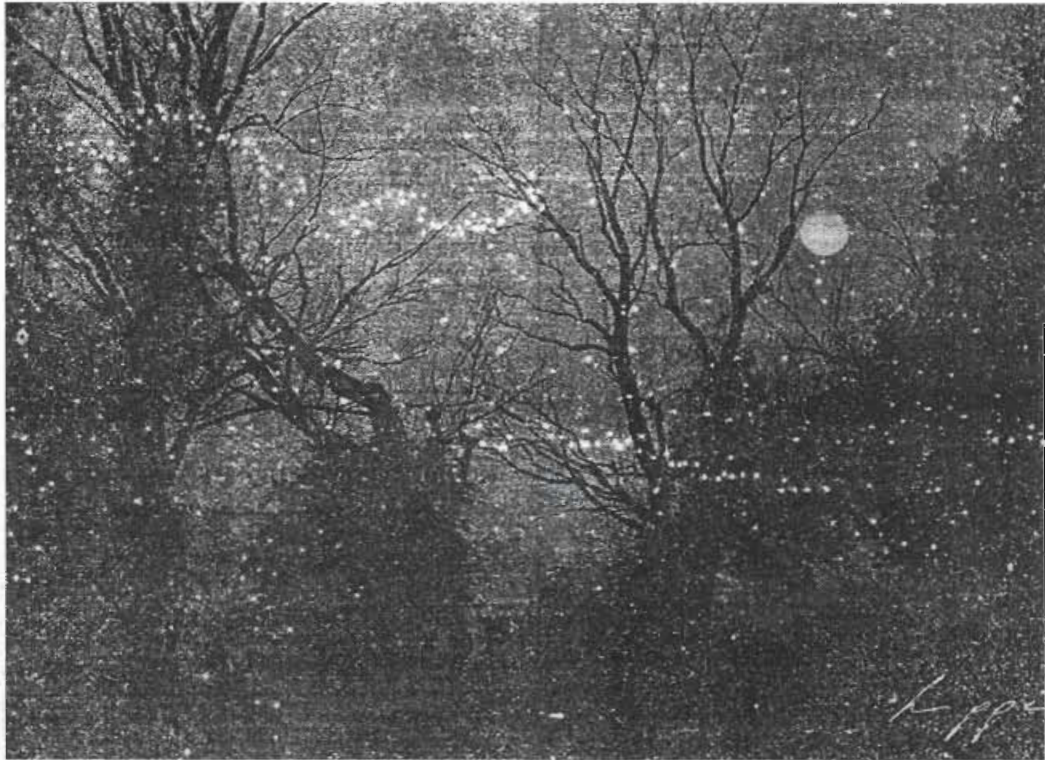

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

Malgré les apparences—malgré mes apparitions fugaces à Bangkok tout au long de mon absence—je suis toujours en Suisse. J'avais pris congé de vous pour huit mois et devais rentrer à la fin du mois d'octobre, mais pour une raison imprévue, je dois prolonger mon séjour pour une période indéterminée.

Depuis quelques jours c'est l'automne, qui nous a surpris au bout d'un long été tardif. Contrairement à ce qu'on pense, c'est le moment où il fait le plus froid dans les immeubles : ce n'est pas encore l'hiver et les propriétaires ou les concierges, regardant le calendrier, ne veulent pas chauffer. Ce n'est qu'à force d'allusions subtiles, de prières

L'automne

[2]

ou de menaces que l'on parvient à obtenir une température qui ne vous oblige pas à vous mettre sur le dos tous les chandails que vous possédez, à ressortir vos gros chaussons de ski et vos bottes doublées de fourrure, vraie ou fausse, avant de pouvoir vous asseoir à votre table de travail et d'écrire péniblement, par exemple, un article pour le Bulletin de l'ATPF. Ainsi accourée et les mains encore gourdes, je me sens un peu hors du temps, hors de saison et hors du mouvement de Bangkok.

Je pense que c'est ce qu'ont dû et doivent ressentir ceux et celles qui ont poursuivi ou poursuivent leurs études à l'étranger. C'est pourquoi mon esprit pratique songe à créer, pour ceux de nos membres qui se rendraient à l'étranger pour plusieurs mois, des possibilités de se rencontrer, pour ceux qui le désireraient, et de recevoir des nouvelles de collègues restés au pays qui les connaissent ou même ne les connaissent pas mais qui s'intéressent à l'institution, la ville ou le pays où se rendent ceux qui partent. Ainsi, si vous avez la chance de partir, quand vous serez installé, en France ou ailleurs, écrivez à la Rédactrice de notre Bulletin et donnez-lui

- votre nom
- votre adresse et numéro de téléphone à l'étranger
- l'institution où vous enseignez en Thaïlande
- les dates de votre séjour
- ce que vous faites (préparation d'un certificat ou d'un diplôme, stage, etc.)
- tout autre renseignement que vous jugez utile

La rédactrice publiera ces renseignements dans les Feuilles d'informations.

Pour ceux et celles qui sont en France, nous pourrions prier le surveillant général des étudiants thaïs de l'Ambassade de Thaïlande à Paris d'avoir dans son bureau un dossier où nos membres pourraient aller inscrire ces mêmes renseignements et prendre connaissance de la liste de ceux qui sont en France. Comme je dois me rendre à Paris la semaine prochaine, je vais lui en parler. J'ai l'habitude de me rendre au moins une fois par année à Paris et j'invite tous les étudiants que je connais personnellement pour un repas. Je serais ravie d'inclure ceux des membres de l'ATPF qui seraient inscrits dans ce dossier.

J'avais l'intention de faire de cette lettre, une lettre "touristique" ou de "civilisation" en vous parlant d'un de mes châteaux préférés, le château de Chillon, mais j'ai trop froid. Ce sera pour la prochaine fois !

G.V.

Lausanne, le 10 octobre 1980

P.S. Le 10 novembre

Pour des raisons indépendantes de ma volonté, cette lettre a traîné pendant un mois sur mon bureau. Mais entre-temps, j'ai fait un très court séjour de deux jours à Paris. J'ai cependant eu le temps de visiter une très belle exposition intitulée "L'Image Sacrée en Thaïlande" qui est présentée au Musée du Petit Palais jusqu'au 1er février 1981, organisée par la France et la Thaïlande et d'avoir un entretien avec M. Thirayuth Lorlertratna, Conseiller de l'Education de l'Ambassade Royale de Thaïlande, 8 Rue Greuze, 75116 Paris, téléphone 553.53.57, qui a aimablement accepté d'abriter, dans son bureau, la liste des membres de l'ATPF séjournant en France. Du reste, M. Thirayuth est membre associé de notre Association. Vous pouvez donc d'ores et déjà vous inscrire chez lui.

ควน .....

โปรดส่งจองเอกสารสัมมนาวิชาภาษาไทยฝรั่งเศส ซึ่งสมาคมฯ ได้จัดไปแล้วเมื่อ พ.ศ. 2523 รวบรวมเป็นรูปเล่ม ว่าด้วยทฤษฎีและตัวอย่างข้อสอบ ผลงานที่ทำในกลุ่ม ฯลฯ เอกสารหนักว่าสามร้อยหน้า ราคา 40 บาท ส่งจองได้ที่ อาจารย์ วงศ์จันทร์ พินันตนิศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ ม. ธรรมศาสตร์ ปณ. หน้าพระลาน

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. 2524

**BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES
PROFESSEURS DE FRANÇAIS**

4e ANNÉE No. 1 JANVIER-MARS 1981

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

Votre présidente respecte difficilement la règle des trois unités. Avec cette introduction qui a un petit air faussement classique, je veux simplement dire que depuis ma lettre du mois d'octobre, dans le No 4/1980 de notre Bulletin, j'ai grandement changé de lieu, je me suis transportée de Lausanne à Bangkok. Au lieu d'unité de temps, laissez-moi plutôt parler de température : de l'automne de la Suisse à l'été de la Thaïlande, il y a un écart de quelque 25 Celsius. Quant à l'unité d'action, à vous d'en juger.

Pardonnez-moi ce charabia qui doit paraître ésotérique à certains et tout à fait idiot à d'autres. En fait, je ne fais qu'illustrer l'une de mes thèses favorites, à savoir "On écrit avant tout pour soi-même ; les musiciens, les danseurs, les artistes se font plaisir à eux-mêmes avant de rechercher les applaudissements du public."

Le sujet d'actualité de ce jour, c'est le départ prochain de nos 32 boursiers "Printemps 1981". En effet, une fois encore, comme en 1980, le Gouvernement français offre à 32 membres de l'ATPF une bourse de voyage d'études (plus précisément un stage en Méthodologie à Montpellier et en Perfectionnement linguistique à Caen, à leur choix) de 6 semaines, le déplacement Bangkok-Paris et retour étant à leur charge. Je voudrais remercier Monsieur le Conseiller culturel français de nous avoir procuré ces bourses et d'avoir accédé à nombre de nos demandes, ce qui nous a facilité la tâche dans les démarches compliquées que nous avons à effectuer pour le départ de ces boursiers. Comme l'a dit notre Editrice dans le dernier Bulletin de l'ATPF (No 4/1980), si le Conseiller culturel pouvait lire les deux articles en thaï écrits par deux des boursières "Printemps 1980", il nous donnerait 64 bourses pour les 5-6 ans à venir. En effet, s'il pouvait voir la somme de joies, de surprises, de découvertes, de connaissances amassées, bref ce que l'une d'elles a appelé un livre intitulé "Recueil d'expériences dans le domaine professionnel", précieux et irremplaçable, son coeur se fondrait en sachant combien ces bourses de printemps sont souhaitées et appréciées. Je souhaite vivement que ces bourses puissent être attribuées encore longtemps, afin que tous les professeurs qui sont en mesure de s'offrir le voyage puissent être aptes à parler avec confiance dans leurs classes de français.

[2]

De notre côté, je dois l'avouer, nous nous y sommes pris un peu tard pour envoyer les feuilles d'inscription, le Comité estimant qu'il ne devait rien entreprendre avant d'avoir reçu une lettre des Services culturels. Ce n'est que le 4 février que nous les avons envoyées. Comme en 1980, les conditions principales ont été 1/ N'avoir jamais étudié ou fait un stage en France 2/ Avoir enseigné pendant un certain nombre d'années, notre choix se portant d'abord sur les professeurs ayant le plus grand nombre d'années d'enseignement. Nous avons promptement reçu 72 réponses. Il y a donc au moins 40 professeurs qui espèrent que l'année prochaine ce sera leur tour. Profitant des conseils de ceux qui sont revenus de leur voyage d'études en 1980, nous avons organisé une séance d'orientation où tous les 32 boursiers se sont retrouvés à Atakrit, au siège de l'ATPF avec quelques membres du Comité et quelques anciens boursiers "Printemps 1980". Ils ont fait connaissance et ont complété leurs documents avec nous. Pendant le buffet qui a suivi, ils ont eu l'occasion de demander des renseignements et des " tuyaux " à ceux qui avaient déjà été allés en France. Avec les plaintes et les suggestions des boursiers de 1980, nous avons essayé de nous transformer en agence de voyage et c'est avec beaucoup d'efforts et de peine que nous avons réussi à nous occuper de toutes les démarches : autorisations, passeports, visas, etc., évitant ainsi aux professeurs des écoles de province d'avoir à revenir à Bangkok avant leur départ. Finalement, ils partiront vers la fin du mois, précisément le 29 mars. Bon voyage et bon séjour en France.!

En parlant de fin de mois, je voudrais rappeler à tous les membres actifs que le 31 mars est le dernier délai pour nous faire parvenir vos propositions ou vos candidatures aux postes de membres de Comité. En effet, cette année, nous devons élire un nouveau comité. Je vous le dis tout de suite, cette fois-ci, je ne me présenterai pas au poste de président. Ainsi choisissez-le bien votre président. L'année passée, j'ai été longtemps absente et n'a pu suivre d'assez près les affaires de l'Association et je ne voudrais pas que cela se reproduise cette année où j'ai d'autres obligations importantes. Du reste l'Association a besoin de se renouveler, nous attendons des idées nouvelles d'un nouveau président. Je vous attends donc à notre Assemblée générale le 18 mai 1980 à l'Université Kasetsart, tout de suite après notre séminaire sur les Objectifs de l'enseignement du français en Thaïlande qui aura lieu du 16 au 18 mai.

A bientôt,

Galyani Vadhana

Bangkok, le 12 mars 1981

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน-มิถุนายน พ.ศ. 2524

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES
PROFESSEURS DE FRANÇAIS

4e ANNÉE No. 2 AVRIL-JUIN 1981

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

Le professeur de français que je suis a été extrêmement choqué de voir le nombre de fautes accumulées dans le dernier paragraphe de ma dernière lettre dans le No 1/2524 du Bulletin de l'ATPF. J'ai cherché le double de mon article et ai dû constater que j'avais commis moi-même pas moins de 4 fautes de frappe en effet, je tape moi-même mes articles, mais déteste me relire, ce qui explique toutes ces erreurs. L'une de ces fautes risque d'avoir des conséquences fâcheuses. J'avais déjà fait une erreur en tapant "Je vous attends donc à notre Assemblée générale le 18 mai 1980" mais l'imprimerie a surenchéti en imprimant 1080, ce qui n'est pas loin de la bataille de Hastings. Ainsi si vous n'êtes pas nombreux à vous rendre à mon invitation, je comprendrai : vous n'avez sûrement pas tous une machine à remonter le temps à portée de main.

Et pourtant, votre présence nous serait d'un grand secours parce que nous allons devoir prendre des décisions importantes. En effet, malgré la prolongation des délais du 31 mars au 15 avril, personne ne s'est porté candidat au poste de président du Comité exécutif de l'Association. Nous allons devoir modifier les statuts et nous aimerions qu'une décision de cette importance soit approuvée par le plus grand nombre de membres possible.

Le mandat du 2e Comité exécutif de l'Association prendra donc fin le 18 mai 1981. Il est temps de faire un rapide bilan des deux années écoulées. Je ne vais pas vous parler de toutes nos activités en détail, notre secrétaire le fera d'une façon beaucoup plus précise et systématique que moi. Je me contenterai de relever les points principaux qui m'apparaissent comme des réussites ou des échecs. Certains ont déjà été mentionnés parce qu'appartenant à la première année du mandat. Je vous rappelle que ce 2e Comité a décidé d'instituer un certain nombre d'activités fixes, posant ainsi des jalons le long de l'année.

1. En juillet (parfois à un autre moment), une fête annuelle, donnée surtout pour nos élèves des écoles secondaires et des universités, et dont le thème varie chaque année. Celui de l'année 2523/1980 était "Voici la France".

2. En octobre, un séminaire ou un stage court, d'environ 2 jours. En 2523/1980, nous avions l'intention d'organiser un stage sur la "civilisation", mais faute d'organiseurs et d'animateurs, nous avons dû y renoncer.

3. En mars, un stage de 10-15 jours de recyclage pour les professeurs du secondaire. Ces deux dernières années, l'Université Srinakarinvitot l'a pris en charge.

[2]

4. En avril ou en mai, un séminaire long, de 1 à 2 semaines. Celui de l'année dernière dont le thème était "L'Evaluation" nous a semblé particulièrement réussi. Celui de cette année "Les Objectifs de l'enseignement du français en Thaïlande" ne durera que 2 1/2 jours, le sous-comité responsable estimant que c'était suffisant.

5. En avril ou en mai, une Assemblée générale qui, pour des raisons pratiques fait suite au séminaire long.

En dehors de ces activités fixes, nous avons des réunions pour les membres qui portaient des numéros d'ordre. Au cours des ans, les numéros se sont perdus en route, mais cela n'a aucune importance : la valeur d'une activité ne tient pas à son numéro mais à son contenu et à son organisation.

Au mois d'août 2523/1980, la Princesse Sirinthorn nous a accordé grâce de venir faire une conférence sur son voyage en France pour les élèves des établissements qui sont Membres institutionnels et tous les autres membres de l'ATPF. Cette conférence nous a permis de commencer une collecte en faveur des oeuvres de bienfaisance de la Princesse Mère, à l'occasion de ses 80 ans.

En 2524, nous avons eu une activité tout à fait nouvelle à laquelle nos propres membres n'ont participé qu'en petit nombre mais qui a attiré beaucoup de nos amis français et qui était ทอดผ้าป่า ที่วัดสระแก้ว

Pendant ces deux années, nous nous sommes beaucoup occupés de bourses. C'est un sujet qui vous a intéressés et dont nous vous en avons souvent entretenus, il est donc inutile de revenir là-dessus.

Dans un domaine plus théorique, nous avons hérité de quelques projets du 1er Comité. Un sous-comité a rassemblé les titres de 67 mémoires et thèses écrits en français par nos membres, en a fait une liste et des fiches par titres et par auteurs pour notre bibliothèque. Ce sous-comité dir qu'il existe encore beaucoup d'autres travaux, mais que leurs auteurs n'ont pas répondu à sa demande, soit par paresse, soit parce qu'ils n'ont pas compris notre but qui est de faire connaître les mémoires ou les thèses écrits en français par des Thaïs ou des travaux sur des sujets français écrits en thaï. Quant au projet d'une publication traitant de sujets académiques, nous avons dû y renoncer au vu des difficultés qui sont apparues.

Finalement, il ne me reste plus qu'à prendre congé de vous et à vous confier au nouveau comité que vous allez élire.

Galyani Vadhana

Bangkok, le 23 avril 1981

[3]

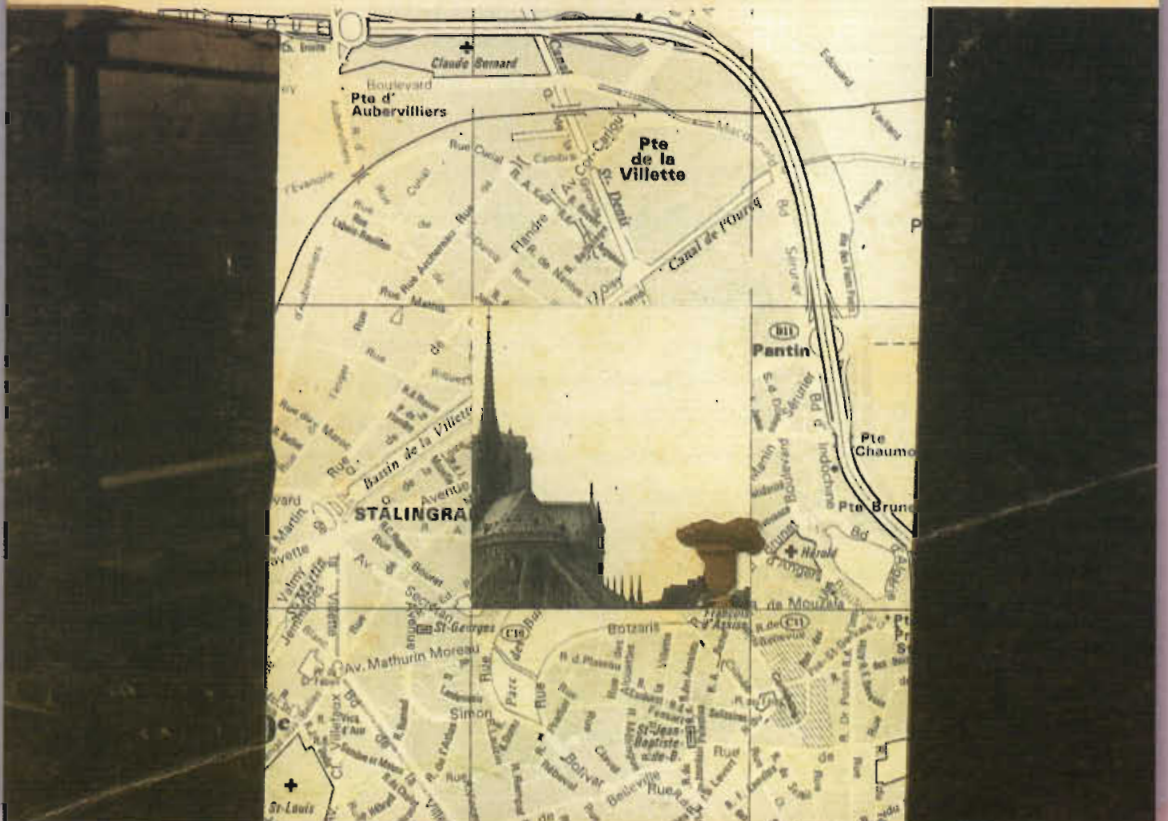

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2524

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

4e ANNÉE No. 3 JUILLET-SEPTEMBRE 1981

Lettre de la Présidente honoraire

Chers collègues et amis,

Nous avons un nouveau comité exécutif depuis le 18 mai 1981 et, comme nous pouvions déjà le prévoir, pas de président. Après de vives discussions pour savoir si une association sans président était viable ou s'il fallait à tout prix en trouver un, il a été décidé que nous pouvions suivre l'exemple d'une autre association sans président, mais avec un président honoraire. Nous avons donc modifié nos statuts en prévision de cette éventualité. J. Comité, nouvellement élu, m'a demandé d'être ce président honoraire. J'ai accepté, parce que cette nouvelle fonction m'exonérait du devoir d'élaborer ou d'être au courant de tous les projets, d'en suivre l'exécution et surtout d'en être responsable. Elle n'exigeait de moi qu'une présence intermittente aux séances du Comité, mais me donnait le droit d'exprimer mon opinion.

En ce qui concerne le Bulletin, il avait été décidé que, sans président, la "Lettre de la Présidente de l'Association" serait écrite tour-à-tour par l'un des membres du Comité. Je croyais donc avoir échappé à cette corvée trimestrielle, corvée agréable bien souvent, mais corvée tout de même. Mais notre Editrice, à la séance suivante du Comité, m'a intimé l'ordre d'inaugurer la série des nouvelles "Lettres". A vrai dire, ce n'était pas un ordre mais une supplication ". . . même si c'est une très courte lettre ça suffira".

Si j'ai refusé d'être une troisième fois la Présidente de l'Association, c'est tout d'abord, comme je l'ai dit à plusieurs reprises, parce que j'aimerais que l'Association se renouvelle par l'apport d'idées différentes, de projets nouveaux. Ensuite, personnellement, j'ai entrepris un autre travail, toujours dans le domaine de l'enseignement, mais pas celui du français. Je parcours le pays, selon les occasions qui me sont données, du nord au sud et de l'est à l'ouest en expliquant et en démontrant un jeu créé par l'Association Siamoise des Femmes Universitaires (สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย) qui a pour objet de renforcer l'activité de lecture des enfants du niveau de la première classe primaire (ประถม 1) dans les écoles de province et les écoles de la police des frontières (โรงเรียนของตำรวจตระเวนชายแดน).

A l'issue de voyages dans le nord, le centre et le sud de ces derniers quatre mois, j'ai fait certaines constatations concernant notre système éducatif et en particulier l'utilisation de manuels obligatoires.

1. L'uniformité de manuel permet d'atteindre le pays en entier. Dans le cas qui nous concerne elle a permis la production de ce jeu, basé sur le livre de lecture de Pratom 1. Ce jeu peut être utilisé dans toutes les écoles, les personnages et leur cadre étant connus de tous les enfants.

2. L'uniformité du programme ne convient pas à toutes les régions du pays. Par exemple, dans un village de la province de Naratiwas, tout au sud, où je me trouvais il y a deux semaines, aucun enfant entrant à l'école ne parle le thaï, ce qui nécessite une longue "période d'adaptation". Cette "période d'adaptation", dans les régions centrales sert à apprendre aux enfants à tenir un crayon, à tirer des traits par exemple. Ici, il faut leur apprendre à comprendre le thaï et à s'exprimer dans cette langue. Puis il faut à tout prix et à toute vitesse arriver au bout du programme officiel à la fin de l'année scolaire. Comme le dit Mme Chongkol Subhavej de la Section de français du Bureau des Inspections : "Le professeur arrive au bout du livre, mais est-ce que les élèves y arrivent aussi ?" En général, les élèves de Pratom 1 ou Pratom 2 arrivent à lire assez bien ce qui est écrit sur le jeu et les cartes donnant des consignes à suivre et trouvent le jeu amusant. En revanche, dans cette école de Naratiwas, les enfants de Pratom 2 avaient beaucoup de peine à déchiffrer et n'éprouvaient pas grand plaisir à jouer.

Je me suis mise à penser que pour nos grands élèves, ceux qui étudient le français en M 4, M 5, et M 6, il en était de même : un même matériel, ce que l'on nomme souvent "méthode", en l'occurrence "La France en direct", peut ne pas convenir aux écoles de toutes les régions du pays. Je crois, qu'à la différence des petites classes primaires, la disparité tient surtout aux professeurs et dans une moindre mesure aux élèves. Dans certaines écoles, il y a des professeurs de beaucoup d'expérience, quelques-uns ayant poursuivi des études ou reçu une formation ultérieure en France. Dans d'autres, ce sont des professeurs frais émoulus des Facultés de Pédagogie ou des Lettres, certains ayant reçu en tout et pour tout une formation de quelques semaines. Pour ceux-là, une méthode contraignante, expliquant pas à pas ce qu'il faut faire, comment le faire et à quel moment

peut être une planche de salut et leur sauver la vie-ainsi que celle de leurs élèves : Les professeurs expérimentés, connaissant leurs propres possibilités et celles de leurs élèves, se sentent parfois à l'étroit dans le carcan des contraintes. Ne pourrait-on pas laisser une certaine liberté d'action à ceux qui sont capables d'assumer leurs responsabilités ? Je sais bien que le problème n'est pas aussi simple que je le laisse entendre, mais je pense qu'un premier pas pourrait être fait par une définition précise du programme en termes de connaissances de grammaire, de vocabulaire, de "civilisation" ou d'actes de paroles ou d'actes de communication, au lieu de rendre obligatoire tel livre de tel dossier à tel dossier.

Qu'en pensez-vous ?

Galyani Vadhana

Bangkok, le 11 juillet 1981

คณะกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

กรรมการที่ปรึกษา

อธิการบดี (ศาสตราจารย์ คุณหญิงสุชาติา กิระนันท์)
รองอธิการบดี (ศาสตราจารย์ ดร. เกื้อ วงศ์บุญสิน)
คณบดีคณะอักษรศาสตร์ (ศาสตราจารย์ ดร. อีระพันธ์ เหลืองทองคำ)
คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ (ศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ ดร. อรรณพ คุณาวงษ์ภฤต)
ศาสตราจารย์พิเศษ ทองต่อ กล้วยไม้ ณ อยุธยา
ศาสตราจารย์ ศักดา ศิริพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร. ธิดา บุญธรรม
รองศาสตราจารย์ ดร. กรรณิการ์ สัจกุล
รองศาสตราจารย์ สุมิตรา คงชื่นสิน
รองศาสตราจารย์ กรรติกา ณ สงขลา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันเอกชูชาติ พิทักษากร
หม่อมราชวงศ์ประกายฉัตร สุขสวัสดิ์

ประธาน

อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล

รองประธาน

ศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง ดร. ชลลดา บูรณกาล

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ สุปราณี เศวทภายน
ศาสตราจารย์ ดร. แพรวไพยม บุญยะผลิก
รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ อัญชลินกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธิรินทร์กุล
อาจารย์ ดร. ดินาร์ บุญธรรม
ผู้อำนวยการสำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์ (นางเพชรรา ฐริวัฒน์)
ผู้อำนวยการส่วนบริหารจัดการกลาง (นายแก้ว ปุณทริกโกทก)
หัวหน้าสายงานบรรณสารและพิธีการ (นางมณีจันทร์ กลิ่นสุนทร)
นายกวิภัก วสุวานิช

กรรมการและเลขานุการ

นางอัจฉรา ลิทธิพันธ์

กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวพรประภา สุขสมชัย

คณะผู้จัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงราชริวาราชชนกศรีนคร

ประธาน

อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล

รองประธาน

ศาสตราจารย์ สัตวแพทย์หญิง ดร. ชลลดา บุรณกาล

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร. สุนันท์ อัญชลินกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชลธิชา สุทธินิรันดรกุล
อาจารย์ ดร. ดินาร์ บุญธรรม

กรรมการและเลขานุการ

นางอัจฉรา สิทธิพันธ์

พิมพ์ที่โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [๕๑๐๒-๑๒๖/๓,๐๐๐(๔/๒)]

โทร. ๐-๒๒๑๘-๓๕๕๗, ๐-๒๒๑๘-๓๕๖๓, ๐-๒๒๑๕-๓๖๑๒

นางศรีนทิพย์ นิมิตรมงคล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา มกราคม ๒๕๕๑

<http://www.cuprint.chula.ac.th>